

I HENNE BULTAR ETT NYTT HJÄRTA

Sidan 24

På botten hittade han
något oväntat [Sidan 8](#)

Nu följer andra efter kyrkan
i placeringsfrågor [Sidan 10](#)

Efter infarkten: Vem är jag om
jag inte presterar? [Sidan 22](#)

Tillbaka till det normala?

»Faktum är att församlingarna också varit hårt drabbade av restriktionerna.«

OM DET ÄR NÅGOT de senaste ett och ett halvt åren borde ha lärt oss så är det att man ska vara försiktig med att räkna ut coronaviruset. Det har vi till viss del sett i Finland under hösten, då vi trots en rätt hög och stigande vaccinationsgrad ändå haft en konstant hög nivå av nya coronafall. Förhoppningarna om att coronan så småningom – när en tillräckligt stor del av befolkningen är vaccinerad – skulle bli ett minne blott ser ut att grusas. Snarare verkar det vara så att vi är på väg in i ett nytt normalläge där vi får acceptera att coronan är, om inte en del av vardagen, så i alla fall ett ständigt orosmoln vid horisonten. Målsättningen i Finland har varit att släppa alla restriktioner när man nått en vaccinationsgrad på 80 procent. Men när Institutet för hälsa och välfärd och Social- och hälsovårdsministeriet gav en lägesbild av coronapandemin förra veckan lyfte man också fram att det måste finnas en nödbroms att dra i ifall coronaläget plötsligt börjar eskalera igen.

Ett par uppslag framåt i tidningen har vi kollat hur läget ser ut i en del församlingar i andra nordiska länder. Av den kollen framgår att det är de danska församlingarna som kommit längst i återgången till det normala. Det förvä-

nar inte att Danmark är det av de nordiska länderna som kommit längst med att öppna upp samhället i stort. De sista restriktionerna slopades senaste vecka.

På samma uppslag intervjuas Johannes församlings kyrkoherde Johan Westerlund. Det coronaskägg han odlat under pandemin har väckt intresse både i den egna församlingen och i stiftet i stort. Löftet har varit att skäggget åter av när församlingen kan fira gudstjänst utan restriktioner, och nu är det snart läge att dra fram rakhyveln. I oktober ska församlingen fira en festgudstjänst med barn, ungdomar, körer och förtroendevalda, och Westerlund hoppas att han får se mycket människor i kyrkan då.

Och bra så! Det har talats rätt mycket om kultursektorns utmaningar under pandemin, men faktum är att ur ett besökarperspektiv har också församlingarna varit hårt drabbade av restriktionerna. På grund av pandemin har många församlingsmedlemmar gått miste om en nog så viktig del av sin vardag. Det finns ett uppdämt behov av att få träffas.

Samtidigt finns det hos vissa människor, särskilt bland äldre, en försiktighet inför att återgå till normalläget. I vilken mån den försiktigheten påverkar församlingarna kommer att märkas senast i december i samband med "julrushen". Kommer människor då att i samma utsträckning som tidigare våga sitta i välfyllda kyrkor?

Nicklas Storbjörk är ansvarig redaktör på Kyrkpressen.

REDAKTIONEN

Ansvarig redaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Tölötorrgatan 2 B vän. 8
00260 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Christa Mickelsson
(Sibboupplagan, foto: Mikael Grönroos)
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi • tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Farväl, coronaskägg!

Kyrkoherde Johan Westerlund ser fram emot att fira stort i kyrkan igen. **Sid 4**

Inga läger på Mataskär mer

Lägerholmen är såld, och kapellet på Mataskär avsakraliseras. **Sid 12**

MKV hjälper förföljda igen

Efter att domen i hovrätten vunnit laga kraft är MKV igång igen. **Sid 7**

Gör inte Gud till medberoende

Vågar man be om hjälp finns det hjälp att få, säger Harry Månsus. **Sid 20**

Avdelningar: Nyheter **Sid 4** / Feature **Sid 8** / Inkast **Sid 13** / Den här söndagen **Sid 14** / På gång i din församling **Sid 15** / På gång i stiftet **Sid 19** / Kultur **Sid 20** / Feature **Sid 22** / Opinion **Sid 31**

”Som att vara tillbaka där jag började”

Vem är du? Kerstin Storvall ser det som Guds ledning att hon idag är rektor på Kredu.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

När vi träffar **Kerstin Storvall** i Nykarleby håller hon på att sätta sig in i två organisationer, Kredu och Step-utbildningen, som hon delar sin tid mellan. Step-utbildningen, som tidigare hette Seurakuntapisto, bytte namn samma dag hon började sitt nya jobb, den 1 september.

– Jag är en hantverkare. Jag har jobbat både i hög- och lågstadiet. Senast som lektor inom slöjdpedagogik i Larsmo och tidigare i Nykarleby, säger hon.

Hon fick tips om en rektorsutbildning av sin dåvarande rektor medan hon jobbade i Larsmo.

– Vid det laget var jag kanske lite uttråkad, jag sökte lite nya utmaningar och ville utveckla mig själv inom lärarskrået. Under utbildningen fick jag upp ögonen för

skolutveckling och ledarskap och tyckte att det var väldigt intressant.

Folkhögskolorna har gått en kräftgång under många år. Ser du något hot idag?

– Naturligtvis. Man får se om sitt hus hela tiden. Men jag tycker inte att man kan låta hoten överskugga möjligheterna. Skolan måste hela tiden leva med i sin tid och följa med behoven i samhället. De möjligheterna finns här i Nykarleby.

Vad har du för visioner?

– Jag vill att hela personalen ska arbeta tillsammans med att sikta mot stjärnorna för att vi ska landa i trätopparna. Jag ser mig som en lagspelare. Visionen är att Kredu och Step-utbildningen här på Himmelsbacken i Nykarleby ska vara livskraftiga med en bredd av studerande i olika åldrar med olika etnisk och religiös bakgrund.

Just nu bygger verksamheten för folkhögskolan främst på språkundervisning för invandrare och kursverksamhet medan Step-utbildningen utbildar för pedagogisk verksamhet inom olika områden.

– Jag har en vision av att vi ska bredda vårt utbud och jag ser möjligheter med

GÖR:

Rektor för Kredu och Step-utbildningen i Nykarleby.

FAMILJ:

Tre barn i åldern 20, 18 och 15 år.

INTRESSEN:

Ska återuppta sin kreativa ådra när hobbyn inte längre är ett jobb. Sång och musik.

den förlängda läroplikten. En sådan linje var redan på gång men på grund av coronan kom inte tillräckligt många sökande.

Kerstin Storvall är Nykarlebybo sedan 1994, men växte upp i Kronoby.

– Jag var väldigt aktiv i församlingen där. Kyrkans Ungdom var mitt andliga hem.

Då är skolans kristna grund naturlig för dig?

– Ja, det känns som att jag kommer tillbaka dit jag började, till KU och till de kristna grundvärderingar som i och för sig har funnits med hela livet. Det känns tryggt.

Hon har fått många bevis på Guds ledning under åren.

– Jag har sett hur Gud burit mig genom svårigheterna. Jag är inte ensam, trots att det kan kännas så. Att jag sitter här i dag är också ett bevis.

För ett år sedan var hon i en liten livskris.

– Jag funderade på riktningen mitt liv ska ta när barnen blir stora. Vem är jag i den processen? Jag skrev ner mina tankar och en bön och glömde det sedan. När jag förberedde morgonbönen på skolan min första arbetsdag såg jag det jag skrivit. Det var Guds ledning och bönesvar svart på vitt.

I början av oktober väntar Johan Westerlund på att få se en fullsatt kyrka – äntligen!

Snart fylls kyrkan, och skägget åker av

– Nu sitter skägget löst! säger Johan Westerlund, Helsingfors-kyrkoherden som odlade ett coronaskägg för att han ändå bara satt hemma. I oktober bjuder han in till Mikaelidagsfest i Johanneskyrkan och hoppas att kyrkan blir så full som restriktionerna tillåter.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

– Det känns som en stor lättnad, säger **Johan Westerlund**, kyrkoherde i Johannes församling i Helsingfors, när det blev klart att kyrkan inte längre behöver delas in i sektioner för att hålla olika grupper av gudstjänstbesökare isär.

– Nu får vi ta in hälften av den mängd

som normalt ryms in. För Johanneskyrkans del betyder det 1 000 personer.

Rekommendationen att bära munskydd är fortsättningsvis aktuell.

Den övriga församlingsverksamheten håller också på att återgå till det normala. Körer kan börja öva igen. Föräldra-barngrupper kan samlas som normalt nu när tvåmetersregeln är slopad – hittills har församlingen bara kunnat ha små grupper som anmält sig på förhand.

– I stort sett gör vi som vi gjort i normalläget. Det enda undantaget är att vi fortfarande rekommenderar att prästerna inte deltar i minnesstunder, och att prästerna får tacka nej till hemdop.

Han tycker de nuvarande restriktionerna känns rimliga.

»Jag har fått många kommentarer om mitt skägg.«

– Tidigare kändes det ibland orättvist att vi inte fick ta in fler, när man såg hur fullpackade spårvagnarna var.

Du odlade skägg i våras och sa att skägget åker av sedan när kyrkan får fyllas till brädden igen. När tror du det blir?

– Jag sa i våras att jag rakar av det sedan när vi kan fylla kyrkan, fira fest och dricka kaffe efteråt. I våras gissade jag att det blir i oktober, och det känns ju ganska rätt just nu. Vi ska fira Mikaelidagen stort i Johanneskyrkan den 3 oktober, och till dess tror jag skägget åker av. Jag har fått många kommentarer om mitt skägg och börjat trivas med det. Men lovat är lovat! Nu sitter skägget löst, säger Westerlund.

Johannes församling firar Mikaelidagen med en festgudstjänst söndagen den 3 oktober. Då samlas barn, ungdomar, körer, förtroendevalda och församlingsmedlemmar för att fira tillsammans.

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

Olika regler i grannländerna

Huvudstadskyrkorna i våra grannländer försöker orientera sig i det ständigt skiftande coronaläget. I Danmark har alla restriktioner upphävts. I Oslo och Stockholm råder mer strikta riktlinjer, liksom också i Helsingfors.

TEXT: **ULRIKA HANSSON & SOFIA TORVALDS**

I Johanneskyrkan i Helsingfors får hälften av det vanliga antalet deltagare samlas, det vill säga 1 000 personer, uppger kyrkoherden i Johannes församling **Johan Westerlund** (se artikeln här intill). Rekommendationen om att bära munskydd råder fortsättningsvis. Däremot är tvåmetersregeln slopad.

I S:ta Clara kyrka i centrala Stockholm får färre än så samlas. Det är en församling med bred diakonal verksamhet, men också många gudstjänstbesökare.

– Just nu får vi samla 300 besökare för allmän sammankomst, och vi har tagit in max 200–250 i våra allmänna mässor, säger församlingens kommunikatör **Carolina Ayoub**.

Alla andra verksamheter är i princip igång som vanligt.

– Under hela coronatiden har S:ta Clara kyrka fortsatt med verksamheter för de mest utsatta, såsom nattöppen kyrka, matutdelning och arbetet för prostituerade på Malmskillnadsgatan. Det har varit väldigt viktigt för oss att inte pausa vår diakonala verksamhet utan istället hitta kreativa vägar, då detta är en del av S:ta Clara kyrkas viktiga uppdrag och kallelse, och för att det tyvärr också har varit samhällets mest utsatta som blivit mest påverkade av restriktionerna i vårt land, säger hon.

De respekterar och följer regeringens och myndigheternas beslut, men vill gärna se att restriktionerna snart lättar.

Danska och norska restriktioner

I Danmark har man hunnit längst med att öppna upp samhället igen.

– Alla restriktioner är upphävda nu, också för kyrkan, säger **Ellen Aagaard Petersen** som är kommunikatör för danska kyrkan.

– Kyrkan, liksom andra sektorer, har under hela pandemin följt hälsomyndighe-

Under hela coronatiden har S:ta Clara kyrka fortsatt att värna om de mest utsatta.

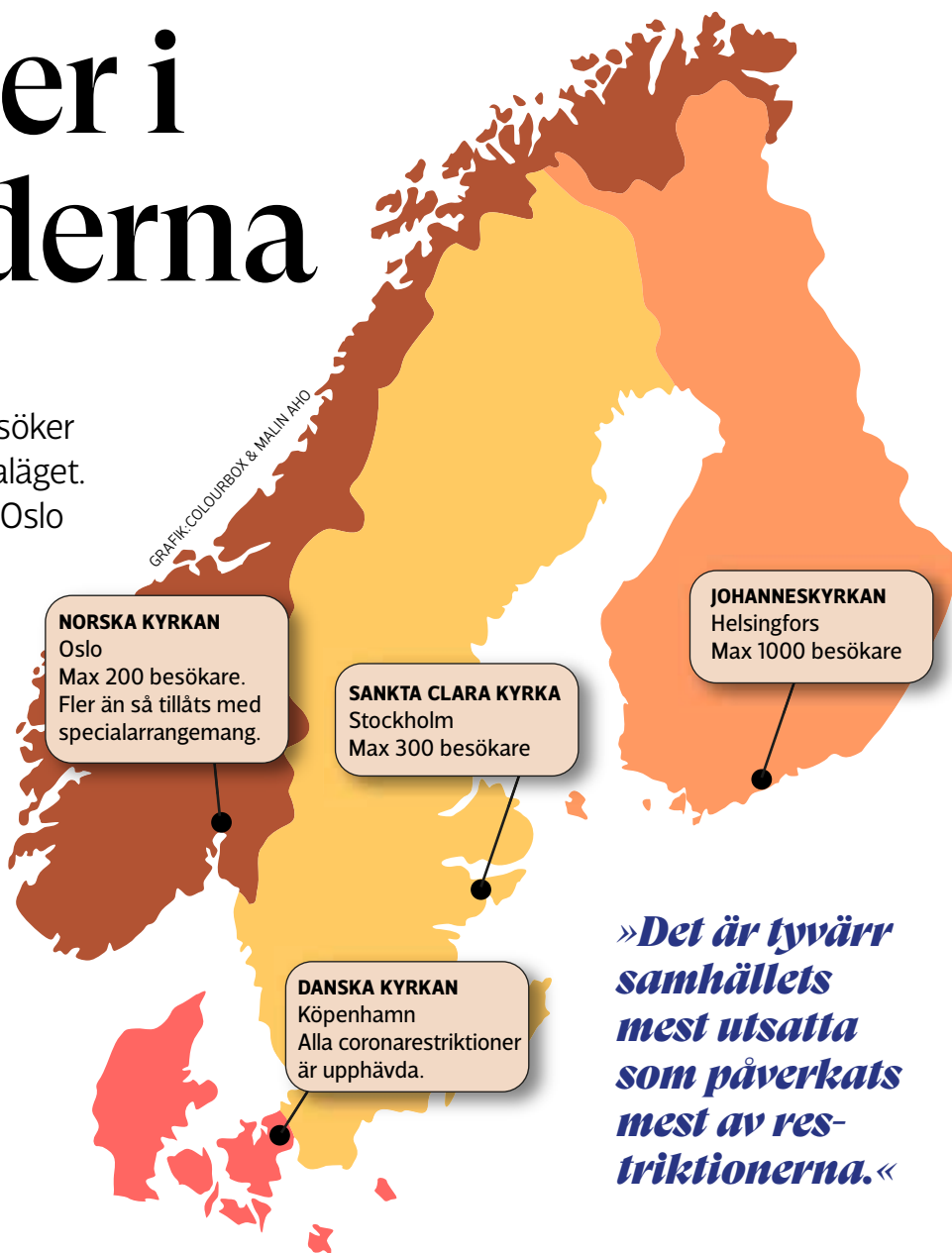
FOTO: CAROLINA AYOUB

ternas rekommendationer, tillägger hon.

I Norge tillåts 200 personer att samlas inomhus, på till exempel gudstjänster eller andra evenemang. Om deltagarna kan delas in i olika sektioner kan ytterligare 200 personer delta.

– Det måste vara en meters avstånd mellan deltagarna och alla ska registreras med tanke på en eventuell smittspridning, berättar **Finn Folke Thorp** som jobbar för Oslo kommun i beredskapsgruppen för den norska kyrkan.

NORSKA KYRKAN
Oslo
Max 200 besökare.
Fler än så tillåts med specialarrangemang.

SANKTA CLARA KYRKA
Stockholm
Max 300 besökare

JOHANNESKYRKAN
Helsingfors
Max 1000 besökare

DANSKA KYRKAN
Köpenhamn
Alla coronarestriktioner är upphävda.

»Det är tyvärr samhällets mest utsatta som påverkats mest av restriktionerna.«

– Fler än 200 deltagare tillåts också om alla har egna numrerade platser och ytterligare fler om alla kan intyga att de är fullt vaccinerade eller har haft covid under de senaste sex månaderna.

Olika sektioner är främst aktuellt vid till exempel konfirmationsgudstjänster med många deltagare.

– Något krav om att använda munskydd finns inte.

Körövningar och barnklubbar kategoriseras som aktivitet på norskt håll.

– 40 personer får samlas utomhus och 30 inomhus. Det finns inget krav på en meters avstånd om aktiviteten inte tillåter det.

Det är svårt att säga hur restriktionerna upplevs, konstaterar Thorp.

– Det är lite spännande i och med att smittspridningen ökat bland barn och unga. Men huvudintrycket är att man upplever att myndigheterna ger adekvata riktlinjer.

Kyrkan i Oslo kommun har upprättat en beredskapsgrupp som har kontakt med myndigheterna, tolkar regler och sänder ut riktlinjer och information till alla församlingar.

Det blir aftonskola i Pedersöre

För en dryg vecka sedan träffades Pedersöre församlings tillträdande kyrkoherde Mia Anderssén-Löf, vice ordförande Krister Mård och biskop Bo-Göran Åstrand för att utbyta tankar kring församlingsarbetet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS & JOHAN SANDBERG**

– Mötet gav mig värdefulla perspektiv inför mitt arbete i Pedersöre församling. Vi utbytte tankar om vad som nu ligger bakom, om nuläget och om den närmaste framtiden, säger **Mia Anderssén-Löf** i ett pressmeddelande från domkapitlet.

Hon säger att de inom kort önskar hålla en aftonskola så att diskussionen får fortsätta i församlingsrådet.

– Samarbetet mellan församlingsråd, församlingsrådets vice ordförande och kyrkoherde har en bärande funktion i församlingens liv. Därför är jag glad över att ha fått möta vice ordföranden, som har en lång erfarenhet av Pedersöre församling som förtroendevald. Vi kunde samtala öppet om vad vi ser vid horisonten, lokalt och ur ett stiftsperspektiv, säger Mia Anderssén-Löf.

Det gäller att lyssna

Krister Mård konstaterar i pressmeddelandet att Pedersöre församling är en gammal, traditionell församling med erfarna medarbetare och förtroendevalda som gör och gjort ett gott jobb i årtionde inom alla sektorer.

– Där har ledningen och förtroendevalda bara att: lyssna, respektera, lära och leda, säger Krister Mård.

Aftonskola i september

Pedersöre församlings församlingsråd samlas till en aftonskola i mitten av september för att utbyta perspektiv och se över situationen. Mia Anderssén-Löf tillträder som ordinarie kyrkoherde den 1 december 2021.

Kyrkpressen har försökt nå Mia Anderssén-Löf, men hon avböjer att ytterligare kommentera ärendet. Krister Mård svarar på Kyrkpressens samtal, men han vill inte berätta mer om vad det är man ska diskutera under aftonskolan.

– Det är inget officiellt möte där några beslut ska tas.

»Där har ledningen och förtroendevalda bara att: lyssna respektera, lära och leda.«

Mia Anderssén-Löf och Krister Mård. FOTON: JOHAN SANDBERG / ARKIV

”När fältet kallar ställer jag upp”

Biskop Bo-Göran Åstrand är glad att mötet mellan honom, Mia Anderssén-Löf och Krister Mård kunde hållas redan nu.

TEXT: **JOHAN SANDBERG & SOFIA TORVALDS**

I det pressmeddelande som skickades ut säger **Bo-Göran Åstrand** att det finns olika teologiska synsätt i församlingen och utmaningen är att hitta en gemensam väg framåt.

Biskopen säger att kyrkoherdevalet i Pedersöre var historiskt i och med att man på området första gången valde en kvinna.

– Förändringen i församlingens ledning för in teologiska frågeställningar som känns främmande för en del av församlingen. Den naturliga fortsättningen på den diskussionen var att hålla ett möte med den tillträdande kyrkoherden och församlingsrådets viceordförande.

Biskopen är övertygad om att kyrkoherde Mia Anderssén-Löf har de färdigheter som behövs för att hitta en gemensam väg framåt.

Bo-Göran Åstrand, vad gjorde att du bedömde att du behövde ställa in ditt program och åka till Pedersöre?

– Det var aktuellt och angeläget och jag valde då att prioritera om i min almanacka. Jag har alltid varit mån om att ställa upp när diskussioner har efterfrågats. Nu var behovet att snabbt få till stånd en diskussion mellan blivande kyrkoherden och församlingsrådets viceordförande.

Är det vanligt att en biskop agerar så efter ett kyrkoherdeval?

– Det tror jag inte, men jag har inte upplevt många kyrkoherdeval. Men när fältet kallar och behöver samtala står jag till förfogande. Nu fick jag en kallelse.

Vad handlar aftonskolan om?

– Jag är inte med i den. Den är församlingens angelägenhet. Men det är viktigt att den hålls nu och inte när Mia tillträder i december. Min roll har varit att få ihop parterna till samtal. Lösningen finns vid församlingsrådets bord. Det är också uttryckligen de förtroendevaldas ansvar att tillsammans med kyrkoherden hitta en bra väg framåt. Det är inte heller biskopens sak att göra föredragningslistor för församlingsrådet.

Är det något problem i församlingen?

– Bara man i församlingen befrämjar samtal ser jag inte stora problem vid horisonten. Mycket är vunnet så länge man kan samtala och nå andra ur olika perspektiv. Min roll de här veckorna har varit att befrämja samtalen. Jag känner förtrostan närm aftonskola är på kommande.

Vad är den största springande punkten?

– Det är en förändring i och med att en kvinna väljs till kyrkoherde på det här området. Jag erfar att det för många är en ytterst välkommen förändring, det visar också valresultatet, men samtidigt är inte alla vana vid situationen som nu uppkommit. Ledstjärnan för mig är inte att lokalisera problem utan att mycket löser sig då människor samtalar och diskuterar. Det tror jag kommer att ske i Pedersöre.

Bo-Göran Åstrand.

FOTO: SOFIA TORVALDS / ARKIV

Under rättsprocessen har Johan Candelin känt sig som de förföljda kristna föreningen hjälper – oskyldigt anklagad.

MKV understöder igen

Martyrkyrkans vänner har återupptagit sin verksamhet efter att myndigheterna återbördat pengarna som varit i kvarstad till föreningens konto. Föreningen har redan sänt ut pengar till projekt man understött tidigare.

TEXT OCH ARKIVFOTO: **JOHAN SANDBERG**

– Det har varit en lärdom för oss att uppleva hur det är att vara åtalad utan orsak. Det är vardag för många kristna i världen. Nu fick vi själva uppleva vad det betyder att lida, säger föreningens ordförande Johan Candelin.

Den friande domen och att åklagaren inte valt att överklaga den känns bra för honom. Nu finns det inte längre några juridiska hinder för föreningen att fortsätta arbetet.

– Det har varit en stor glädje att vi i styrelsen hållit ihop, stöttat varandra och visat stor solidaritet med varandra under processen.

»Nu fick vi själva uppleva vad det betyder att lida.«

Föreningens tillgångar var belagda i kvarstad under två och ett halvt år medan polisutredningen och rättsprocessen pågick.

– Det har varit en fruktansvärt tung tid. Det har varit svårt att varje vecka få begäran om hjälp och att tvingas säga att tyvärr kan vi inte hjälpa. En del vänner och församlingar har hjälpt direkt och det är vi glada över men det har inte på långt när täckt det vi skulle ha kunnat göra. Personligen har processen också tagit väldigt mycket både på mitt rykte och på min hälsa.

Vetskapen om att många människor bett för honom och uttryckt sin sympati har gett honom kraft.

– Det är också många som sagt att de kommer att fortsätta stöda föreningen. Jag hoppas att alla 4 000 människor som regelbundet stött oss fortsätter med det.

Johan Candelin ser både tingsrättens och hovrättens domar som väldigt välformulerade.

– Domen i hovrätten var så klar att det inte lämnade några frågetecken. Det var också därför åklagaren inte överklagade. Domstolarna tog vårt parti och konstaterade

att vi inte brutit mot lagen utan är fullständigt oskyldiga till alla anklagelser.

Kan man mäta värdet av uppehållet i föreningens verksamhet på något sätt?

– Under ett normalt år har vi fått in ungefär en dryg halv miljon euro. På två och ett halvt år hade vi då fått in 1 – 1,3 miljoner euro. Det har vi förlorat trots att vi inte gjort något fel. I sista hand är det de lidande kristna som förlorade pengarna. De fick inte den hjälp de borde ha fått och som vi skulle ha gett dem.

Nu har föreningen återupptagit hjälpen och stödet till de projekt man understött tidigare.

– Vi har kunnat hjälpa flyktingar från Pakistan i Kambodja, karenflyktingar och den lutherska kyrkan i Burma. I Pakistan hjälper vi en skola och några församlingar. I Indonesien hjälper vi pastorer som planterar församlingar och så hjälper vi nordafrikanska flyktingar på olika håll i världen.

En av de första uppgifterna för styrelsen är nu att dra upp föreningens riktlinjer för verksamheten de kommande åren.

Anders Björkman har plockat fram en inre styrka han inte visste fanns.

”Tänk att jag klarade det!”

Anders Tanne Björkman har genomlevt fler motgångar än de flesta behöver erfara. Han har varit på absoluta botten, tappat hoppet, tron och humorn, men långsamt tagit sig upp till ytan igen.

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

– Man är starkare än man tror, säger Anders Björkman när han berättar om uppförsbackarna han mött.

En kritisk vändning i hans liv blev en reservövning i Dragsvik.

– Vi skulle gå i ställning med stora granatkastare, något gav vika och jag fick ett tjockt metallrör från granatkastaren rakt i huvudet. Jag minns ännu det metalliska ljudet när det träffade min hjälm. Sedan blev allt svart.

Slaget orsakade en hjärnblödning som förpassade honom till en lång tid av sjukhusvistelse och rehabilitering.

– Jag gick med rullator, hade huvudvärk, dubbelseende och svårt med koordinationen.

Vid tiden för olyckan jobbade han som lagerarbetare på Sun Ice och trivdes med jobbet.

Han återhämtade sig fysiskt. Det var i stället den psykiska påfrestningen som skulle

visa sig bli hans största motståndare.

– Efter olyckan började jag grubbla för mycket, jag tänkte på hur nära ögat allt varit. Jag började drömma mardrömmar om nätterna och vaknade genomsvettig.

Han försökte göra det bästa av tillvaron och åren gick. Familjen utökades med en pojke och tvillingflickor. Men Anders Björkman mätte inte bra, utan befann sig i en långsam spiral neråt i mörker, ångest och depression.

– Men jag sa inte ett ord till någon, jag höll allt inom mig själv.

Nu i efterhand säger han att han insett hur viktigt det är att våga prata om det som känns tungt. Hans tystnad ledde till ett totalt sammanbrott 2002.

– Jag har varit inne på Roparnäs i två repriser. Och jag fick god vård som alltid, ECT, alltså elbehandling, och kognitiv terapi.

Första tiden när han var sjukskriven på

Anders Björkman

Uppvuxen i Jakobstad, bor i Purmo.

Är 52 år.

Jobbar deltid på Ekorosk.

Älskar musik, gärna hårdrock.

Egenhändigt formulerat motto: "Livet är hårt. Livet ska levas. Livet ska segra med humor i blick."

Sedan 2008 har han invalidpension. Han konstaterar att det lätt upplevs som extra tabubelagt när en familjefar brakar ihop.

– Men att man lider av psykisk ohälsa betyder inte att man inte kan fatta viktiga beslut eller ta hand om sin familj.

Att ta hand om familjen blev hans hjärtesak under åren han tillbringade hemma. Han skötte barnen, handlade, städade och lagade mat.

Det tyngsta beskedet

Det skulle dröja till 2019 innan nästa stora kris drabbade. I två till tre dagar hade Anders följt med sin dotter Wilma på olika kontroller och blodprov. Hon var 16 år då.

– Jag minns hur de efter en kontroll på hälsocentralen ringde när vi nyss kommit tillbaka hem. Vi har hittat något, sa de.

Anders och Wilma åkte tillbaka till hälsocentralen. Där frågade en läkare sedan försiktigt om de hört om blodsjukdomen leukemi.

– Jag minns hur Wilma såg på mig och frågade: Kommer jag att dö nu? Jag vill inte dö än.

Anders Björkman tystnar ett tag.

– Jag minns också att jag ringde min fru, men jag fick inte ur mig ett enda ljud.

Samtidigt kände han sig stark.

– Jag plockade fram verktyg jag inte trodde fanns. Jag sa till Wilma när vi gick till bilen: Wilma, jag är en hårding och du är en hårding. Du fixar det här!

Det fanns många som trodde att han skulle falla samman mentalt när Wilma blev sjuk. Men han konstaterar att man gör sitt bästa och lite till när läget är riktigt skarpt. Ett andningshål för honom blev igen en gång de dagliga promenaderna, och så hårdrocken förstås. Musikintresset vaknade redan när han var femton och att lyssna till musik och spela i band har många gånger varit en räddning.

– På mina promenader lyssnade jag till Children of Bodom och det svenska bandet Ghost. De skrek ut min frustration och ångest.

Anders Björkman har tidigare varit aktiv i olika församlingssammanhang. Enga-

Anders

Björkman

är tacksam

över jobbet

på Ekorosk.

Bland kolle-

gerna får han

vara sig själv,

säger han.

FOTO: LILI-ANN

TUOMI

gemanget har fått ta paus men hans guds- tro har klarat ilska, besvikelse och tvivel.

– Och vem knäpper inte sina händer när ens barn blir sjukt i cancer?

Anders Björkman kunde stötta Wilma i många vårdssituationer för att han själv le- gat mycket på sjukhus.

– Hon vet vad jag varit med om. När hon skulle sövas ner och kände sig orolig kun- de jag säga: Det där klarar du! Jag har bli- vit sövd tjugo gånger och det har gått bra.

Bandet mellan dem blev starkt. Och det ser ljust ut; Wilma mår bra i dag och kan fortsätta med sina studier.

Två stora segrar

Efter att ha varit borta ur arbetslivet i tjugo år jobbar Anders Björkman nu som som- maranställd stationsskötare på deltid vid Ekorosk.

– Jag har återvunnit livet, och nu återvin- ner jag skräp, säger han finurligt.

Han pratar varmt om humorn och jar- gongen bland kollegerna, och kundkon- takterna betyder mycket för honom.

– När jag tar på mig de orangefärgade ar- betsskläderna på morgonen känner jag mig så stolt. Tänk att jag klarade det! Tänk att de gav mig en chans!

»Jag har två stora segrar i mitt liv.«

Han säger att han tappat lite av sitt idrotts- intresse och jakten på segrar, trots att han brukade tävlingsskidåka som ung.

– Jag har två stora segrar i mitt liv: Wil- ma besegrade cancer och jag är tillbaka i arbetslivet.

Han oroar sig inte över att hamna i nya svackor, han har sina rutiner för att må bätt- re. Och han tar en dag i taget.

– Det är roligt att leva, tycker jag.

Vad tror du Gud skulle säga till dig i dag?

– Jag tror han skulle säga: Björkman, du har gjort det bra, med alla prövningar du har fått. Kör hårt!

grund av depression fick han sänka ribban rejält.

– Jag fick vara nöjd om jag drack en kopp kaffe och hämtade posten.

Vad gjorde att du kom igen?

– Det varensighet som gjorde det. Jag tänk- te: Nu ska det gå! Det är mitt liv och jag måste fatta beslut om vad jag mår bra av och göra sådant.

Dagliga rutiner har blivit a och o för ho- nom. Långa stavgångspromenader och må- natlig terapi är ett måste, liksom att umgås med människor som ger honom positiv en- ergi. Och ett av hans främsta vapen är hu- mor och självdistans. På sina dagliga pro- menader byter han några ord här och där med byborna.

– Jag brukar säga att jag är depressionens ansikte utåt i Purmo, säger han med glim- ten i ögat.

Kyrkans placeringsverksamhet erbjöd **Magdalena Lönnroth** det hon saknat under studierna på Hanken – fokus på miljön och socialt ansvar. Nu skrattar andra i branschen inte längre åt kyrkans val att placera hållbart.

TEXT OCH FOTO: **ERIKA RÖNNGÅRD**

NU FÖLJER ANDRA EFTER KYRKAN

När man placerar pengar handlar det om att man direkt eller indirekt finansierar ett bolag eller en verksamhet. Då kan man fråga sig själv vad man vill finansiera och stödja, säger Magdalena Lönnroth.

Hon är portföljförvaltare och chefför ansvarsfull placering på Kyrkans pensionsfond. Fonden grundades 1991 och har ända sedan början varit inställd på att låta pengarna växa genom att placera ansvarsfullt.

Vad är ansvarsfull placering?

– Vi använder samma definition som Finansif, Finlands förening för ansvarsfull placering. Vi beaktar aspekter för miljö, samhälle och god förvaltning, det som internationellt kallas ESG: Environmental, Social and Governance.

Det här kan man göra på olika sätt. Grunden ligger i att göra en ESG-analys över bo-

lagen för att få en bredare bild av riskerna och möjligheterna i deras verksamhet. På basen av den informationen kan placeringen sedan välja vilka bolag som ska inkluderas eller exkluderas i portföljen. Placeringen kan också gå i dialog med bolag och fondförvaltare i syfte att påverka verksamheten i en mera positiv riktning.

Ett nyare verktyg för ansvarsfull placering är så kallad impact-placering. Impact-placering handlar om att placeringen förutom att ge avkastning också ska uppnå mätbara resultat för positiv social eller miljöpåverkan. Ett exempel är mikrolån – att man investerar i finansinstitut som ger små lån exempelvis till jordbrukare i utvecklingsländer.

Många som sysslar med ansvarsfull placering utesluter hela sektorer, men Lönnroth menar att det beroende på bolagens verksamhet kan ha större betydelse att i stället gå in i aktiv dialog med bolagen.

– För till exempel tobaksbolag är det

»Det har förstås hjälpt oss att även andra börjat komma med samma krav.«

omöjligt att ändra på huvudprodukten. Men för bolag som är väldigt beroende av fossila bränslen i sin verksamhet kan dialogen sparra bolagen att gå in för en plan med ersättande förnybara alternativ.

Hur vet man att placeringsverksamhet verkligen är ansvarsfull?

– Det ska finnas en trovärdig processbeskrivning: hur jobbar ni? Om ni för dialog med bolagen – hur många gånger under förra året, vad pratade ni om och vilket blev resultatet?

Kyrkans pensionsfond skickar ut en ESG-enkät till fondförvaltarna för alla sina fonder varje år.

– När vi valt att placera i en fond har vi gått igenom de här sakerna. Sedan följer vi upp dem med en årlig utvärdering.

Om man upptäcker problem i samband med utvärderingen – till exempel att någon fonds innehav finns i verksamhet där de inte borde finnas, internationella norm-

Kyrkans pensionsfond

Grundades 1991 och fungerar som pensionsanstalt för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Ansvarar både för finansiering av de kyrkligt anställdas pensioner och för placeringen av pensionsmedlen.

Storlek: 1 895 miljoner euro (30.6.2021)

Genomsnittlig årsavkastning sedan grundandet: +8,1 %

brott eller ett för högt koldioxidavtryck – förs samtal med fonden.

– Vi går igenom resultaten från ESG-enkäten med fondförvaltarna varje år. Det sker väldigt mycket utveckling inom ansvarsfull placering, kraven stiger hela tiden.

Viktigt sprida kunskapen

Att kyrkan skulle kunna vara en potentiell arbetsgivare hade hon inte en tanke på under studietiden på Hanken. Då fanns det inte heller något i kursutbudet som tog upp miljön eller socialt ansvar.

– Jag studerade finansiering och investering och hade en liten kris när jag undrade: är det här allt som finns? Jag grubblade över om jag valt rätt studieinriktning. Jag hade också funderat på att studera biologi eller miljöekonomi.

Av en slump råkade hon läsa en artikel om Dow Jones hållbarhetsindex.

– Det var som om en ny värld öppnade sig. Innan dess hade jag inte hört om att

man kunde analysera bolag utgående från andra kriterier än traditionellt finansiella standardmått.

Hon skrev sin gradu om hållbara placeringar och blev klar våren 2006. Då sökte Kyrkans centralfond en fondanalytiker och marknadsförde sig genom att berätta att kyrkan är en föregångare inom etiska placeringar. Det väckte Lönnroths intresse.

– På annat håll i branschen skrattade man åt det på den tiden och sa att det där är något som bara kyrkan sysslar med.

I kyrkans tjänst har hon hela tiden fått vara med och utveckla den ansvarsfulla placeringsverksamheten.

– Det bästa genom åren har varit att jag fått jobba för en arbetsgivare som redan från början till hundra procent varit fokuserad på att ansvarsfull placering är viktigt och något man måste ägna sig åt.

Det räcker ändå inte med att vara först – det är också viktigt att sprida kunskapen.

– Vi är sedan länge kända på finansmark-

Magdalena Lönnroth uppskattar att få jobba för en arbetsgivare som hela tiden helhjärtat satsat på hållbara placeringar.

naden som dem som längst ställt de här kraven på våra placeringar. Det har förstås hjälpt oss att även andra börjat komma med samma krav. Då börjar den goda praxisen sprida sig.

När Lönnroth berättar om Kyrkans pensionsfonds val att ägna sig åt ansvarsfull placering får hon alltid frågan: Hur har det påverkat avkastningen?

– Vi har haft jättebra avkastning i jämförelse med andra pensionsbolag. Ansvarsfull placering främjar avkastningen. Den hjälper en att hitta nya möjligheter för placering – men det handlar också om riskhantering eftersom vi granskar bolagen så noga.

Numera skrattar man inte längre åt hållbarhetsfrågor inom finansbranschen.

– Alla jobbar med de här frågorna. Det är inte längre fråga om ifall det är lönsamt eller inte – nu anses det lönsamt för alla.

”Det är en stor sorg, men vi kunde inte fortsätta”

Lägerholmen Mataskär i Esbo har sålts till en privatperson för ett sju-siffrigt belopp.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

– Tyvärr hade byggnaderna förfallit så mycket att det skulle ha inneburit en alltför stor kostnad att göra om allt till en fungerande lägergård, säger **Kjell Nyberg**, som är ordförande för Mataskärstiftelsen.

Stiftelsen hade ingen annan egendom än själva holmen – och en hel del skulder, påpekar Nyberg. Inomhusluften i inkvarteringsbyggnaderna var dålig, och på två år har det inte ordnats några läger där. Det visade sig att en renovering hade kostat 3,5 miljoner euro. Sådana pengar har stiftelsen eller församlingarna inte.

– Det fanns inget annat alternativ än att sälja, säger Nyberg.

Ett hårt slag

Mataskär har i femtio år fungerat som lägerholme för församlingarna i Esbo och Grankulla.

– Att vi tvingades sälja holmen är ett hårt slag för Esbobor och Grankullabor – i synnerhet för den gamla stammens Esbobor. Det fanns en tid då privatpersoner i Esbo understödde det här projektet rejält. Vissa familjer hade haft konfirmander här i tre generationer, säger Nyberg.

I måndags avsakraliserades kapellet på Mataskär. Lördagen den 18 september får alla som har band till Mataskär komma och säga farväl.

Exakt vad som kommer att ske på Mataskär i framtiden vet Nyberg inte, men köparen kommer i någon form att idka turistverksamhet på ön.

Vad ska stiftelsen göra med pengarna?

– Vi hoppas hitta en verksamhetsform som ligger möjligast nära stiftelsens syfte. Vi kanske kan erbjuda

När Mataskärstiftelsen köpte holmen år 1968 fanns där en skolbyggnad vars äldsta delar är från år 1896.

ett litet guldkorn i konfirmandarbetet i Esbo och i Grankulla.

Sandell känner vemod

För **Ulrik Sandell**, som är kyrkoherde i Grankulla, känns beslutet vemodigt. Det är trettio år sedan han för första gången var på konfirmandläger på Mataskär.

– Som medlem i Mataskärstiftelsens styrelse har jag varit med om att fatta säljbeslutet. Därför vet jag att det är ett välavvägt beslut. I Predikarens bok står det att allting har sin tid, det gäller också församlingarnas historia med Mataskär. Över femtio år på Mataskär har varit värdefulla.

Främst är han tacksam över alla de årtionden då församlingen fått ha verksamhet på ett så vackert ställe som Mataskär.

– Då Mataskärs kapell invigdes 1993 var det feststämning och glädje över ett eget kapell. Det som känns svårast är att kapellet nu ska

tas ur gudstjänstbruk och avsakraliseras, säger Sandell.

Ertman saknar julottan

Kira Ertman, kyrkoherde i Esbo svenska församling, säger att Mataskär varit beläget på en bra plats med tanke på församlingen.

– Holmen är väldigt vacker, naturen kommer nära inpå fastän man är i en storstad.

»Det har varit en viktig plats för många familjer.«

Särskilt sorgligt känns det att avstå från kapellet.

– Det har varit en viktig plats för många familjer som har firat sina familjefester där. Också julottan på Mataskär har alltid varit en upplevelse; att i den kyliga tidiga julmorgonen få samlas för att fira Kristi födelsedag.

Samtidigt känner hon en stor förståelse för beslutet.

– Stiftelsens styrelse har försökt hitta en lösning i många, många år. Ibland kommer det en situation där man måste konstatera att nu finns det ingen annan lösning.

Vilka personliga minnen har du från Mataskär?

– Samtal med ungdomar, roliga kvällsprogram, solnedgångar vid grillklipporna. Jag minns speciellt ett läger där vi vuxna ledare nattsimmade efter tystnaden på lägerområdet, det blev en fin känsla av gemenskap i ledarstaben då.

När Kira Ertmans son var tre år planterade han ett äppelträd på gården på Mataskär.

– Trädet började nog inte växa, men jag minns hur ivrigt det där lilla barnet var inför sin uppgift och hur han frågade ännu nästa sommar att manne hans träd på Mataskär växer.

Tillsammans i tunneln

MAN TALAR ibland om att adoptivbarn är gränslösa, att de kan klättra upp i helt okända människors famnar och söka närhet. Som förälder, både adoptiv- och biologisk, kan man uppleva att gränsoverskridningen sker tvärtom. De egna gränserna försvinner när det ständigt ligger någon i din säng och sitter någon i din famn (också på toaletten). Det egna utrymmet minimeras, den egna tiden går på minus.

Också på jobbet kan det egna utrymmet försvinna. Luften mellan möten och uppgifter, där jag brukade andas och hjärnan fick återhämta sig mellan passen, kan försvinna och lämna hjärnan i en ständig tunnel av stress och prestation. Teams är

ett underbart redskap för den som söker tunneltillstånd när man kan hoppa direkt från möte till möte hela dagen, helt utan paus.

I VÅRAS sprang jag för länge i den här tunneln och jag blev trött. Inte fast på sängbotten-trött, men ledsnare, håglös, jag slutade skratta, slutade trivas på jobbet. Jag är inte den enda. Enligt undersökningar är det precis min åldersgrupp, 30-plussarna, som tappat stinget på distans, medan över 40-åringarna tvärtom trivts bättre än förut på hemmakontoret.

Som tur är adoptivföräldrar vana att be om hjälp och jag vågade säga rakt ut till min förman hur jag mådde. Eftersom hen är världens bästa chef fick jag allt

»Om du också är här i gropan ska du veta att du inte är ensam.«

stöd jag behövde, i första hand förståelse och flankstöd. Nu jobbar vi tillsammans på att skapa luft i systemet, på att minska tunnelseendet. Det är tungt att säga nej till uppgifter, det känns fel att inte hugga in på nya projekt. Det känns också extremt obekvämt att skriva det här. Varför gör jag det då? För att det som kristna är vår uppgift att "visa på våra sår", att visa på ett rimligt liv. Att bjuda in till ostädade hem, att dela både motgångar och framgångar med varandra.

PANDEMI ÄR KRIS, och efter kris kommer vanligen en svacka. Där är många av oss nu. Om du också är här i gropan så ska du veta att du inte är ensam – tvärtom – i gott sällskap vågar jag påstå. Sök hjälp om du känner igen tunnelväggarna, särskilt om det känns som att du saknar alternativ eller inte har någon möjlighet att påverka omständigheterna. Det finns hopp, men sannolikt bor det inte på Teams.

Nina Österholm jobbar med information i kyrkan i Helsingfors.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Rehabilitering

Amy Winehouses "no, no, no" ekar i huvudet. Men jag har inte samma problem som hon. För mig är rehabilitering en vecka där jag får växla ner och tänka efter, men också växla upp och röra på mig. Tack Gud för att du bryr dig om kropp, själ och ande.

Johan Sandberg

JAKOB EDMAN

Möten som ger liv

VAD INNEBÄR det att Jesus ger liv? I en av Bibelns mest kända verser, Joh. 3:16, säger Jesus att Gud sände sin Son till världen för att ge oss liv. Med tanke på hur ofta denna vers citeras så reflekterar vi ganska sällan över vad det livet innebär.

Evangelierna ser vi hur Jesus möter människor och ger dem liv. Det tydligaste exemplet är kanske när Lasarus kommer ut ur sin grav. Men mellan dessa stora under glimtar massvis med livgivande möten till. Jag tänker på kvinnan vid Sykars brunn, den lame mannen som firas ner genom taket, den föraktade Sackeus och alla andra som som får möta Jesus. Evangelierna är fulla med människor som genom att bli sedda, förlåtna, helade, inkluderade eller befriade får sina liv förvandlade. Det här är möten med Jesus som ger liv. Inte bara liv efter döden, utan liv här och nu. Naturligtvis är vårt hopp att det liv Jesus ger också är starkare än döden, men jag tror det är viktigt att våga se att Livet med stort L redan nu har brutit in i världen. Därför håller vår tro inte bara att dö på, utan även att leva på.

»Hur kan vi som kyrka skapa rum för livgivande möten, som förvandlar människors liv?«

SOM KRISTI kropp är det vårt uppdrag att förmedla liv, precis som Jesus förmedlade Faderns liv. Hur kan vi som kyrka skapa rum för livgivande möten, som förvandlar människors liv? Att vara kyrka är att befinna oss mitt i världens kaos och se hur det nya livet bryter fram. Alla gånger blir det inte som vi tänkt oss och alla liv blir inte som vi önskat. På Jesu tid blev inte alla helade och för varje Lasarus fanns många gravar som förblev stängda. Som kyrka är vi också bärare av hoppet om att hela skapelsen en dag ska förvandlas. Alla livsförvandlande möten pekar fram mot den dagen.

Jakob Edman är församlingspastor i Jakobstads svenska församling. **Han hoppas** på att vi snart ska kunna fira högmässa utan restriktioner. **Hans tips** är ta vara på de små stunderna i vår vardag som är fyllda av liv.

SÖNDAG 19.9.2021, Sjuttonde söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

kallas också lilla påskan eller höstens påsk. Namnet har sitt ursprung i evangelietexten där Jesus har brutit dödens makt, som hotar människan och hela skapelsen. Därför har de som tror på honom ett hopp som bär över dödens gräns. Temat för söndagen är **Jesus ger liv**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 26:12–14, 19

ANDRA LÄSNINGEN

Fil. 1:20–26

EVANGELIUM

Joh. 5:19–21

”Ty liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger också Sonen liv åt vem han vill.”

Läs mera i
Joh. 5:19–21.

Psalmförslag

103
830
900
227

Psalmerna är valda
av Dag-Ulrik
Almqvist.

*Jesus, fyll oss
med ditt liv så att
vi kan förmedla
liv till andra.*

Bönen är skriven av Jakob Edman.

SÖNDAG 26.9.2021, Adertonde söndagen efter pingst

Nästa söndag

handlar om tron på Kristus som befriande kraft. Kristus befriar från de tränga gränser som människor sätter, men han binder sina efterföljare till sanningen och kärleken. Temat är **En kristen människas frihet**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 1:10–17

ANDRA LÄSNINGEN

Gal. 5:22–26

EVANGELIUM

Mark. 7:5–13 eller

Mark. 2:23–28

”Han gick in i Guds hus och åt upp skådebröden, som inga andra än prästerna får äta, och gav också dem som var med honom.”

Läs mera i
Mark. 2:23–28.

Psalmförslag

404
553
904
932

Psalmerna är valda
av Dag-Ulrik
Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Nu sjunger körerna igen!

I Esbo startar körerna igen efter en lång paus.

Barnkören för 6–12-åringar: övar i Esbo domkyrkas församlingsgård torsdagar kl. 16–16.45.

Kräksången startar: on 29.9 kl. 17.30 i Esbo domkyrkas församlingsgård. Kräksången är en vuxenkör för människor som anser att de inte kan sjunga.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Esbo domkyrka: sö 19.9 kl. 16.30 (OBS tiden!) Mässa med medeltida inslag vid den traditionella Höst-Mattsmarknaden. Rönnberg, Brunell, Kronlund, Malmgren. Susanna Tollet, vevlira och blockflöjter, medverkar.

Olars kyrka: sö 26.9 kl. 10.30.

OBS! Ingen vanlig högmässa i Esbo domkyrka sö 26.9 p.g.a. konfirmation, välkommen till Olars kyrka i stället!

Öppet hus på Mataskär: lö 18.9 kl. 14–17. Mataskär har sålts och vi öppnar lägergården en sista gång. Kom med och ströva omkring på området och ta en titt in i byggnaderna. Vi bjuder på samtal, kaffe, saft och bulle. Välkommen!

Höst-Mattsmarknad: Esbo domkyrka med omgivning lö 18.9 kl. 10–sö 19.9 kl. 16. Arr. Espoon tuomiokirkkoseura-kunta. Handarbetsgruppen Symamsellerna medverkar med försäljning.

Veckomässa: Söndrik kapell on 22.9 kl. 12.

Körerna kör igång: Barnkören för 6–12-åringar övar i Esbo domkyrkas församlingsgård torsdagar kl. 16–16.45. Ledare är Mauriz Brunell. 040 531 1043, och Eeva-Liisa Malmgren, 040 531 1049. Barnkören är med i församlingens gudstjänster några gånger per termin och deltar då och då i barnkörsfestivaler i Finland. Vi sjunger varierande repertoar, från kända

barnsånger till nyare andliga sånger. Det kostar ingenting att vara med, vi har inga inträdesprov, alla är välkomna!

Kräksången startar: on 29.9 kl. 17.30 i Esbo domkyrkas församlingsgård. Kräksången är en vuxenkör för människor som anser att de inte kan sjunga. Kören har just nu ca 90 sångare. Repertoaren omfattar allt från psalmer till schlager. Ledare är Eeva-Liisa Malmgren, 040 531 1049. Inga inträdesprov eller andra krav, välkommen med! Mer information om församlingens alla körer: esboforsamlingar.fi/kom-med/musik/korer

Konfirmandverksamhet 2022: Alla församlingsmedlemmar som är födda 2007 får i månadsckiftet september-oktober ett brev med information om nästa års konfirmandgrupper och den elektroniska anmälningen. Anmälningen pågår 11–31.10. Mer info fr.o.m. v. 39 också på esboforsamlingar.fi/kom-med/konfirmandverksamhet

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Imse-Vimseklubben i Mattby kapell varje to. Köklax kapell varje fre. Alla vuxna använder ansiktsmask. Kläder enligt väder, klubbarna kan också hållas utomhus.

Samlingar för daglediga kl. 13–14.30: Ti 21.9 Träffdax i Köklax kapell och Olars kyrka, svenska sidan. To 23.9 Karabacka kapell. Ti 28.9 Köklax kapell. Temat för hösten är

finlandssvenska författare.

Symamsellerna: Ti 28.9 kl. 16–18 i Vita huset, Prästgårdsgr. 1. Vi handarbetar för internationell diakoni och mission.

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna Nina, Taina och Henrika per telefon och e-post: Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi, Henrika 050 597 3313, henrika.lemberg@evl.fi samt på WhatsApp, Facebook eller med elektronisk tidsbokning: <https://asiointi.espoon-seurakunnat.fi> Mer info också på esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 1: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13. Öppet för besök må och to kl. 9–13 eller enligt överens-kommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning samt beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar sköts av Esbo regioncentralregister, som betjänar per telefon och e-post må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt. Tfn 09 8050 2600, e-post keskusrekisteri.espoo@evl.fi, Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravningsstjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi

Vid alla evenemang följer vi myndigheternas anvisningar. Ansiktsmask bör användas. Aktuell information om verksamheten får du på esboforsamlingar.fi och sociala medier. Du kan också ringa församlingens kansli,

09 8050 3000, vardagar kl. 9–13.

GRANKULLA

Lördag 18.9 kl. 14–17: Avslutande Open House på Mataskär. Mataskär lägergård har sålts och vi öppnar lägergården en sista gång. Kom med och ströva omkring på området och ta en titt in i byggnaderna. Mataskärs kapell kommer att avsakraliseras eftersom den nya ägaren inte fortsätter med gudstjänstverksamhet. Vi bjuder på samtal, kaffe, saft och bulle. Välkomna!

Sö 19.9 kl. 10: Tvåspråkig vänskapens mässa, Ulrik Sandell, Anna-Kaisa Tuomi, Leila Lukander-Pajula, Anna Marte, Pirjo Luoma. Mässan arrangeras i samarbete med frivilliga och Grani Närhjälp. Kantor Anna Marte och L'Armonia Efter mässan kyrkkaffe och möjlighet att delta i välgörenhetspromenaden Gå ett yrke till en kvinna, som startar från kyrkan kl. 11.45.

Ti 21.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentaltvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 22.9 kl. 14: Kyrkosyfoeringen i övre salen.

To 23.9 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgupp i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Sö 26.9 kl. 12: Högmässa, Sini Aschan,

Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
Ti 28.9 k. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.
Kl. 13: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen, Catherine Granlund, Barbro Smeds.
Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalsvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.
On 29.9 kl. 14: Kyrkosyfoeringen i övre salen.
To 30.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén.
Kl. 10–11: Lovsångs- och förbönegrupp i övre brusrummet, Catherine Granlund.

KYRKSLÄTT

Fre 17.9 kl. 16.30: Andakt och kaffe-stund tillsammans med gäster från vår vänförsamling Risti kogodus i S:t Mikael's kyrka.
Fre 17.9 kl. 13–15: Effa för åk 3–6 på Hörnan, anmälningar till Ela
Lö 18.9 kl. 12: Slöjdgruppen träffas i Reguel Bengtströms smedja, ledare Rune Lith
Sö 19.9 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
Fre 24.9 kl. 13–15: Effa för åk 3–6 på Hörnan, anmälningar till Ela
Lö 25.9 kl. 15–17: Tvåspråkig träff i Ellen för scoutledare i Kyrkslätt.
Sö 26.9 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
To 30.9 kl. 18: Bönvandring för missionen i Masaby kyrka. Kvällste.
Vi motionerar: i Masaby bredvid Niss-niku skola på onsdagar kl 13–15 och fredagar kl 10–12. Välkommen med!
www.kyrkslattsforsamlingar.fi
 – tel. 040 350 8213. Pastorskansliet är öppet må-to kl. 9–15

TAMMERFORS

Sön 19.9 kl. 11: Högmässa i Svenska Hemmet, Kaj Andersson, Paula Sirén, Julia Hansson
Tis 21.9 kl. 12.30–15.45: Tisdagsklubben för eleverna i årskurs 3
Ons 22.9 kl. 13: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, vi sjunger våra älsklingspsalmer
Sön 26.9 kl. 11: Högmässa i Svenska

Hemmet, Kim Rantala, Anna Arola
Tis 28.9 kl. 10–11.45: Familjelyktan (tidigare Mammor, pappor och barn) i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587
Tis 28.9 kl. 12.30–15.45: Tisdagsklubben för eleverna i årskurs 3 i Svenska Hemmet
Ons 29.9 kl. 13: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, Sylvia Cederberg berättar om handarbete
Lör 25.9.2021 kl. 10–14: Familjernas utedag i Luhtaantanta, Luhtaantantantie 62, Tammerfors. Anmäl dig på församlingens hemsida senast den 19.9.2021. Som vanligt pysslar vi med barnen för höstens mörka kvällar, äter grillad korv, dricker pannkaffe och varm saft vid lägerelden. Förfrågningar barnledare Piu Heinämäki 040 804 8587. Dagen är kostnadsfri.

VANDA

Fre 17.9 kl. 11: Fredagsgruppen, Dickursby kyrka, Stationsv. 12a. Andakt, kaffe med tilltugg, samvaro med diakonin.
Sö 19.9 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, K. Willis, A. Ekberg
Sö 26.9 kl. 12: Högmässa, Dickursby kyrka, A. Paavola, vik.kantor.
Ti 28.9 kl. 13: Seniorcafé i Dickursby kyrka, Stationsv. 12a. Andakt, pratstund med kaffe och dopp och trevlig gemenskap!
To 30.9 kl. 13: Sottungsby-Håkansbölekretsen, i Håkansböle kyrka, Håkansbölev. 48. Kom med och träffa andra deltagare. Andakt med diakoni.
Högmässorna från Helsing kyrka S:t Lars: strömmas via församlingens YouTube kanal.
ViAnda – kören: övar kl.12–13:30 på onsdagar, på Helsinggård, Konungsv. 2, Dickursby.
 Nya sångare hjärtligt välkomna! Info: Anders Ekberg, tfn 0503107096, anders.ekberg@evl.fi
Ungdomskvällarna – onsdagen 22.9 och 29.9 kl. 18–20. Kontakta Jona Granlund för mera info, jona.granlund@evl.fi
Kursen Ekonomi i vardagen: är en kurs som strävar till att hjälpa oss ha bättre koll på vår vardagsekonomi. Träff en gång i månaden kl. 12.30 följande

måndagar: 27.9, 18.10 och 22.10. Vi börjar med gratis lunch. Anmäl dig till Heidi Salminen 0503301828.
Med förbehåll för ändringar och annulleringar i programmet p.g.a. pandemin.
Kansliets öppettider: september–december är må–fre kl. 9–12, tfn 09–8306 262, epost vandasvenska@evl.fi
Prästdejour enligt överenskommelse: Diakonin har öppen mottagning torsdagar kl. 10–11.30.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
GUDESTJÄNSTER
Gudstjänst: söndagar kl. 10 på Heikasvägen 7 C, 4 vån.
Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan. 26.9: Konfirmationsmässa kl. 10 och kl. 12
Middagsbön: tisdagar kl. 12 i Johanneskyrkan. Diakonin finns på plats i kyrkan fram till kl. 14.
För uppdaterad information, besök helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Du kan också kontakta pastorskansliet med dina frågor måntis och tors–fre mellan kl. 10 och 15 (johannes.fors@evl.fi, 09 2340 7700).
GEMENSKAP
Grupp för väntande: start onsdag 20.10 kl. 17.30–18.15 i Hörnan. Samtalsgrupp för föräldrar som väntar sitt första barn. Kaffe/te kl. 18.15–19. Gruppen träffas varannan onsdag. Anmäl till viivi.suonto@evl.fi.
Missa intel! Träffpunkt: tisdag 5.10 kl. 13 i Högbergssalen. Kom med på höstens första träffpunkt. Samtal, gemenskap och kaffe/te.
Samtalsgruppen Bibel, tro & tvivel: måndagar kl. 18 i Hörnan. Ledare: Kisa Korkman, anmäl till kisa.korkman@gmail.com.
BARNFAMILJER
Musiklek: tisdagar kl. 14 (0–3 åringar) i Bokvillan.
Musiklek: torsdagar kl. 10 (0–3 åringar) på Heikasvägen 7 C, Drumsö. Kaffe/te efter musikstunden.
Familjekväll: onsdagar 17–18.45 med start 20.10 på Högbergsgatan 10, 2 vån. Programmet är riktat till familjer med barn i åldern ca. 3–6, men alla är välkomna!
Anmälningar till heidi.aberg@evl.fi, fasta grupper.
UNGDOMAR & UNGA VUXNA
 Besök ungdomsarbetets hemsida johannesungdom.wordpress.com för senaste nytt!
MATTEUS
Matteuskyrkan, Åbuhusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
ANDLIGT LIV

Matteusmässa: I Matteuskyrkan, söndagar kl. 10. Följ med direkt via Matteus församlings Facebooksida och delta i gemenskapen i kommentarsfältet. Vi strömmar mässan två eller tre gånger i månaden. I september och oktober strömmas 19.9, 3.10, 10.10 och 24.10. Strömningarna hittas också på församlingens hemsida www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus. Förändringar i programmet kan ske.
MU-mässa: Matteus Ungdoms veckomässor är tillbaka! Välkommen med, varje onsdag kl. 18. Förändringar kan ske enligt rådande restriktioner.
Kvällsmässa: Söndag 26.9 kl. 18. En stämningsfull mässa med mycket sång och bön, men utan krav. Välkommen också på kvällste efteråt.
BARNFAMILJER
Musiklek: På tisdagar samlas Matteus musiklek i Matteuskyrkan. Välkommen med du som är hemma med barn och vill prata och sjunga bort en stund. Kl. 10 för barn över 1 år och kl. 11 för barn under 1 år. För mera info kontakta musikledare Daniela: daniela.stroms-holm@evl.fi.
Missa intel! Höstläger för åk 5–8: Fre-sö 8–10.10 på Kellokoski lägergård. Vi åker med beställd buss från Matteus fre 8.10 kl 17 och är tillbaka vid Matteus sö 10.10 ca kl 14. Lägerpriset är 50€, max. 25 deltagare. Anmälan senast sö 19.9 till catarina.barlund-palm@evl.fi.
Tweetisdag: Öppet hus för barn i åk 3–6. Kom och pyssla, spela TV-spel, gör läxor tillsammans med en hjälpis, häng med dina vänner och fika. Tisdagar kl. 14–17
Öppet hus för unga: I Matteuskyrkan varje onsdag kl. 15–18. Du kan komma och äta mellanmål, läsa läxor, mysa i soffan med en kompis, spela pingis eller andra roliga spel, hänga på telefonen eller bara chilla och prata med våra ungdomsledare.
MUSIK
Matteus körer övar igen!
Popkören: övar varje tisdag kl. 15:30
Kyrkokören: övar varje tisdag kl. 18:30.
Vår Ton: övar varje onsdag kl. 15:30.
Matteus Voice: övar nästa gång söndag 26.9 kl. 15:30
 Vi följer rådande restriktioner.
Stickklubben: Vi träffas torsdagar udda veckor kl. 11–13. Följande träffar är 16.9 och 30.9.
Missa intel! Kaffe på plattan: 18.9 kl. 12:30–14:00 utanför Matteuskyrkan. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder möjlighet till samtal och förbön. Kyrkan är öppen och du kan i stillhet sitta där en stund.
Matteus SALT: Lördag 25.9 kl. 10. Diskussion och fördjupande reflektion kring berättelsen Naaman botas (Andra Kungaboken 5).
Samling för män: En diskussionskväll fredag 24.9 kl.18–20, i Matteuskyrkan. Juho Kankare och Niels Burgmann håller i trådarna.

GRANKULLA

En mässa för vänskapen

Tvåspråkig vänskapens mässa sö 19.9 kl. 10: Mässan arrangeras i samarbete med frivilliga och Grani Närhjälp. Efter mässan kyrkkaffe och möjlighet att delta i välgörenhetspromenaden *Gå ett yrke till en kvinna*, som startar från kyrkan kl. 11.45.

En öppen bok: Bibelgrupp för alla. OBS ändring i programmet! Vi träffas första gången i oktober.

BEHÖVER DU HJÄLP ELLER STÖD?

Du kan alltid kontakta församlingen anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050-380 3986 eller Mari Johnson 050-380 3976.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
www.petrusforsamling.net

GUDSTJÄNSTER

Högmässa: Sö kl. 10 i Munksnäs kyrka. Söndagskola för barn i samband med gudstjänsten. Även online via www.facebook.com/petrusforsamling. Sö kl. 12 i Äggelby gamla kyrka. Du är välkommen med på plats i båda kyrkorna!

Puls-gudstjänst: Sö kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en gudstjänstgemenskap för alla åldrar. Välkommen med vare sig du varit med tidigare eller kommer för första gången! Barnkyrka och CoolKids för barn ordnas samtidigt. Även online via Petrus församlings Youtube.

Förbön och Tack: Ti 28.9 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst varannan vecka i Munksnäs kyrka. Du är välkommen på plats eller att följa online via Petrus facebook. Bengt Lassus, Marko Huhtala. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30-16.30, ons kl. 18-20, 09-23407171. Eller till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hör mer om barnverksamheten!

Barnens söndag: Sö kl. 15.30 Barnkyrka och CoolKids för barn 2-6år och 7-13år i samband med Puls-gudstjänsten. Vi lyssnar på och pratar om bibelberättelser, ber tillsammans och pysslar ibland.

Musiklek: Kl. 10 ti i Malm och to i Haga. Välkommen med i vårt glada gäng och sjunga och leka tillsammans! Vi börjar höstterminen med mindre grupper (max. 14 deltagare). Har du frågor eller vill anmäla dig? Kontakta församlingspastor Anne Koivula (@evl.fi; tel. 050 342 9990)

Knattekyrka: 26.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Alla barnfamiljer är välkomna till Petruskyrkan på en rolig förmiddag för barn. Träffa andra familjer, sjung roliga sånger och ta del av en spännande bibelberättelse. Efteråt blir det mat och lek i barnrummet.

EVENEMANG

Bön- och lovsångsdygn: Gud rör sig i vår tid! Vi startar igång hösten i församlingen med att stanna upp inför Gud och välkomna hans närvaro i vårt eget liv och vår församling. 17-18.9 kl. 18-18 är det bön och lovsång i Petruskyrkan hela dygnet. Du är välkommen med och be och sjunga en timme eller lång-

re, ingen förhandsanmälan krävs.

Dagscafé 28.9: Välkommen med på en eftermiddag med kaffe, gemenskap och litet program. Varannan tisdag kl. 13. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Bodil Sandell, tel. 09 2340 7227 / 050 3803 925

Petra-frukost: 25.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Kom med och dela livserfarenheter och -berättelser över en god frukost. Denna gång kommer Fiona Chow dela tankar om att flytta till ett främmande land och vikten av att lita på Gud i den processen.

Rotad i Ordet: 20.9 kl. 18 i Malms kyrka. Kom med på en resa djupare i Bibeln. Henrik Perret.

Gudstjänstgruppen i Munksnäs: 30.9 kl. 18 i Munksnäs kyrka. Gudstjänstgruppen i Munksnäs är till för dig som på något sätt vill vara med och jobba för gudstjänsterna i Munksnäs. Vi är kallade att vara församlingen. Välkommen med och bygg upp gemenskapen kring gudstjänsterna. Ronny Thylin.

KURSER

Alpha: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 kvällar med middag, videoföreläsning och samtal. Kursen är för alla, oberoende av tidigare kunskap eller bakgrund. Tisdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 21.9. Anmälan till Tuomas Metsäranta. Mer info på petrusforsamling.net/alpha

Sorgekursen - Vägen vidare: En sex kvällars kurs, varannan onsdag, för alla som förlorat någon, nyligen eller för lång tid sedan. Vi börjar varje kväll med kaffe/te och tilltugg, ett kort föredrag och möjlighet till samtal i mindre grupper. Kursen passar för alla oberoende av åskådning och var du bor. Kursen börjar tisdag 28.9 kl. 18.30 i Petruskyrkan. Kontakt: Ronny Thylin.

Självavärdande Krito-samtalsgrupp: Helande genom delande - en självavärdande kamratstödsgrupp, där du får möjlighet att synliggöra och bearbeta olika frågor och smärtpunkter i livet, genom att skriva och tala om dem i gruppen. Vi samlas 9 måndagar i Petruskyrkan kl. 18.30-20.30, start 27.9.21. Kontakt och info: per e-post: camilla.vuoristo@abo.fi. Deltagarantalet är begränsat. Anmälan senast 21.9.21.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Gudstjänster

Sö 19.9:

- kl. 10: Högmässa i Ekenäs kyrka, Westerholm, Nygård.
- kl. 12: Högmässa i Snappertuna kyrka, Westerholm, Nygård.
- kl. 16: Musikandakt i Bromarvs kyrka. Yliportimo, Lindroos. Sång från Taizé.

Sö 26.9:

- kl. 10: Högmässa i Ekenäs kyrka, Yliportimo, Lindroos.

INGÅ

En klubb för nyfikna barn

Einsteinklubb må 27.9 kl. 13.15-15: Einsteinklubben är en vetenskaps- och forskningsklubb för barn i lågstadieåldern. Vi samlas på församlingshemmet. Anmälningar: Noora Nylund, tel. 050-501 1755 eller e-post noora-elina.nylund@evl.fi.

- kl. 18: Kvällsmässa i Tenala kyrka, Westerholm, Lindroos.
Babykonsert på nationella babydagen fr 24.9 kl. 10.30: i Ekenäs kyrka. En rolig och svängig konsert med rytminstrument, såpbubblor & ballonger. Nylund, Nygård, Wikström.
Konsert: Bach & Sons med Tapiola Sinfonietta & Georg Kallweit on 29.9 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Praktfull barockmusik som under sin tid har klingat i Johann Sebastian Bachs familjekrets. Biljetter 29/23/12€, Lippupiste och vid dörren.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 17.9:

- kl. 18.00 Israelisk dansövning: Församlingshemmet. Viveca Unnéus.
Sö 19.9:

- kl. 10.00 Konfirmationsmässa 1 (Sommargruppen): Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Ahlfors. Max antal deltagare: 200 pers.
- kl. 13.00 Konfirmationsmässa 2 (Kvällsgruppen & sportlovgruppen): Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Ahlfors. Max antal deltagare: 200 pers.

Må 20.9:

- kl. 13.15-15 Pysseklubb för barn i lågstadieålder: Församlingshemmet. Anmälningar: Noora Nylund, tel. 050-501 1755 eller e-post noora-elina.nylund@evl.fi.

Ons 22.9:

- kl. 14.00 Missionssyfsöreningen: Prästgården. Lindell.

To 23.9:

- kl. 11.30-13.00 Matservering (4 €/person): Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.
To 23.9:
- kl. 18.00-20.00 Minnesdag för barn som avlidit: Ingå kyrka. Musik, möjlighet att tända ljus. Nylund, Ahlfors, Sköld-Qvarnström.

Sö 26.9:

- kl. 10.00 Högmässa: Ingå kyrka. Hellsten, Storbacka.

Må 27.9:

- kl. 13.15-15 Einsteinklubb (en vetenskaps- och forskningsklubb) för barn i lågstadieålder: Församlingshemmet. Anmälningar: Noora Nylund, tel. 050-501 1755 eller e-post noora-elina.nylund@evl.fi.

Må 27.9:

- kl. 18.00 Bibelgrupp: Prästgården. Hellsten.

Ons 29.9:

- kl. 13.00-15.00 Församlingsträff: Prästgården. Lindell.

To 30.9:

- kl. 11.30-13.00 Matservering (4 €/person): Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.
- kl. 18.00 Bönegruppen (tvåspråkig): Prästgården. Tanja Kakko.

OBS!

• Coronaläget och restriktionerna kan förändras - följ med aktuell information på församlingens Facebook-sida och hemsidan www.ingaforsamling.fi.

• Ingå församlings kansli öppet må-ti kl. 9-12, ons-to endast telefonbetjäning, fre stängt.

• Ingå församlings diakonimottagning är stängd tills vidare - ta kontakt per telefon, tel 040-555 2090/Birgitta Lindell (e-post: birgitta.lindell@evl.fi).

KARIS-POJO

Tel 019 279 3000

Söndag 19.9

- kl. 10: Högmässa i Karis kyrka. Präst Fanny Mäkirinta och kantor Päivi Tiitu.
- ca kl. 11.15: Kyrklunch i Stora Prästgården med gäster från Franciskussällskapet i Finland.
- kl. 12: Högmässa i Pojo kyrka. Präst Fanny Mäkirinta och kantor Håkan Lindroos.
- kl. 18: Orgelkonsert Henri Hersta i

Karis kyrka, Karis. Fritt inträde, programblad å 15 € till förmån för GA-insamlingen.

Söndag 26.9

–kl. 12: Gudstjänst i Pojo kyrka. Präst Yvonne Terlinden och kantor Håkan Lindroos.

–kl. 16: Högmässa med skördefest i Svartå kyrka. Präst Yvonne Terlinden och kantor Håkan Lindroos.

Närmare info om vår verksamhet hittar du på www.karis-pojoforsamling.fi

SJUNDEÅ

Mässa i S:t Petri kyrka: sön. 19.9 kl. 12

Familjesöndag i Capella: sön. 19.9 kl. 15

Klapp & Klang i Lugnet: to. 23.9 och to. 30.9 kl. 10

Pensionärernas kyrkogångsdag: med kaffe efteråt i församlingshemmet, S:t Petri kyrka sön. 26.9 kl. 12

Sopptisdag, diakonilunch: i Capella ti. 28.9 kl. 11

Vänligen se mer info och uppdateringar på www.sjundeaforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

19.9. kl. 13.00: Högmässa i Lojo S:t Lars kyrka. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 19.9 kl. 10: Gudstjänst i Emsalö kapell, Apostolidou, Söderström

Kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan, Lindgård, Jaakko Laasio predikar, Tolander

Må 20.9 kl. 9–12: Babyträff i Domprostgården, Sussi Hindsberg.

KL. 10: Motion och mission; Motionspromenad i sällskap. Kom med!

LOVISA

Babydagen 24.9

Nationella babydagen fredag 24.9 i Lovisa kyrka kl. 10:

Agricola svenska församling firar dagen med musik, kaffe- och teservering. Mera information av familjearbetare Linda Lönnroth, tfn 044 722 9210. Välkommen med!

Ti 21.9 kl. 12: Andakt och lunch i församlingshemmet, Lundagatan 5

On 22.9 och to 23.9 kl. 10–13: Café Ankaret är öppet, Runebergsgatan 24, ingång från gården.

To 23.9. kl. 9–11.30: Baby och knatteryttnik med familjecafé, Domprostgården, Jenni Antila.

Sö 26.9 kl. 10: Gudstjänst i Kullo bykyrka, Laversvägen 8, Eisen-traut–Söderström, Hätönen

Kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan, Apostolidou, Eisentraut–Söderström, Söderström. Mässan strömmas via Youtube.

Må 27.9 KL. 9–11.30: Baby och knatteryttnik med familjecafé, Domprostgården, Romberg och Antila.

KL. 10: Motion och mission; Motionspromenad i sällskap. Kom med!

KL. 13: Sjömansmissionskretsen, Göta Ekberg

Ti 28.9 kl. 12: Andakt och lunch i församlingshemmet, Lundagatan 5

On 29.9 och to 30.9 kl. 10–13: Café Ankaret är öppet, ingång från gården.

kl. 13.30: Mariakretsen samlas Café Ankaret, Inge Blom

Kl. 17: Missions- och bibelkväll i Café Ankaret, Lindström.

To 30.9 kl. 14: Kråkökretsen samlas i Sjötorp, Lindström.

SIBBO

På grund av osäkerheten: gällande coronarestriktioner kan det ske ändringar i evenemang och i grupper. Alla evenemang hittar du på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbo-svenskaforssamling.fi.

Fr 17.9 kl. 19: Musikafton i Sibbo kyrka. Sarina Kettunen och husbandet Good choice, stråktion NOX. Talkshow om veckans tematik. Temaveckan Goda val.

Sö 19.9 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka. Furahakören deltar. Temaveckan Goda val.

Ti 21.9 kl. 13.30: Norra Paipis missionskrets möte i Norra Paipis bykyrka.

Ti 21.9 kl. 18: Bibelstudium i Söderkulla kyrka. Stefan Djupsjöbacka.

To 23.9 kl. 13: Box missionskrets, missionsmöte i bykyrkan Tabor i Box, Grönkullavägen 142.

To 23.9 kl. 15.30: Barnkör i Söderkulla kyrka. Lauri Palin.

To 23.9 kl. 17: Barnkör i Kyrkoby församlingshem. Lauri Palin.

Fr 24.9 kl 10: Bönepromenad, start från Församlingshemmet. Man kan också ansluta kl. 10.30 vid Prästgården. Sara George.

Lö 25.9 kl.17: Vålgörenhetskonsert med FourByFour i Sibbo kyrka. Konserten sänds också i församlingens Youtubekanal.

Sö 26.9 kl. 10: Högmässa i Söderkulla kyrka. Söndagsskola under en del av mässan.

On 29.9 kl. 10: Frukost i Söderkulla kyrka. Inledande andakt. Terminsstart.

EKENÄS

Familjen Bachs musik

Onsdag 29.9 kl. 18 i

Ekenäs kyrka: Esbo stadsorkester Tapio-la Sinfonietta & Georg Kallweit framför konserten BACH & SONS. Praktfull barockmusik som under sin tid har klingat i Johann Sebastian Bachs familjekrets. Välkommen! Biljetter säljs även vid dörren.

On 29.9 kl. 11: Stoljumba i Församlingshemmet, Nya salen. Sara George. Terminsstart.

On 29.9. kl. 12: Åttaeuros lunch för daglediga. Inledande andakt med Katja Korpi.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 19.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Harry S. Backström, Markus Ollila. Predikan av Kristian Gäddnäs från LFF.

On 22.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Harry S. Backström, Hanna Lehtonen.

Sö 26.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Päivi Nuotio–Niemi, Hanna Lehtonen.

On 29.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Päivi Nuotio–Niemi, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 17: Kvällsyrka med nattvard i församlingshemmet, Kjell Granström, Robert Helin, Eeva Granström, Johannes Johansson. Gemen-skap kring kaffe- och tebordet.

Må 20.9 kl. 14: Kaffestuga för alla i Nagu församlingshem, Eeva Granström. Även 27.9.

Korpo kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

To 23.9 kl. 19: Korpo Sångkör inleder terminen, körövning i Korpo församlingshem.

Sö 26.9 kl. 13: Pensionärsträffens terminsstart med lunch på restaurang Buffalo (obs datum och klockslag!). Pris 15 euro för andra än pensionärsträffens medlemmar. Anmälan senast ti 21.9 till Esa Killström tel 040 312 4442.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Peter Blumenthal, Robert Helin.

On 22.9 kl. 17.30: Mariakören inleder terminen, körövning i Houtskär kyrka.

Sö 26.9 kl. 11: Finsk högmässa i Houtskär kyrka, Peter Blumenthal, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 13: Predikogudstjänst i Iniö kyrka, Joakim Oldmark.

Sö 26.9 kl. 13: Predikogudstjänst i Iniö kyrka, Joakim Oldmark

ÅBO

sön 19.9 kl 12: Högmässa, Domkyrkan.

Högmässan kan även ses via www.virtuaalikirko.fi. Häggblom (pred), Björkgren–Vikström (lit), Juslin. Barnhörna. Gudstjänstgrupp Ester med-verkar.

mån 20.9 kl. 18–20: Unga vuxna, Aurelia.

tis 21.9:

– kl 14.30–18: Ungdomshålan, Aurelia.

– kl 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 22.9:

– kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem.

– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia.

– kl 18: Bönegruppen, Aurelia.

tor 23.9:

– kl 9.30–11.30: Familjecafé, Aurelias innergård.

– kl 10–12: Psalmboksutdelning, Aurelia (3 vän.). Församlingrådet i Åbo svenska församling vill med anledning av 100-års jubileet ge en psalmbok i gåva till alla medlemmar som önskar få en (max en psalmbok per hushåll). Välkommen att hämta din psalmbok!

fre 24.9 kl 10.30–12: Anhörigvårdarcaf , Kvartersklubben (Henriksgatan 7, Åbo).

sön 26.9:

– kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Högmässan kan även ses via www.virtuaalikirko.fi. Grahn (pred), Wikstedt (lit), Danielsson. Barnhörna. Gudstjänstgrupp Sefanja medverkar.

mån 27.9 kl. 14–15.30: Missionskretsen, Aurelia.

tis 28.9:

– kl 14.30–18: Ungdomshålan, Aurelia.

– kl 17.30–19: Psalmboksutdelning, S:t Karins kyrka. Församlingrådet i Åbo svenska församling vill med anledning av 100-års jubileet ge en psalmbok i gåva till alla medlemmar som önskar få en (max en psalmbok per hushåll). Välkommen att hämta din psalmbok!

– kl 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 29.9:

– kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem

– kl 12: Frukostklubben, Kåren (Tavastg. 22, Åbo). ”Kan man dansa teologi?” Laura Hellsten. Anmälan senast 27.9 innan kl. 18 till tkurten@abo.fi, 045-125 5880.

– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia.

tor 30.9:

– kl 9.30–11.30: Familjecafé, Aurelias innergård.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Ansvarig redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna.

Ville ge familjer en guldkant

Lotte Stolt ville hjälpa familjer som kämpar ekonomiskt, så hon tog saken i egna händer. Det resulterade i 156 presentkort till lokala restauranger.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ Lotte Stolt har varit hemma med sina tre barn i snart sex år nu. Ute på gården pickar 25 rashöns. Några problem att hitta sysselsättning har hon med andra ord inte. Men hon gick ändå och funderade på hur hon kunde hjälpa familjer som har det ekonomiskt svårt, något hon har förståelse för.

– Vi har inte dåligt med pengar, men det blir inte så mycket över heller efter sex år hemma med barnen.

Hon startade därför en insamling under våren för att familjer som kämpar med ekonomin ska få ett presentkort till en lokal restaurang. Presentkortet förmedlas av diakonin i den finska och svenska församlingen i Borgå.

Varför ville du göra det här?

– Inte vet jag, säger hon och skrattar.

– Varför skulle man inte göra det om man kan? Jag har bara barn och höns och har tid. Och så tänkte jag att om ingen annan har tid så måste jag.

En liten guldkant är det hon eftersträvat med insamlingen.

– Det kan göra att familjerna under en dag inte behöver tänka på varifrån de ska få pengar till mat eller vad de ska äta. Det är roligt om jag kan få andra att känna att någon dag är bra.

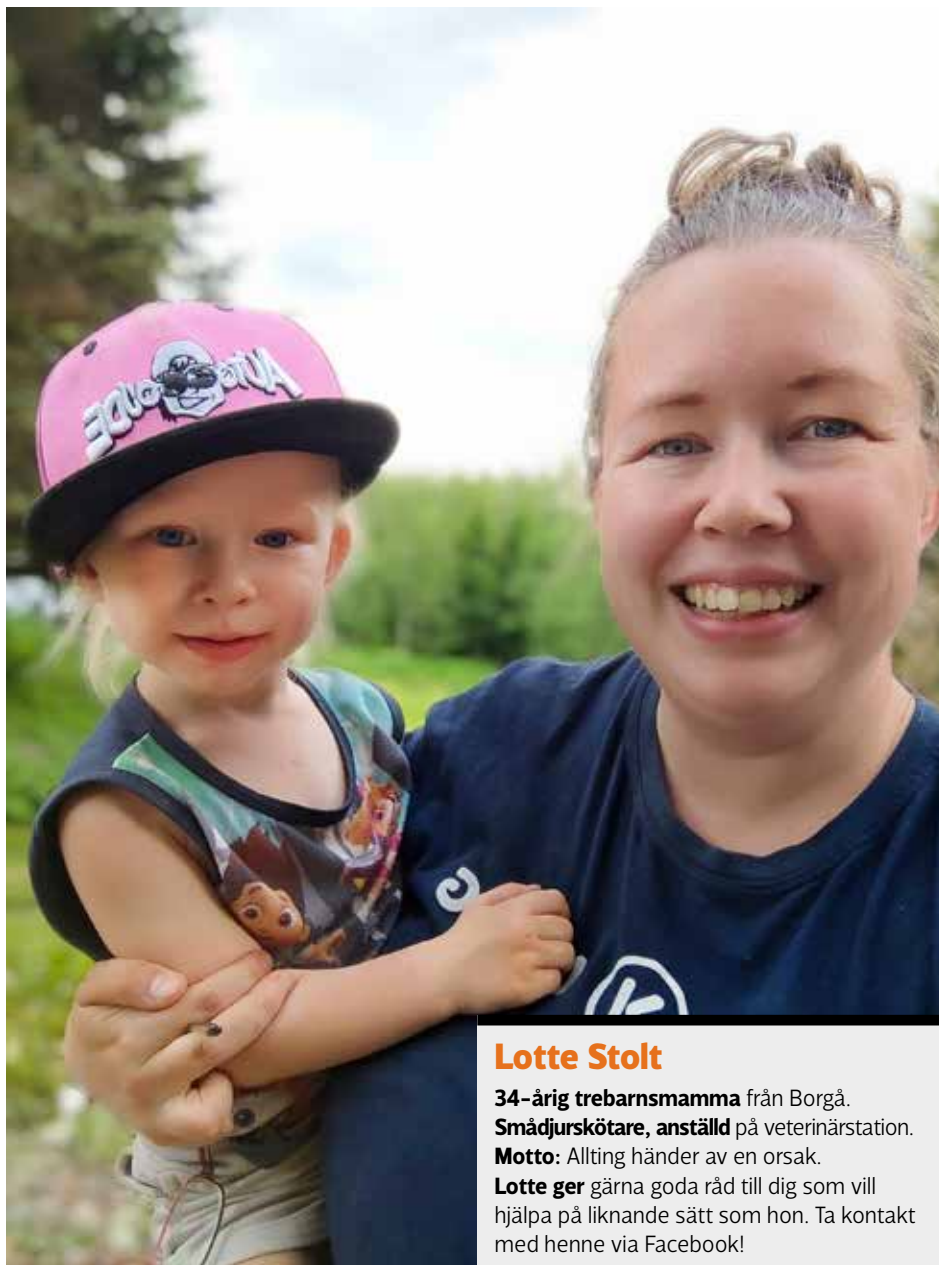
En märkbar summa

Idén till insamlingen fick Lotte Stolt när hon hörde omen liknande satsning i Nickby.

För att allt skulle gå rätt till ansökte hon om penninginsamlingslov hos polisen.

– Det gick ganska enkelt, men en del pappersarbete var det ändå. I och med att det inte är så stora summor så går det ganska lätt att redovisa.

– Det finns många sätt att hjälpa, säger Lotte Stolt, här med sonen Aron. FOTO: PRIVAT

Lotte Stolt

34-årig trebarnsmamma från Borgå. Smådjurskötare, anställd på veterinärstation. **Motto:** Allting händer av en orsak.

Lotte ger gärna goda råd till dig som vill hjälpa på liknande sätt som hon. Ta kontakt med henne via Facebook!

Hon jobbade flitigt för att få synlighet.

– Jag efterlyste donationer på Facebook och Instagram och så kontaktade jag firmor och frågade om de ville vara med eller dela information om insamlingen. Lokala tidningar nappade också på så jag fick lite synlighet.

Hon är överraskad över att en hel del inte valde att dela insamlingen på sociala medier.

– Kanske de var misstänksamma, även om jag hade med numret för mitt insamlingslov. Trots att man själv kanske inte kan bidra med pengar så kan man dela en insamling och på det viset se till att fler donerar. Det finns många sätt att hjälpa!

Lotte Stolts målmedvetenhet gav resultat och hon samlade in hela 2700 euro, vilket resulterade i 156 presentkort. Hon var nog med att välja lokala restauranger, inga större kedjor, som serverar prisvärd mat av god kvalitet.

– När jag meddelade summan till restaurangerna sa de: Oj hjälp! Det var mer än vi hade räknat med. De fick jobba en del med att skriva alla presentkort.

Hon gör gärna någon liknande satsning i framtiden.

– Inte nu genast, eftersom det ändå kräver en del krafter. Men nästa sommar skulle det vara fint att få hjälpa barn som ska börja skolan, med kläder eller liknande.

»Om ingen annan har tid så måste jag!«

”Flickan var liten och kyrkan stor”

Församlingen har alltid varit en trygghetsfaktor för Tua Pasanen från Sibbo. Bland minnesvärda ögonblick i kyrkan är ett extra starkt: hennes dotter som vandrar ensam med ett ljus i en helmörk kyrka.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**
FOTO: **MIKAEL GRÖNROOS**

SIBBO Tua Pasanen från Sibbo gick ibland i kyrkan som barn.

– Jag tyckte gudstjänsterna var jättelånga, och det kan hända att jag slumrade lite i bänken ibland, säger hon roat.

Men kyrkbesöken satte ändå ett frö.

– Att gå i kyrkan är en tradition som kommer från mina föräldrar. Det är de som gett mig länken till församlingen. Ibland har jag deltagit aktivt och ibland mindre aktivt.

Hon uppskattar att Sibbo svenska församling haft ett mångsidigt utbud av verksamhet som passerat henne och hela familjen.

– Vi bor mitt i kyrklandsskapet så det har aldrig varit långt att ta sig till olika evenemang.

Familjen, också Tua Pasanens man som är finskspråkig, har deltagit i jul- och påsokyrka, i klubbar för barn och inte minst i Kyrkans Ungdoms pizzakvällar.

– Mycket har hänt i mitt liv och ibland

Tua Pasanen.

har jag fått söka vad det är att höra till en församling. För mig är det främst en trygghetsfaktor. Jag får vara mig själv i församlingen och det ordnas evenemang som det känns tryggt att gå till.

Helmörkt i kyrkan

Ett minne som än i dag berör Tua Pasanen väldigt starkt är en stor julkonsert i kyrkan för ett par år sedan.

– Min yngsta dotter **Hanna**, vår aftonstjärna, fick ett stort uppdrag som inledning av konserten. Det var helmörkt i kyrkan, och hon gick ensam med ett ljus från ytterdörren fram till altaret. Flickan var liten och kyrkan stor. Det var bara hon och det lilla ljuset. Hon tände sedan ett större

Tre generationer församlingsbor i Sibbo. Från vänster Rose-Maj Olander, Viking Olander, deras dotter Tua Pasanen och barnbarnet Hanna Pasanen.

ljus på altaret med sitt ljus.

– Det är så fint att vi alla fick vara med om det. Jag kan få tårar i ögonen än när jag tänker på det.

Tua Pasanen hoppas att hennes barn får ta med sig något av den trygghet församlingen stått för. Dottern Hanna har ibland varit en hjälpredda för ungdomsarbete **Patrik ”Putte” Frisk** och kyrkoherde **Camilla Ekholm**.

– Hanna ser positivt på församlingen. Inför fotot som skulle tas till förstasidan till det här numret av Kyrkpressen sa jag: ”Hanna, jag måste fråga dig en sak, jag skulle behöva din hjälp.” Då sa hon genast: ”Aha, är det Putte som har ringt?”

– Så något tar hon med sig i sin 12-åringsryggsäck.

BORGÅ Mat

Luncherna är tillbaka!

Luncherna i församlingarna i Borgå har kommit igång för alla pensionärer och arbetssökande. Lunchpriset är följande: för pensionärer 7,50 €, arbetssökande lunchpris 3 € och för barn 2,50 €.

Välkommen på lunch på följande ställen:

Måndagar kl. 11–12.30 Mariagården, Slingervägen 1, arrangör Porvoon suomalainen seurakunta.

Tisdagar kl. 12–13 Församlingshemmet, Lundagatan 5, arrangör Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Onsdagar kl. 11.30–13 Församlingshemmet, Lundagatan 5, arrangör Porvoon suomalainen seurakunta.

VANDA Engelska

Bibelstudiegrupp

Välkommen till ”The Message” bibelstudiegrupp i Dickursby nya kyrka! Vi fördjupar oss i Eugene Petersons fria översättning av Bibeln och diskuterar den på engelska. ”The Message” är skriven på vardagligt språk och den är lätt att förstå.

Gruppen samlas i Dickursby kyrka, Stationsv. 12a, sista torsdagen i månaden; **30.9, 28.10, 25.11 kl 14–16**. Under varje samling har vi kaffeservering. Vi studerar bibeln, ber och dessutom diskuterar vi dagens tema. Anmäl dig senast 24.9 till Heidi Salmi-nen 0503301828. Se artikeln på sidan 18!

AGRICOLA Småttingar

Babydagen

Agricola svenska församling firar den nationella babydagen fredag **24.9** i Lovisa kyrka **kl. 10** med musik, kaffe- och tservering.

Mera information av familjearbete Linda Lönnroth, tfn 044 722 9210. Välkommen med!

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Fr 24.9 kl. 10: Nationella babydagen firas i Lovisa kyrka (se puffen nere på sidan).

BORGÅ

Sö 19.9 kl. 10: Gudstjänst i Emsalö kapell, Apostolidou, Söderström
Kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan, Lindgård, Jaakko Laasio predikar, Tollerander
Må 20.9 kl. 9-12: Babyträff i Domprostgården, Sussi Hindsberg.

KL. 10: Motion och mission: Motionspromenad i sällskap. Kom med!
Ti 21.9 kl. 12: Andakt och lunch i församlingshemmet, Lunda-gatan 5

On 22.9 och to 23.9 kl. 10-13: Café Ankaret är öppet, Runebergsgatan 24, ingång från gården.

To 23.9. kl. 9-11.30: Baby och knatterytmik med familjecafé, Domprostgården, Jenni Antila.

Sö 26.9 kl. 10: Gudstjänst i Kullo bykyrka, Laversvägen 8, Eisentraut-Söderström, Hätönen

Kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan, Apostolidou, Eisentraut-Söderström, Söderström. Mässan strömmas via Youtube.

Må 27.9 kl. 9-11.30: Baby och knatterytmik med familjecafé, Domprostgården, Romberg och Antila.

KL. 10: Motion och mission; Motionspromenad i sällskap. Kom med!

KL. 13: Sjömansmissionskretsen, Göta Ekberg

Ti 28.9 kl. 12: Andakt och lunch i församlingshemmet, Lundagatan 5

On 29.9 och to 30.9 kl. 10-13: Café Ankaret är öppet, ingång från gården.

kl. 13.30: Mariakretsen samlas Café Ankaret, Inge Blom

Kl. 17: Missions- och bibelkväll i Café Ankaret, Lindström.

To 30.9 kl. 14: Kråkökretsen samlas i Sjötorp, Lindström.

SIBBO

På grund av osäkerheten: gällande coronarestriktioner kan det ske ändringar i evenemang och i grupper. Alla evenemang hittar du på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbo-svenskaforsamling.fi.

Fr 17.9 kl. 19: Musikafton i Sibbo kyrka. Sarina Kettunen och husbandet Good choice, stråkktrion NOX. Talkshow om veckans tematik. Temaveckan Goda val.

Sö 19.9 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka. Furahäkören deltar. Temaveckan Goda val.

Ti 21.9 kl. 13.30: Norra Paipis missionskrets möte i Norra Paipis bykyrka.

Ti 21.9 kl. 18: Bibelstudium i Söderkulla kyrka. Stefan Djupsjöbacka.

To 23.9 kl. 13: Box missionskrets, mis-

sionsmöte i bykyrkan Tabor i Box, Grönkullavägen 142.

To 23.9 kl. 15.30: Barnkör i Söderkulla kyrka. Lauri Palin.

To 23.9 kl. 17: Barnkör i Kyrkoby församlingshem. Lauri Palin.

Fr 24.9 kl 10: Bönepromenad, start från Församlingshemmet. Man kan också ansluta kl. 10.30 vid Prästgården. Sara George.

Lö 25.9 kl.17: Vålgörenhetskonsert med FourByFour i Sibbo kyrka. Konserten sänds också i församlingens Youtube-kanal.

Sö 26.9 kl. 10: Högmässa i Söderkulla kyrka. Söndagsskola under en del av mässan.

On 29.9 kl. 10: Frukost i Söderkulla kyrka. Inledande andakt. Terminsstart.

On 29.9 kl. 11: St-oljupa i Församlingshemmet, Nya salen.

Sara George. Terminsstart.

On 29.9. kl. 12: Ättæuroslunch för daglediga. Inledande andakt med Katja Korpi.

VANDA

Fre 17.9 kl.11: Fredagsgruppen, Dickursby kyrka, Stationsv. 12a. Andakt, kaffe med tilltugg, samvaro med diakonin.

Sö 19.9 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, K. Willis, A. Ekberg

Sö 26.9 kl.12: Högmässa, Dickursby kyrka, A. Paavola, vik.kantor.

Ti 28.9 kl.13: Seniorcafé i Dickursby kyrka, Stationsv. 12a. Andakt, pratstund med kaffe och dopp och trevlig gemenskap!

To 30.9 kl.13: Sottungsby-Håkansbölekretsen, i Håkansböle kyrka, Håkansbölev. 48. Kom med och träffa andra deltagare. Andakt med diakoni.

Högmässorna från Helsing kyrka

S:t Lars: strömmas via församlingens YouTube kanal.

ViAnda – kören: övar kl.12-13:30 på onsdagar, på Helsinggård, Konungsv. 2, Dickursby.

Nya sångare hjärtligt välkomna! Info: Anders Ekberg, tfn 0503107096, anders.ekberg@evl.fi

Ungdomskvällarna – onsdagen 22.9 och 29.9 kl. 18-20. Kontakta Jona Granlund för mera info, jona.granlund@evl.fi

Kursen Ekonomi i vardagen: är en kurs som strävar till att hjälpa oss ha bättre koll på vår vardagsekonomi. Träff en gång i månaden kl. 12.30 följande måndagar: 27.9, 18.10 och 22.10. Vi börjar med gratis lunch. Anmäl dig till Heidi Salminen 0503301828.

Med förbehåll för ändringar och annulleringar i programmet p.g.a. pandemin.

Kansliets öppettider: september-december är må-fre kl. 9-12, tfn 09-8306 262, epost.vandasvenska@evl.fi

Prästdejour enligt överenskommelse: Diakonin har öppen mottagning torsdagar kl. 10-11.30.

KOLUMNEN

MATS FONTELL

Förändringens vind

NÄR JAG försommaren 1994 som nyanställd steg in i Svenska församlingshemmets trapphus så möttes jag av en behaglig doft av gammalt hus. Den här bekanta doften har mött mig varje försommar under de 27 år jag arbetat i huset. Påmint mig om hur det kändes när både staden och arbetsplatsen var ny och främmande. Huset har blivit både bekant och kärt under åren som gått. Den övre våningen var platsen för församlingens ungdomsverksamhet redan under många år före min ankomst.

SENASTE VÅR var det ändå dags att tacka, tömma och flytta från Runebergsgatan 24 eftersom huset ska säljas. Verksamheten och våra arbetsutrymmen hänvisades till ny adress och det senaste halvåret har mina arbetskamrater och jag varit fullt sysselsatta med att vid sidan om arbetsuppgifterna orientera oss i det nya. En flytt tar vanligen ganska mycket energi, oavsett om det handlar om det egna hemmet eller arbetsplatsen. Den här flytten har definitivt varit energikrävande på många plan, mest ändå på det emotionella. Det är inte lätt att avstå från det man tycker om, det man fäst sig vid och som känns tryggt och hemvant.

»Den här flytten har definitivt varit energikrävande på många plan, mest ändå på det emotionella.«

NU HAR vi startat upp höstens verksamhet i vår nya lokal, en renoverad gammal prästgård. Vi har det på många sätt bra även om mycket är väldigt annorlunda. Det bästa är ändå att ungdomarna hittat till den nya ungdomsgården UG och dessutom uppenbart tagit den till sig som sin.

Att livet ständigt förändras är nog bara att acceptera. Glömmer jag det så kan jag börja med att se mig själv i spegeln. Mitt i livets rörelse är det ändå gott att veta att det finns något, Någon, som består. Bibeln lovar oss att Gud är den samme; Igår, idag och i evighet.

Mats Fontell är ungdomsarbetsledare i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

JOIN THE ENGLISH MESSAGE CLUB!

WE'LL IMMERSE OURSELVES IN EUGENE PETERSON'S BIBLE PARAPHRASE "THE MESSAGE" AND DISCUSS IT IN ENGLISH. THE MESSAGE IS WRITTEN IN EVERYDAY LANGUAGE AND IT IS EASY TO UNDERSTAND.

IN THE ECUMENICAL MEETINGS WE STUDY THE BIBLE, DISCUSS THE THEME OF THE DAY AND PRAY. SOME REFRESHMENTS WILL BE SERVED.

 TIKKURILA CHURCH, ASEMATIE 12
 THURSDAYS 30SEPT, 28OCT AND 25NOV AT 2-4PM

SIGN UP FOR THE BIBLE STUDY GROUP THE WEEK BEFORE TO HEIDI SALMINEN 0503301828 OR HEIDI.SALMINEN@EVL.FI

VANDA SVENSKA FÖRSAMLING

Ilse Stenius tycker om att bena ut de kulturella koder som gör en del bibelställen svåra för dagens läsare.

FOTO: PRIVAT

Bibelgrupp på engelska!

Bibelstudiegruppen är ekumenisk och ordnas i Vanda svenska församlingens regi 30.9, 28.10 och 25.11 kl. 14–16, med en inbjuden diskussionsledare.

Gruppen samlas i Dickursby kyrka på Stationsvägen 12.

Anmäl dig senast en vecka före till heidi.salminen@evl.fi eller på tfn 050 330 1828.

Två kapitel ur Eugene Petersons *The Message* diskuteras varje gång. Deltagarna får läsa och fundera på texterna på förhand.

Det bjuds på kaffe och te med tilltugg!

Ny bibelgrupp på engelska

Ilse Stenius pratar gärna engelska, också med Oxfordtuttal om hon är på det humöret. Hon tog initiativet till en engelskspråkig bibelstudiegrupp i Vanda.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

VANDA Ilse Stenius är fascinerad av engelska språket. Hon är sjuksköterska till utbildningen och jobbade i Oxford under studenttiden, där den medicinska terminologin på engelska blev välbekant för henne.

Hon har också jobbat som konsumentrådgivare på ett internationellt företag, där engelskan kom väl till pass. Hon jobbade bland annat med att ta emot reklamationer från missnöjda kunder.

»Sådana guld-korn behöver komma fram så dagens läsare förstår.«

– Om det är något jag kan så är det att förklara!

Hur tacklar du bibelställen du tycker är svårförklarliga?

– Då försöker jag fundera: Varför är det så här? Har det jag inte förstår något med kulturen att göra?

Hon har läst Bibeln sedan konfirmationstiden. Hon har också deltagit i internationella konferenser och behärskar det religiösa språket på engelska. Bibelstudiegruppen som hon initierat i Vanda svenska församling riktar sig till alla intresserade, och förhoppningen är att många med invandrarbakgrund ska hitta fram till den.

– Man får förstås säga ord på svenska eller finska om man inte kommer på dem på engelska. Vi hjälps åt!

Bibelstudierna tar avstamp i Eugene Petersons bibelparafra *The Message*.

– Den är väldigt skön att läsa! Peterson använder verkligen vardagsspråk och det är enkelt att förstå vad han menar. När David har det svårt använder Peterson till exempel en del starka ord för att beskriva det. Det får mig att tänka: om David kunde tänka

med kraftuttryck så är det inte så hemskt om jag också gör det ibland.

Varför tillrättavisades Marta?

Gruppen är ekumenisk och har en inbjuden talare varje gång. Fokus sätts delvis på att bena ut kulturella koder som kan vara svåra för dagens bibelläsare att förstå.

Själv har Ilse Stenius ofta funderat på Marta och Maria och varför Jesus tillrättavisade Marta så skarpt när hon tyckte att Maria skulle hjälpa till med maten i stället för att sitta och lyssna till Jesus.

– Jag som husmor såg bara konflikten Marta befann sig i.

På Jesu tid talade man inte med och undervisade kvinnor, har Ilse Stenius senare insett.

– Men Jesus var radikal och samlade kvinnor som ville ha mer kunskap kring sig. Hans tillrättavisande av Marta var ett sätt att säga: Du kan det där och har valt det själv, bekymra dig inte om Marias plats!

– Det var en glädje för mig att upptäcka. Tänk att han gjorde så! Sådana guld-korn behöver komma fram så dagens läsare förstår.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, erika.ronngard@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6322. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna.

Får man vara arg i en kolumn?

KOLUMN
Tonje Lindeman
studerar biologi
och jobbar med
barn och ungdomar.

JAG VAR UTE på Lekholmen igen för någon helg sedan. På båtturen tillbaka hem satt vi uppe på soldäck med bra feelis. Halvvägs till Degerö spelas musik på låg volym. Tanten framför mig går fram, böjer sig fram och säger ilsket till. Musiken tystnar direkt, men tanten håller på. Ett båtläss ungdomar blir uppfostrade i hur man inte förstör söndagskvällar för alla andra. Jag undrar högt om hon hade bett lika snällt om musikfansen varit hennes jämnåriga.

VECKAN FÖRE kom det fram att arbetskraften på Hesburger går in i vägen. Majoriteten av de anställda är unga, för vissa är arbetsgivaren den

första. Diskussionen har börjat på anonyma forum och blomstrar nu på både Yle och HS. Framtiden jobbar utan toalettpauser och ibland utan lön. Verksamhetschefen säger "vad märkligt" och "det är business". Yle ber unga läsare berätta om sina arbetserfarenheter i servicebranschen. Jag ryser åt mitt första jobb och tänker på alla höga höns som svetts.

FÖR 10 ÅR SEDAN: tittar på kvällsnyheter med mamma. Vi bråkar lite om fjärrkontrollen, men mamma säger att hon inte ofta bestämmer kanaler så nu ska hon väl få göra det. Hon får. Ett inslag

»Nu är jag äldre men fortfarande arg, så jag skriver en arg kolumn.«

berättar om ungdomars åsikt i en fråga som direkt angår ungdomar och deras hälsa. Rutan fylls av vuxna som vet vad ungdomarna tycker – de har undersökt. Jag, ungdomen, rusar förvånat upp från soffan. Inte tycker jag det som de vuxna säger att jag tycker. Under tiden syns ungdomarna, som någon kanske frågat, bakom dem som intervjuas.

JAG MINNS OCKSÅ snälla vuxna som sett på mig med nåd i ögonen, fast jag varit arg eller helförbannad på min omgivning. Kanske de velat uppmuntra mig till att rusta min ilska, kanske har de haft tålamod och litat på att den lättar med åren. Nu är jag äldre men fortfarande arg, så jag skriver en arg kolumn. Får man vara arg i en kolumn? Jag känner på mig vad min moddalärare skulle ha sagt år 2013, men jag tror hon vill se mig fortsätta satsa på mina styrkor. Såna är moddalärare, dom bästa. Och frågan i rubriken var snarare en varning än något jag vill ha svar på. Det kallas retorik.

Hallå där Karin Westerlund!

Hon är ny i stan och inleder sina studier i kulturforskning och folkloristik i höst.

– **JAG HAR** alltid varit intresserad av antika kulturer, mytologi, historier och sagor. Folkloristik handlar om hur vi påverkas av kulturen och hur vi påverkar kulturen.

Hon har tidigare bott ett halvår på internat på Färöarna, och konstaterar att livet där var överraskande likt livet i hemstaden Karis. Att flytta till en egen lägenhet i Helsingfors känns som ett större steg.

– **JAG ÄR** både nervös och inte. Jag har tillbringat mycket tid i Helsingfors, så staden skrämmer mig inte. Det handlar mer om hur jag kommer att klara mig på egen hand – kommer jag att klara av att budgetera mina pengar, sköta saker i hushållet och komma igång med mina nya vanor?

ERIKA RÖNNGÅRD

Församlingarna ordnar en studentvecka med temat *Hitta din gemenskap* 26.9–3.10. Hela programmet hittar du på helsingforsforsamlingar.fi

Vill erbjuda unga trygghet

Hon vill ge ungdomarna det hon själv fick uppleva i Petrus församling: tillhörighet och trygga vuxna att samtala med. Ungdomarnas diskussioner om rasism ger henne hopp inför framtiden.

TEXT OCH FOTO: **ERIKA RÖNNGÅRD**

Nadine Mabinda har studerat fotografi i Jakobstad de senaste åren, men nu återvänt till Helsingfors för att vikariera som ungdomsarbetsledare i Petrus församling, där hon själv vuxit upp.

– Jag har varit med i ungdomsarbetet jättelänge och varit med på många läger som vuxenledare.

Som ungdomsarbetsledare vill hon hjälpa ungdomarna att komma vidare både på sin resa mot tron men också i utforskandet av den egna identiteten.

– Jag tror det finns en stor längtan att hitta sig själv, men också att hitta Gud. Många undrar hur man kan vara troende i en värld som är så här brusten.

I båda processerna är det viktigt att de unga får göra det i en trygg omgivning.

– Det är viktigt att det finns en plats som de får komma till där de kan känna att de hör till och bara får vara.

När hon ser tillbaka på sin egen ungdomstid är det som känns mest betydelsefullt just tillhörigheten – och att det fanns

trygga vuxna som hon kunde ställa frågor till.

Mabinda har deltagit i Typ livet-podden och diskuterat rasism, men egentligen önskar hon att människor inte bara skulle fråga den som ser ut att ha annan etnisk bakgrund om hur man motverkar rasism.

– Förra året talades det jättemycket om de här sakerna, och då pratade jag med många icke-vita som var ganska trötta på att prata om rasism.

Det är bättre att läsa på och fundera över vad man själv kan göra än att fråga den som blivit utsatt vad man borde göra.

– Om man inte kan se att man själv gjort fel är det svårt att förändra sitt beteende. Men om man faktiskt vill utvecklas till mer öppenhet måste man själv fundera över de här sakerna och inte bara fråga första bästa bruna människa man stöter på.

»Många icke-vita var ganska trötta på att prata om rasism.«

Nadine Mabinda jobbar som ungdomsarbetsledare i Petrus församling.

Även om man kanske inte helt kan sätta sig in i den utsattas situation kan man ändå känna empati.

– Personligen upplever jag att människor hör men inte lyssnar.

Skuld känslor kan vara bra

Ungdomarna hon jobbar med möter också rasism – ibland är de själva utsatta, ibland upplever de att en kompis blir utsatt.

– När vi tagit upp ämnet till diskussion på olika läger märks det att de har jättebra tankar. Det känns verkligen som om de har lyssnat när utsatta personer berättat. Men precis som vi andra vet de inte exakt vad man ska göra för att stoppa rasismen.

Hon önskar att fler människor skulle vara beredda att arbeta mot diskriminering och utsatthet.

– Det här kan låta så självklart, men man borde föreställa sig själv i samma situation och fundera över vad man skulle förvänta sig av sina medmänniskor om man själv var utsatt.

Det kan handla om att säga ifrån när någon berättar ett rasistiskt skämt eller att

»Jag upplever att människor hör men inte lyssnar.«

sätta sig bredvid den som får höra glåpord i kollektivtrafiken.

– Jag tror att många känner skuld efter att ha varit med om en situation där man inte ingripit eller där man efteråt funderar över om man gjort eller sagt fel saker.

Att känna skuld över att man gjort fel kan vara en bra sak även om det känns jobbigt.

– Gud har skapat oss med ett sådant system, det gör att jag kan göra något åt saker när jag känner att jag gjort något dåligt. Skam är mindre berättigat, för det handlar mera om vem du är och inte om vad du gjort.

Församlingarna kan erbjuda en trygg miljö med plats för helande.

– Det är viktigt att skapa platser med nolltolerans för alla typer av diskriminering och vara tydliga med att det här är en plats för kärlek, sanning och gemenskap.

Finns det något som får dig att känna att utvecklingen går åt rätt håll?

– Något som gör mig glad är att höra hur mina ungdomar pratar om de här sakerna. De vill göra revolution, och jag hoppas att de inte ska börja känna uppgivenhet.

Matteus församling

Andligt liv

Matteusmässan: I Matteuskyrkan, söndagar kl. 10. Följ med direkt via Matteus församlings Facebooksida och delta i gemenskapen i kommentarsfältet. Vi strömmar mässan två eller tre gånger i månaden. I september och oktober strömmas 19.9, 3.10, 10.10 och 24.10. Strömningarna hittas också på församlingens hemsida www.helsingforsforsamling-ar.fi/matteus. Förändringar i programmet kan ske.

MU-mässa: Matteus Ungdoms veckomässor är tillbaka! Välkommen med, varje onsdag kl. 18. Förändringar kan ske enligt rådande restriktioner.

Kvällsmässa: Söndag 26.9 kl. 18. En stämningsfull mässa med mycket sång och bön, men utan krav. Välkommen också på kvällste efteråt.

Barnfamiljer

Musiklek: På tisdagar samlas Matteus musiklek i Matteuskyrkan. Välkommen med du som är hemma med barn och vill prata och sjunga bort en stund. Kl. 10 för barn över 1 år och kl. 11 för barn under 1 år. För mera info kontakta musikledare Daniela: daniela.stromsholm@evl.fi.

Missa inte! Höstläger för åk 5–8: Fre–sö 8–10.10 på Kellokoski lägergård. Vi åker med beställd buss från

Matteus fre 8.10 kl 17 och är tillbaka vid Matteus sö 10.10 ca kl 14. Lägerpriset är 50€, max. 25 deltagare. Anmälan senast sö 19.9 till catarina.barlund-palm@evl.fi.

Tweentisdag: Öppet hus för barn i åk 3–6. Kom och pyssla, spela TV-spel, gör läxor tillsammans med en hjälpis, häng med dina vänner och fika. Tisdagar kl. 14–17

Öppet hus för unga: I Matteuskyrkan varje onsdag kl. 15–18. Du kan komma och äta mellanmål, läsa läxor, mysa i soffan med en kompis, spela pingis eller andra roliga spel, hänga på telefonen eller bara chilla och prata med våra ungdomsledare.

Musik

Matteus körer övar igen!

Popkören: övar varje tisdag kl. 15:30

Kyrkokören: övar varje tisdag kl. 18:30.

Vår Ton: övar varje onsdag kl. 15:30.

Matteus Voice: övar nästa gång söndag 26.9 kl. 15:30

Vi följer rådande restriktioner.

Stickklubben: Vi träffas torsdagar udda veckor kl. 11–13. Följande träffar är 16.9 och 30.9.

Missa inte! Kaffe på plattan:

18.9 kl. 12:30–14:00 utanför Matteuskyrkan. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder möjlighet till samtal och förbön. Kyrkan är öppen och du kan i stillhet sitta där en stund.

MATTEUS Familjelördag

Musikstund, fika och lekar

25.9 kl. 10 i Matteuskyrkan. Musikstund för de allra minsta, fika och lekar också för äldre barn. Doplöven delas ut åt dem som döpts 2020–2021. Välkomna med och dela gemenskapen.

Mer info ger Catarina Bärlund-Palm, catarina.barlund-palm@evl.fi eller 09 2340 7333.

Matteus SALT: Lördag 25.9 kl. 10. Diskussion och fördjupande reflektion kring berättelsen Naaman botas (Andra Kungaboken 5).

Samling för män: En diskussionskväll fredag 24.9 kl.18–20, i Matteuskyrkan. Juho Kankare och Niels Burgmann håller i trådarna.

En öppen bok: Bibelgrupp för alla. OBS ändring i programmet! Vi träffas första gången i oktober.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingen anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050–380 3986 eller Mari Johnson 050–380 3976.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Fysiska kansliet är stängt. Telefondid ti och to 10–14.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Gudstjänst: söndagar kl. 10 på Heikasvägen 7 C, 4 vån.

Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan. 26.9: Konfirrmationsmässa kl. 10 och kl. 12

Middagsbön: tisdagar kl. 12 i Johanneskyrkan. Diakonin finns på plats i kyrkan fram till kl. 14.

För uppdaterad information, besök helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Du kan också kontakta pastor-skansliet med dina frågor mån–tis och tors–fre mellan kl. 10 och 15 (johannes.fors@evl.fi, 09 2340 7700).

Gemenskap

Grupp för väntande: start onsdag 20.10 kl. 17.30–18.15 i Hörnan. Samtalsgrupp för föräldrar som väntar sitt första barn. Kaffe/te kl. 18.15–19. Gruppen träffas varannan onsdag. Anmälan till viivi.suonto@evl.fi.

Missa inte! Träffpunkt: tisdag 5.10 kl. 13 i Högbergssalen. Kom med på höstens första träffpunkt. Samtal, gemenskap och kaffe/te.

Samtalsgruppen Bibel, tro & tvivel: måndagar kl. 18 i Hörnan. Ledare: Kisa Korkman, anmälan till kisa.korkman@gmail.com.

Spelkväll för unga vuxna: tisdag 14.9 kl 18–20 i Hörnan på Högbergsgatan 10. Anmälan senast samma dag kl. 16 till diakon Viivi Suonto 050 407 5165

Typ Livet kväll för unga vuxna: onsdag 15.9 kl 19–21 i Johanneskyrkan. Tema "Hur överleva Helsingfors?". Gäst är Saga Brummer från Nylands Nation. Ingen anmälan behövs.

Barnfamiljer

Musiklek: tisdagar kl. 14 (0–3 åringar) i Bokvillan.

Musiklek: torsdagar kl. 10 (0–3 åringar) på Heikasvägen 7 C, Drumsö. Kaffe/te efter musikstunden.

Familjekväll: onsdagar 17–18:45 med start 20.10 på Högbergsgatan 10, 2 vån. Programmet är riktat till familjer med barn i åldern ca. 3–6, men alla är välkomna!

Anmälningar till heidi. aberg@evl.fi, fasta grupper.

Ungdomar

Besök ungdomsarbets hemsida johannesungdom.wordpress.com för senaste nytt!

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Lokaler: Johanneskyrkan, Höbergsg. 12, Högbergssalen och Tian, Högbergsg. 10 E (vån. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, Bokvillan, Tavastv. 125, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1. Drumsö: Heikasvägen 7.

Petrus församling

Gudstjänster

Högmässa: Sö kl. 10 i Munksnäs kyrka. Söndagskola för barn i samband med gudstjänsten. Även online via www.facebook.com/petrusforsamling. Sö kl. 12 i Äggelby gamla kyrka. Du är välkommen med på plats i båda kyrkorna!

Puls-gudstjänst: Sö kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en gudstjänstgemenskap för alla åldrar. Välkommen med

vare sig du varit med tidigare eller kommer för första gången! Barnkyrka och CoolKids för barn ordnas samtidigt. Även online via Petrus församlings Youtube.

Förbön och Tack: Ti 28.9 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst varannan vecka i Munksnäs kyrka. Du är välkommen på plats eller att följa online via Petrus facebook. Bengt Lassus, Marko Huhtala. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Eller till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hör mer om barnverksamheten!

Barnens söndag: Sö kl. 15.30 Barnkyrka och CoolKids för barn 2–6 år och 7–13 år i samband med Puls-gudstjänsten.

Vi lyssnar på och pratar om bibelberättelser, ber tillsammans och pysslar ibland.

Musiklek: Kl. 10 ti i Malm och to i Haga. Välkommen med i vårt glada gäng och sjunga och leka tillsammans! Vi börjar höstterminen med mindre grupper (max. 14 deltagare). Har du frågor eller vill anmäla dig? Kontakta församlingspastor Anne Koivula (@evl.fi; tel. 050 342 9990)

Knattekyrka: 26.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Alla barnfamiljer är välkomna till Petruskyrkan på en rolig förmiddag för barn. Träffa andra familjer, sjung roliga sånger och ta del av en spännande bibelberättelse. Efteråt blir det mat och lek i barnrummet.

Evenemang

Missa inte! Bön- och lov-sångsdygn: Gud rör sig i vår tid! Vi startar igång hösten i församlingen med att stanna upp inför Gud och välkomna hans närvaro i vårt eget liv och vår församling. 17–18.9 kl. 18–18 är det bön och lovsång i Petruskyrkan hela dygnet. Du är välkommen med och be och sjunga en timme eller längre, ingen förhandsanmälan krävs.

Dagscafé 28.9: Välkommen med på en eftermiddag med

kaffe, gemenskap och litet program. Varannan tisdag kl. 13. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Bodil Sandell, tel. 09 2340 7227 / 050 3803 925

Petra-frukost: 25.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Mer info i puffen ovan!

Rotad i Ordet: 20.9 kl. 18 i Malms kyrka. Kom med på en resa djupare i Bibeln. Henrik Perret.

Gudstjänstgruppen i Munksnäs: 30.9 kl. 18 i Munksnäs kyrka. Gudstjänstgruppen i Munksnäs är till för dig som på något sätt vill vara med och jobba för gudstjänsterna i Munksnäs. Vi är kallade att vara församlingen. Välkommen med och bygg upp gemenskapen kring gudstjänsterna. Ronny Thyllin.

Kurser

Alpha: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 kvällar med middag, videoföreläsning och samtal. Kursen är för alla, oberoende av tidigare kunskap eller bakgrund. Tisdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 21.9. Anmälan till Tuomas Metsäranta. Mer info på petrusforsamling.net/alpha

Missa inte! Sörgekursen - Vägen vidare: En sex kvällars kurs, varannan onsdag, för alla som förlorat någon, nyligen eller för lång tid sedan. Vi börjar varje kväll med kaffe/te och tilltugg, ett kort föredrag och möjlighet till samtal i mindre grupper. Kursen passar för alla oberoende av åskådning och var du bor. Kursen börjar tisdag 28.9 kl. 18.30 i Petruskyrkan. Kontakt: Ronny Thyllin.

Självavårdande Krito-samtalsgrupp: Helande genom delande - en självavårdande kamratstödsgrupp, där du får möjlighet att synliggöra och bearbeta olika frågor och smärtpunkter i livet, genom att skriva och tala om dem i gruppen. Vi samlas 9 måndagar i Petruskyrkan kl. 18.30–20.30, start 27.9.21. Kontakt och info: per e-post: camilla.vuoristo@abo.fi. Deltagarantalet är

PETRUS

Kvinnogemenskap

Frukost och livsberättelser

Petra-frukost: 25.9 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Kom med och dela livserfarenheter och -berättelser över en god frukost.

Under frukosten delar Fiona Chow tankar om att flytta till ett främmande land och vikten av att lita på Gud i den processen.

begränsat. Anmälan senast 21.9.21.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net
Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalt. 1, Munkshöjens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Föränderliga tider

Församlingarna följer med coronasituationen och myndigheternas anvisningar. Vid behov kan evenemang inhiberas eller deltagarantalet begränsas.

Följ med Kyrkpressen och församlingarnas hemsidor för uppdaterad information. Du kan också kontakta din församling om du har frågor eller behöver prata med någon.

JOHANNES Körstart Sjung tillsammans

Nu startar en del av Johannes körer upp. Nya sångare är hjärtligt välkomna med!

S:t Jacobskören, start 14.9 kl. 18.30 på Drumsö, Heikasvägen 7 C, fjärde våningen i kyrksalen.

Roströsten, torsdagar kl. 18.30 i Högbergssalen, Högbergsgatan 10.

S:t Jacobs barnkör, start torsdag den 16.9 kl.

15 i kyrksalen, Heikasvägen 7 C.

Tomas vokalensemble, start torsdag 23.9 kl. 19 i Johanneskyrkans krypta. Mer info: dag-ulrik.alm-qvist@evl.fi.

Furaha, start lördag 18.9 kl. 10 på Högbergsgatan 10: Hörnan,

Mer info om körerna på www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Ansvarig redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna.

Hundar, barn och krigsfångar

Ossi Pursiainen minns när stora barnkullar, byoriginal och gårdfarihandlare befolkade området kring Korsholms kyrka. Under fortsättningskriget vakade hans far ryska krigsfångar.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM Området kring Korsholms kyrka i Gamla Vasa ligger i dag ganska stilla och tyst jämfört med efterkrigstiden. Då gick barn i skola på området, åkte skidor på vintern och plockade liljekonvaljer om sommaren. Gårdfarihandlare och byoriginal var en naturlig del av livet.

– Och en bild som etsat sig fast är att byns alla hundar gick lösa. Jag minns också långa karavaner med romer som ringlade genom byn, säger **Ossi Pursiainen** som är aktiv församlingsmedlem och förtroendevald i Korsholms svenska församling.

Kring 300 meter sydväst om kyrkan fanns under fortsättningskriget ett fångläger för ryska krigsfångar. I dag finns bara stenläggningen kvar från byggnaderna.

– Min pappa hade blivit skadad i kriget och förflyttades som fångvaktare dit. Han pratade inte så mycket om det, men så pass mycket berättade han att jag fick uppfattningen att han var på god fot med fångarna.

Fångarna forslades runt till bondgårdar och hjälpte till i arbetet när de finländska husbönderna var ute i kriget.

– Jag har förstått att han var med vissa fångar ända till Purmo, hundra kilometer bort.

– Den väg som byggdes söderut, som i dag går parallellt med motorvägen, kallas fortfarande ”ryssvägen” i folkmun för att krigsfångarna deltog i arbetet.

Pursiainen har en känsla av att det gick lugnt till där fångarna med vakter rörde sig.

– Varken pappa eller fångarna var så intresserade av att kriga.

Pursiainens pappa kom ursprungligen från Kiuruvesi i Norra Savolax. Men han hittade en flicka från Runsor och blev kär. Paret bodde en tid i Kiuruvesi, och Ossi är

Ossi Pursiainen. FOTO: PRIVAT

»Jag har förstått att han var med vissa fångar ända till Purmo.«

Olle Pursiainen, Ismo Nuuja, Esko Pursiainen, mor Etel Pursiainen och Ossi Pursiainen. FOTO: PRIVAT

Göran Norrgård, Olle Pursiainen, Ossi Pursiainen, Rolf Jevander, Esko Pursiainen, Kjell Jevander, hunden Lady och Ismo Nuuja. Till höger Gamla Vasa folkskola som stod där det i dag finns en parkering. FOTO: PRIVAT

född där 1947, innan familjen flyttade tillbaka till Korsholm.

– Mamma kunde inte ett ord finska när de flyttade till Kiuruvesi. Hon hade en liten finsk ordbok som hon tog sig fram med. Men hon klagade inte. Hon brukade säga att de tog väl emot henne och att hon fick så god mat att hon gick våldsamt mycket upp i vikt, säger han roat.

Egen skidsmörja

Ossi Pursiainen ser med värme på påhittigheten som fanns på den tiden, kanske för att man var tvungen att skapa sina egna nöjen.

– Vi pojkar gjorde egen skidsmörja. Vi använde tjära, beck, harts och talg. Det

fungerade faktiskt! Vi hade en variant för varmt före och en för kallt. Och min äldre bror brukade bygga raketer, han hittade alltid lite krut någonstans. Visst tjafsades och slogs vi pojkar lite ibland också, men det var inte så allvarligt.

Familjen bodde i en stuga med tillhörande bastubyggnad.

– När vi eldade bastu kom grannarna i tur och ordning och badade.

– Det finns så mycket rikedom i att folk umgicks spontant och hälsade på varandra utan att vara bjudna. Det fanns också många byoriginal som alla var accepterade som medlemmar i byn, även om de levde och bodde lite originellt.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Pappa-barnträff lö 18.9 kl 9.30. Samling vid Botnia-hallens spånbana. Vi pysslar lyktor och grillar korv!

Högmässa sö 19.9 kl 11 i kyrkan. Kontunen, Björklund, Westerlund och Nordqvist-Källström.

Under valven sö 19.9 kl 18 i kyrkan. Pontus Grans, kontrabas och Mariam Junolainen, harpa. Servering.

Föräldra-barnträff i Karperö on 22.9 kl 9.30.

Barnfamiljernas rundvandring på kyrkbacken to 23.9 kl 10.

"Sångarglädje", allsång för daglediga to 23.9 kl 13 i Smedsby fg.

Föräldra-barnträff i Smedsby fr 24.9 kl 9.30-11.

Gudstjänst sö 26.9 kl 11 i kyrkan med Rune Lindblom och Ann-Christine Nordqvist-Källström.

Gudstjänst sö 26.9 kl 13 i Smedsby fg med Rune Lindblom och Ann-Christine Nordqvist-Källström.

Missionssyfsöreningen samlas må 27.9 kl 13 i rum Glöd i Smedsby fg.

Föräldra-barnträff i Tölby on 29.9 kl 9.30.

KVEVLAX

Högmässa: sö 19.9 kl. 10. Kass, André

Musikkväll med Johannes Westö: sö 19.9 kl.18 i kyrkan. "Sånger av Johannes - nyskrivna sånger i kristen tradition". Kaffe och tilltugg. Gratis inträde, men kollekt uppbärs.

Mathjälpen: ti 21.9 kl.10 i drängstugan. Utdelning av matkassar. (Om du inte kommit tidigare - ring diakonissan före så vi vet antal, tel.nr. 0440462312).

Gudstjänst: sö 26.9 kl. 10. Kontunen, Vidjeskog.

Mathjälpen: ti 28.9 kl. 10 i drängstugan. Utdelning av matkassar.

Höstmarknad: fre 1.10 kl. 10-17 i drängstugan.

Försäljning och lotteri till förmån för missionen. Gåvor till höstmarknaden kan lämnas till drängstugan torsdagen 30.9 kl. 18-20 eller direkt till försäljningsbordet på fredagen.

KVEVLAX Höst och musik

Höstmarknad för missionen

Nu har du möjlighet att komma och fylla på förråden av grönsaker, rotfrukter, hembakt m.m. Fredagen **1.10 kl. 10-17** ordnar Missionskommittén i Kvevlax sin traditionella höstmarknad med lotteri och kaffeservering i drängstugan.

Gåvor mottas med tacksamhet. De kan lämnas till Drängstugan torsdag **30.9 kl. 18-20** eller direkt till försäljningsbordet på fredagen. Varmt välkomna på uppköp!

Härligt med musik

I Kvevlax församling håller vi mycket på med musik. Det är inte svårt att hitta en kör eller musikgrupp där man passar in.

Gemenskapen när många gör musik tillsammans är något som man bara förstår om man har fått vara med. Kom med du också! Barnkören, Kyrkokören, Manskören, Pensionärskören och Orkestern Stråckdraget tar alla emot nya medlemmar! Ta kontakt med kantor Rodney tel. 044 0462313.

RELOT

Gudstjänster sö 19.9 kl.10 i Relot och kl. 12.30 i Björkö. Svevar, Wargh.

Högmässor sö. 26.9 kl. 10 i Relot och kl. 12.30 i Björkö. Svevar, Wargh.

SOLF

Barnkören Solfångarna övar fr 17.9 kl. 12.20-13 i Solf skolas musiksäl. Ledare Heidi Lång.

Kvällsmässa sö 19.9 kl 18 med Ruth Vesterlund och Michael Wargh.

Söndagsskola sö 19.9 kl 10! Nya söndagsskolbarn är varmt välkomna med!

Motion för mission må 20.9 kl 9. Samling på parkeringen vid församlingshemmet.

Junior må 20.9 kl 12.30 på prästgårdsvinden.

Föräldra-barnträff ti 21.9 kl 9.30 i Tallbacksparken.

Chill på vinden on 22.9 kl 14.30 på prästgårdsvinden.

Be och té to 23.9 kl 19 på prästgårdsvinden.

Barnkören Solfångarna övar fr 24.9 kl. 12.20-13 i Solf skolas musiksäl.

Högmässa sö 26.9 kl 10 med Ruth Vesterlund och Heidi Lång.

Söndagsskola sö 26.9 kl 10 i församlingshemmet.

Motion för mission må 27.9 kl 9. Samling på parkeringen vid församlingshemmet.

Junior må 27.9 kl 12.30 på prästgårdsvinden.

Föräldra-barnträff ti 28.9 kl 9.30 i Tallbacksparken.

Pensionärsträff on 29.9 kl 13 i församlingshemmet. Musik och sång med Tomas Fant!

Chill på vinden on 29.9 kl 14.30 på prästgårdsvinden.

Koralkören övar on 29.9 kl 18.30 i församlingshemmet. Ledare: Heidi Lång.

BERGÖ

Sö 19.9 kl. 14: Familjemässa. Heddy Norrgård avtackas. Servering.

Må 20.9 kl. 10: Familjeklubben i församlingshemmet. Terminsstart!

KORSHOLM Gemenskap

Sång och vandring

Kom och sjung! Varannan torsdag (jämlna veckor) kl. 13 ordnas "Sångarglädje - Allsång för daglediga" i kyrksalen i Smedsby församlingsgård. Allsångsledare är Ann-Christine Nordqvist-Källström och sångare i alla åldrar är varmt välkomna med!

Torsdagen **23.9 kl. 10** är alla barnfamiljer välkomna till kyrkbacken i Gamla Vasa. Det blir rundvandring, kyrkobesök och naturligtvis ringer också kyrkklockorna dagen till ära! Besöket avrundas med hotdog och saft. För programmet står barnledarna Henna och Sanna, samt kaplan Rune och kantor Susanne.

RELOT Reflektion

Alphakurs

Som förhandsinformation vill vi berätta att en alphakurs kommer att hållas under vintern i Björkögården. Vi träffas 11 onsdagar **kl. 18** under tiden **12.1-23.3.2022**.

"Alphakursen är till för alla som vill fundera och reflektera kring livet och dess mening. Det är en plats där människor kan komma och koppla av, äta, lyssna och dela sina tankar."

Vi återkommer senare i höst med närmare information om kursens innehåll och hur man anmäler sig.

On 22.9 kl. 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet. Terminsstart!

On 22.9 kl. 18: Minior-junior i församlingshemmet. Terminsstart!

Sö 26.9 kl. 14: Gudstjänst. Englund, Brunell.

On 29.9 kl. 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.

MALAX

Sö 19.9 kl.10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Kjell Lolax.

Sö 26.9 kl.10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax.

Ti 28.9 kl.13: Missionssyfsöreningen tisdagar i KH.

To 30.9 kl.13: Missionssyfsöreningen torsdagar i FH.

Ti 28.9 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i KH. Vi diskuterar aktuellt och gammalt inom teologi, psykologi och filosofi.

PETALAX

Sö 19.9 kl. 11: Familjemässa i kyrkan. Heddy Norrgård avtackas. Servering. OBS tiden!

On 22.9 kl. 13.30: Syfsöreningen samlas i församlingshemmet. Terminsstart!

To 23.9 kl. 18.30: Kyrkokören övar i församlingshemmet. Terminsstart!

To 23.9 kl. 18.30: Minior-junior i ladan. Terminsstart!

Sö 26.9 kl. 10: Radiogudstjänst från Petalax kyrka. Deltagare välkomna till kyrkan kl. 10. Gudstjänsten sänds i radion kl. 13. Isaksson, Brunell.

To 30.9 kl. 18.30: Kyrkokören övar i församlingshemmet.

KOLUMNEN

Rose-Maj Friman

Vad är ett liv?

DE MÅNGA orden blir få, livet krymper ihop, den stora vida framtiden blir ett ynkligt nu. Sedan rinner också denna värdefulla stund som sand mellan fingrarna. Det är tyst och fortsätter att vara tyst kring ett barn vars födelse och död är den samma.

Var det ett liv? Kan jag sörja det som ingen vet? Är det något fel på mig? Är jag oduglig som förälder? Att få barn är det ett mått på att lyckas? Är lycka det samma som att lyckas? Vad är ett liv? Är det längden som avgör?

Sorgen över barnet som inte fick gå in i den framtid som skulle bli barnets är svår. Sorgen över den förlorade framtiden, det olevda livet, är det som blir kvar. Det är tomt och tyst.

»Sorgen är en väg att gå tillsammans med den som dött.«

DÅ FRAMTIDEN inte finns söker sig tanken bakåt till minnena. Också för barnet utan levnadshistoria finns ett liv, men det var inte synligt för våra mänskliga ögon. Mamma kunde kanske känna det. "Du såg mig innan jag föddes". Den lilla människan har en hand och en fot, en liten hårtofs. Barnet syns på foto. Vårt sinne söker tecken på livet som gick förbi och lämnade avtryck, "i din bok var de redan skrivna, de dagar som hade formats innan någon av dem hade grytt."

FÖR ATT hedra detta liv behöver vi former för att ta avsked. Alla liv har en början och ett slut. Alla liv som kommit till sitt slut är ett helt liv. Alla liv är värda högaktning. Sorgeandakten, jordfästningen, gravläggningen, minnestunden är stunder som ger minnen att återvända till. De ger tankar som för sorgen och saknaden in på nya vägar. Sorgen är en väg att gå tillsammans med den som dött och tillsammans med dem som minns. Ur sorgen kan ett nytt och annorlunda liv stiga fram. Ett liv med en annan mening, ett djup som inte fanns där förut. "Den kunskapen är för djup för mig, den övergår mitt förstånd".

Rose-Maj Friman är sjukhuspräst.

Citaten är hämtade ur Psaltaren i Gamla testamentet, psalm 139.

Den brukar jag läsa ur vid minnestunden, för barn som dött under graviditeten eller i samband med förlossningen, i stilla rummet i centralsjukhuset i Vasa.

Stilla stund för änglabarn

Tisdag **16.11 kl. 18** ordnas en stilla stund då vi minns våra avlidna änglabarn – de små barn som dött innan deras liv börjat och alldeles i början av livet. Stunden hålls i Stilla rummet på Vasa centralsjukhus. Samling utanför centralsjukhusets huvudingång. Ytterligare info ger sjukhuspräst Rose-Maj Friman, 040 575 6871.

Yle Fem gjorde hösten 2020 ett avsnitt om Stilla stunder för änglabarn i Vasa i programmet Himlaval. Du hittar programmet på arenan.yle.fi.

SOLF Barn

Kom hit alla mina barn!

Barnkören **Solfångarna** är en kör för alla glada lågstadiesbarn! Kören övar på **fredagar** efter skolans slut, **kl. 12.20** i Solf skolas musiksals. Att sjunga solo eller spela instrument är välkommet! Kören uppträder bl.a. på alla familjegudstjänster. Ledare är kantor Heidi Lång (tel. 044 344 0120)

Söndagsskolan hålls **varje söndag kl. 10** i församlingshemmet. Barn i alla åldrar får komma, ingen förhandsanmälan! Lärare: Ebba-Stina Beukelman, Karin Särs, Rune Särs och Susanne Holm. Nya barn är varmt välkomna med!

Dagklubben är för de barn som i år fyllt fyra år (och äldre). Dagklubben hålls två halvdagar i veckan (**måndag** och **torsdag**). Höstens klubb har börjat, men nya ryms fortfarande med! Nya barn får först en kort inskolning tillsammans med vårdnadshavare. Man har också möjlighet att prova på en dag! Ta då kontakt med barnledare Annika Lumme, tel. 044 906 7822!

När allt förändras

Susanne Broända är konstnär. När hon insjuknade i ME blev hon tvungen att anpassa sig till nya villkor.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM – Jag brukar säga att min konst är en blandning mellan vakenhet och drömmar, säger **Susanne Broända**.

Hon började måla för tio år sedan. Hon är självlärd och målar helst i blandteknik med bläck och akryl.

– Mitt favoritmotiv är fåglar. De står för frihet, närvaro och styrka, och de är hela tiden i kontakt med sin omgivning.

Något var fel

År 2005 upplevde Susanne Broända de första tecknen på att allt inte stod rätt till.

– Jag blev sjukskriven för utmattningsdepression och fick gå i terapi, men ingenting hjälpte.

Hon drabbades av svår värk. En läkare konstaterade att något måste vara fysiskt fel när varken vila, depressionsmediciner eller terapi hade någon effekt.

Hon blev tillfälligt hjälpt av mediciner mot reumatisk värk, men blev efter några år sämre igen. Hennes man blev hennes största stöd.

– Antti fick lyfta mig ur sängen och borsta mitt hår. Han skulle förtjäna ett pris. Han är så bra!

Det skulle dröja ända till 2018 innan hon äntligen fick diagnosen ME, en sjukdom som bland annat orsakar extrem trötthet och värk i kroppen. Det finns saker som lindrar men inte någon behandling som helt tar bort symptomen.

– Varje ansträngning kan leda till en försämring. En promenad, matlagning eller hårtvätt, beroende på vilken grad av ME man har.

Hon har tyvärr fått uppleva att okunskapen om sjukdomen är stor, också bland vårdpersonal.

– Det finns så mycket stigma och förutfattade meningar om den här sjukdomen och därför finns det människor som lider i tysthet i så många år. Det är hemskt!

Några FPA-stöd finns inte för dem som drabbas.

– Jag står helt utanför alla stödsystem. När hon fått spara på sina krafter kan

Dvärgpudeln Dexter fick det hem han behövde hos Susanne Broända och hennes man. FOTO: PRIVAT

»Det är en förrädisk sjukdom med dolda ansikten.«

hon verka helt frisk, i kontrast till att hon ibland måste använda rullator eller rullstol.

– Det är en förrädisk sjukdom med dolda ansikten.

Susanne Broända kan inte måla så mycket som hon vill.

– Jag måste måla kortare stunder. Det kändes frustrerande i ett skede, men det kan också vara bra att ta ett steg bakåt och låta motivet vila, på det viset blir det inte överarbetat.

Hon har haft egna utställningar och deltagit i gruppställningar, bland annat i Barcelona. I höst medverkar hon i boken *Nordic Art Guide* där 65 konstnärer presenteras.

En glädje för henne har varit familjens lurviga medlemmar i form av pudlar. Hon och hennes man hade bestämt sig för att inte skaffa nya hundar efter att de sört dem de mist.

– Men i juni i år kom Dexter till oss, en dvärgpudeln som sökte ett nytt hem här i våra hemtrakter.

Tron har kommit och gått

Susanne Broända har alltid trott på livet i sin helhet och på Gud.

– Visst har jag tappat tron ibland, men sedan kommit tillbaka till den. Det hör till den mänskliga resan; vi måste få gå vilse ibland för att hitta oss själva.

– Livet blev inte som jag hade tänkt mig, men jag kan inte säga att jag är besviken på mitt liv. Jag har lärt mig mycket och är tacksam för det. Det låter kanske som en kliché men jag skulle inte vara den jag är i dag om jag inte hade haft den här resan.

Susanne Broända ber om att inte bli kontaktad med kostrådgivning eller förslag om behandlingar.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Ansvarig redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna.

Den unika miljön i det yttersta havsbandet med kyrka och möjlighet till inkvartering och bespisning gör att ön är en fantastisk plats att ha retreat på. FOTO: PRIVAT

Retreat på Tankar

– Det känns fint att på denna plats få tacka Herren för hans godhet och nåd. Att ostörd få ägna ett par dagar åt bibelläsning, bön och lovsång i stillhet inför Herren, ger ny kraft för ande, kropp och själ, säger Nanna-Lisa Finskas.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

TANKAR. Nanna-Lisa Finskas är född i Bosund, i Larsmo på 40-talet.

– Jag är uppvuxen i en troende familj. Om söndagarna gick vi i kyrkan när det ordnades skjuts – vi hade ju inte ännu någon bil. Men till bönehuset i Bosund gick vi alltid.

Hennes mamma **Birgit Brännbacka** var lärare i Bosund.

– Jag började sedan jobba som lärare i Jeppo. Nu är jag pensionerad lärare, gift med **Brage Finskas** i Jeppo.

Paret har en sommarstuga på ön Tankar. Tankar är ett skär med fyr, fiskarby och lotsstation i Öja.

Vila i Guds blick

Nanna-Lisa Finskas har deltagit i retreat på Tankar i många år. I augusti deltog hon i en tyst retreat

»Man har tid inför Herren.«

som ordnades av Karleby svenska församling tillsammans med Förbundet Kyrkans Ungdom.

– Den största behållningen av retreaterna är att man har tid för bön, Bibeln, läsning och stillhet inför Herren utan att någonting annat pockar på.

Maria Björkgren-Vikström fungerade som retreatledare och husvärdar var **Kristina och Bo-Göran Klingenberg**. Temat för den tysta retreaten var "Vila i Guds blick".

– Att få vakna på morgonen och gå ut i den underbara naturen stämmer hjärtat till lovsång.

Nanna-Lisa Finskas nämner särskilt psalmen "Skön är den jord du Herre gav".

Skön är den jord du, Herre, gav till hem åt mänskors släkten.

Hur glittrar ej det fria hav i sommar-morgonvåken!

Så djup som det din kärlek är, som det din nåd går vida.

Stillhet på Tankar

Temat för den tysta retreaten i augusti var "Vila i Guds blick". Den ordnades av Karleby svenska församling tillsammans med Förbundet Kyrkans Ungdom.

I oktober blir det en församlingsretreat på Tankar som ordnas av Karleby svenska församling.

Det vittne om din allmakt bär, när storm och böljor strida.

På Tankar finns det en liten kyrka från 1700-talet. Tideböerna ordnades i kyrkan.

– Det var väldigt värdefullt att få vara på plats i kyrkan. Under coronatiden har det ju varit väldigt sparsamt med att gå i kyrkan. På retreaten fick vi också ta emot nattvard.

– Jag ser med tacksamhet tillbaka på dagarna.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 17.9 kl. 18.00: Cantate (ungdomskör) inleder höstterminens övningar i Församlingscentret, Borgmästars.

FR 17.9 kl. 22.00: Mässa "Ljus i mörkret" på Pörkenäs lägergård, Edman, Wester.

LÖ 18.9 kl. 18.30: Ekumenisk Fokus i Församlingscentret, Sarah Tiainen.

SÖ 19.9 kl. 12.00: Mässa i Jakobstads kyrka, Krokfors, Turpeinen, Wester. Diana Söderbackas gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstads-svenskaforsamling.fi.

MÅ 20.9 kl. 13.30: Mariahemets syförening i Församlingscentret. Gäst: Camilla Mattjus, andakt Björk, Sandström.

TI 21.9 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 21.9 kl. 12.00: Taizébön i Johanneskapellet, Wester.

ON 22.9 kl. 14.00: Samtalsgrupp kring sorgen i Församlingscentret, Turpeinen, Sandström.

TO 23.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Mirkkalea Konttila.

TO 23.9 kl. 19.00: Vardagspaus – för kvinnor i Bonäs prästgård, Englund.

FR 24.9 kl. 19.00: In da house i Församlingscentret, Nylund-Wentus, Mård.

LÖ 25.9 kl. 12-17: Kvinnolördag för seniorer på Merilä. Tema: "Visdom på äldre dagar", pensionerade familjerådgivare Maija-Liisa Byskata. Föreläsning, sång, musik och servering. Buss kl. 12.00 från Församlingscentret och hemfärd kl. 17.00. Pris: 25 € (buss, program, servering). Anmälan senast 20.9 till tfn 040-3100410.

SÖ 26.9 kl. 12.00: Högmässa på skapelsens söndag i Jakobstads kyrka, Edman, Björk, Borgmästars. Rainer Karvonens gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

TI 28.9 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 30.9 kl. 10.00: Pärland-Babypsalmsång i Jakobstads kyrka. Anm. för höstterminen på e-post till annika.wester@evl.fi. Mera info finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

TO 30.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Borgmästars.

TO 30.9 kl. 13.30: Missionssyförening i Församlingscentret, andakt Edman, Kanckos.

TO 30.9 kl. 17.00: Kyrkoorkester övar i Johanneskapellet. Anm. senast 24.9 på e-post till annika.wester@evl.fi. Mera info finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

KRONOBY

Kronoby

Sö 19.9 kl 18.00: Gudstjänst i Kronoby kyrka.

Sö 26.9 kl 10.00: Mässa i Kronoby kyrka.

Nedervetil

Sö 19.9 kl 10.00: Mässa (tvåspråkig, strömmas) i Nedervetil kyrka. Invigning av Nedervetil församlingshem

Sö 26.9 kl 13.00: Gudstjänst i Nedervetil kyrka.

Terjärv

Sö 19.9 kl 13.00: Gudstjänst i Terjärv kyrka.

Sö 26.9 kl 10.00: Mässa (Strömmas) i Terjärv kyrka.

LARSMO

Gudstjänsterna och högmässorna strömmas via församlingens YouTube kanal Larsmo församling live. Förändringar i församlingens verksamhet kan ske med kort varsel. Aktuell information finns på församlingens hemsida.

Fre 17.9 kl. 19 Kyrkhelg Nord, inledningsmöte i kyrkan: Timo Saitajoki, Jukka Norvanto, Nina Åström, Forsman, Barn-Oas, kvällste.

- kl. 21.30 Ungdomsmässa: i kyrkan. Anna och Magnus Dahlbacka, Lassila, Mård, Hannes Uunila, sånggrupp.

Lö 18.9-sö 19.9 Kyrkhelg Nord fortsätter digitalt: programmen kan följas med på storskärm i kyrkan. Barnprogram. Kl. 13 Bibelstudium från Vasa, Jukka Norvanto. Kl. 14.30 Seminarium från Vasa, Albert Häggblom, Leif Nummela. Kl. 16 Seminarium från Karleby, Päivi Räsänen, middag. Kl. 19 Festkväll från Karleby, Leif Nummela, Johan Candelin, Kristoffer Streng & Church Hill Boys, kvällste. Kl. 21.30 Ungdomsmöte från Karleby, Torsten Sandell. Söndag kl. 10 Seminarium från Karleby, Torsten Sandell, kaffeservering.

Sö 19.9 kl. 12 Högmässa (obs tiden): Sjöblom, Lassila, Forsman, sång Johanna Lill-Thylin. Kyrkvård: Litens, Holm. Söndagsskola.

To 23.9 kl. 11 Sopplunch: servering i församlings-

hemmet, det finns även möjlighet till take-away.

- kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Forsman.

Sö 26.9 kl. 10 Familjemässa: Lassila, Forsman, barnkören. Kyrkvård: Byggmästar, Strömsholm.

To 30.9 kl. 19 Karasamling: i församlingshemmet. Sture Nyholm medverkar.

Sorgen söker ord: en ny stödgrupp för sörjande startar tisdag 12.10 kl. 13.30-15 i drängstugan.

Mer information fås av Carina Lassila tfn 040 868 6954. Anmälan senast 5.10 till Carina.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 19.9 kl 10 Högmässa: S:ta Birgitta kyrka, Östman, Lönnqvist

-kl 12 Högmässa: Munsala kyrka, Östman, Lönnqvist

-kl 18 Kvällsgudstjänst: Jeppo fh, Edman, Lönnqvist

Sö 26.9 kl 10 Högmässa: Jeppo kyrka, Östman, Ringvall

-kl 12 Gudstjänst: S:ta Birgitta, Smeds, Ringwall. Skriftskolstart

-kl 15 Babykyrka: Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist. En duva kan hämtas från dopträdet av dem som har ett barn som döpts under det senaste året

-kl 18 Kvällsgudstjänst: Munsala fh, Smeds, Lönnqvist

Grupper och samlingar

Må 20.9 kl 18 Kenyamission och FMS: Gemensam start för missionsgrupperna i Nykarleby fh, Mona och Alf Wallin.

On 22.9 kl 19 Missionscafé: Pensala bönehus, Tomas Klemets

To 23.9 kl 13 Missionssymöte: Jeppo bönehus.

Lö 25.9 kl 10-12 Kvinnobrunch: Nkby fh. Linda Andtbacka. Frivillig avgift. Arr. Kyrkans Ungdom i Nykarleby. Anmälan till Johanna Häggblom, 040-8687 057 senast må 20.9.

Må 27.9 kl 18 Kenyamission: Nykarleby fh, Sångafon, Mats Sjölin

To 30.9 kl 13 Samtalsgrupp för män: Nkby fh

-kl 13 Missionssymöte: Jeppo bönehus. Gäst Brita Jern

Vi uppdaterar annonseringen kontinuerligt. Följ med på församlingens webbplats och FB-sidan! Alla gudstjänster från Jeppo kyrka ljudströmmas. Mer info: www.nykarlebyforsamling.fi

LARSMO Kurs

Ny kurs för livsberättelser

En ny livsberättelsekurs startar onsdag **6.10 kl. 18.30-21**. Under sex träffar får du arbeta individuellt med händelser ur det egna livet men också ta del av andras livsberättelser. Mer information fås av kursledarna Britt-Mari Gripenberg tfn 040 868 6963 och Carina Lassila 040 868 6954. Anmälan senast 29.9 till Carina.

NYKARLEBY Café

Språkcaféet är tillbaka

En mötesplats för finländare och nyfinländare. Lär känna nya människor och kulturer! Samtidigt stöds språkinläringen på ett naturligt och lekfullt sätt. **Torsdagar kl. 18** i Nykarleby församlingshem. Språkcaféet är ett samarbete mellan Nykarleby Flyktingvänner, Nykarleby församling, Kredu, Röda Korset, Lions Älvorna och staden Nykarleby. Välkommen!

JAKOBSTAD Klimatet

Hållbarhetsvecka

Under hållbarhetsveckan ordnas två evenemang vid Jakobstads Församlingscenter Ebba Brahe esplanaden 2, Jakobstad, **lördagen den 2.10.**

Bilaktörer och privatpersoner demonstrerar el-, biogas- och etanoldrivna bilar kl 12-14. Grillad ekologisk korv till försäljning.

Kl 14 paneldiskussion i Församlingscens trets lekpark (inomhus vid dåligt väder) under rubriken Jorden går väl ändå under – så varför bry sig?

Kaplan Jan-Gustav Björk inleder medan församlingsspastor Jimmy Österbacka presenterar Peter Halldorfs uppmärksammade bok om klimatkatastrofen och Kristushoppet och eko-bonden Mats Björklund berättar om att göra mat på ett hållbart sätt.

PEDERSÖRE

Lö 18.9 kl. 19: Sammankomst med mässa: Pedersöre kyrka. Granlund, Svenfelt.

Sö 19.9 kl. 10 Gudstjänst, strömmas via Youtube: Pedersöre kyrka. Jan-Erik Sandström, Ellfolk-Lasén

- kl. 12.30 Högmässa: Åvist bykyrka. Tomas Klemets, Malmsten-Ahlsved

- kl. 14 Sammankomst: Punsar bönehus

- kl. 15 och 18 Sammankomst: Flynnängens bönehus

- kl. 18 Högmässa: Esse kyrka. Svenfelt, Malmsten-Ahlsved

Må 20.9 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka

- kl. 13 Symöte: Kållby bönehus, Eklund

- kl. 19.30 Salamu: Emaus bönehus

Ti 21.9 kl. 13.30 Missionsmöte: Emaus bönehus, Kung

On 22.9 kl. 12 Lunch för daglediga: Esse Achreniussalen. Pris 10 € anmälan till 0403100458 senast 17.9. Dagens gäst Jimmy Österbacka

To 23.9 kl. 19 Bibel och bön: Forsby bykyrka. Varannan vecka

Sö 26.9 kl. 10 Gudstjänst, strömmas via Youtube:

Purmo kyrka. Österbacka, Ellfolk-Lasén

- kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka. Svenfelt, Pandey

- kl. 14 Sammankomst: Punsar bönehus

- kl. 15 Sammankomst: Flynnängens bönehus

- kl. 18 Gudstjänst: Pedersöre kyrka. Österbacka, Pandey

Ti 28.9 kl. 13.30: Symöte i Åvist bykyrka.

- kl. 18 Drängstugans personalmöte: Purmo kyrkhem

On 29.9 kl. 18.30 Ungdomssamling: Purmo kyrkhem

To 30.9 kl. 18 K-12 (för 12 år uppåt): Bennäs kyrkhem, Vi träffas 30.9, 28.10, 17.12 i Bennäs Kyrkhem kl.18-20 Vi spelar spel, umgås, håller andakt. Servering 2 €/gång. Lassila.

Ti 5.10 kl. 12 Lunch för daglediga: Kyrkostrands församlingshem. Ingemar Helmner och Sten Göran Torell junger älskade psalmer och läsarsånger.

Pris 10 €. Anm till Maria 0403100447 senast 27.9

Ungdomssamlingar fredagar kl. 20 i Fyren: Esse och varannan onsdag kl. 18.30 i Purmo kyrkhem (udda veckor)

Familjeklubbar onsdagar kl. 9.30 i Kållby församlingssal: Esse församlingsshem, Bennäs kyrkhem, Lepplax bykyrka och Purmo kyrkhem

Söndagsskolor

Sö 19.9 kl. 10 Söndagsskola: Lövä bönehus

- kl. 10 Söndagsskola: Lepplax bykyrka

- kl. 11 Söndagsskola: Flynnängens bönehus

Sö 26.9 kl. 10 Söndagsskola: Ytteresse bönehus

- kl. 10 Söndagsskola: Lövä bönehus

- kl. 10 Söndagsskola: Lepplax bykyrka

- kl. 10.30 Söndagsskola: Forsby bykyrka. Varannan vecka

- kl. 11 Söndagsskola: Flynnängens bönehus

Fredagsskola, start 17.9 kl. 18 i Lepplax bykyrka och kl. 18.30 i Flynnängens bönehus.

Klubbar och körer för barn i lågstadietåldern

Häftisklubbar

Start tisdag 21.9 kl. 17: i Lepplax bykyrka, kl. 18 i Bennäs kyrkhem, kl. 18 i Purmo kyrkhem, kl. 18 i Kållby församlingssal.

Start onsdag 22.9 kl. 18: i Sandsund, skolmatsalen.

Start torsdag 23.9 kl. 15: i Forsby bykyrka

PoP-klubben: (åk 1-3) start ons 22.9 kl. 15.30 i Ytteresse bönehus

Tweenies: (åk 4-6) start ons 22.9 kl. 17 i Ytteresse bönehus

Klubb 10+ Start onsd. 22.9 kl. 18: i Bennäs kyrkhem

Scoutgrupper

Onsdagar kl. 18: i Bennäs kyrkhem

Torsdagar kl. 18-19: (flickor) och kl. 19-20 (pojkar) i Lyjo, Purmo

Barnkör

Onsdagar i Esse församlingsshem: kl. 13.30-14.15 (åk 1-3) och kl. 14.30-15.15 (åk 4-6).

Onsdagar i Bennäs kyrkhem: kl. 17.30.

Körer för vuxna

Manskören: torsdagar kl. 14 i Kyrkostrands församlingsshem. Hans Häggblom.

Församlingsskören: onsdagar kl. 18 i Esse församlingsshem, Malmsten-Ahlsved

Kyrkokören: torsdagar kl. 18.30 i Kyrkostrands församlingsshem, Pandey

PEDERSÖRE Klubb

Familjeklubb varje onsdag

Varje **onsdagsförmiddag mellan 9.30 och 11.30**, hålls familjeklubbar på olika håll i Pedersöre. Dit är föräldrar, eller far- och morföräldrar eller dagmammor, välkomna med sina småtingar.

Medan barnen leker kan vuxna umgås. En sång- och andaktstund hör till. Kaffe, saft och tilltugg serveras mot en liten avgift. Ingen anmälan behövs. Alla är välkomna de gånger det passar.

Klubbarna hålls i församlingsshemmet i Esse, i Bennäs kyrkhem, Kållby församlingssal, Lepplax bykyrka och Purmo kyrkhem. Om det krävs, håller klubben till i lekparkerna.

Diana Grankulla, Wihtori Karukka och Fred Svenlin är några av hjälpledarna i Larsmo församling.

Många vill bli hjälpledare

Sedan hjälpledarutbildningen kom i gång i Larsmo församling utexamineras runt 20 hjälpledare varje vår.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

LARSMO – Vi har prioriterat hjälpledarsutbildningen i församlingen. Vi har jättebra ledare och vi behöver dem alla för vi har många läger och veckoslutsprogram för barn och ungdomar, säger församlingspedagog **Herman Mård** som ansvarar för barn- och ungdomsverksamheten.

Församlingen strävar efter att ha en ledare per tio barn eller ungdomar.

– Vanligtvis är det inga problem få behovet av ledare täckt. Det är snarare så att alla som vill vara hjälpledare inte alltid ryms med.

Efter skriftskolorna varje höst påbörjas en ny utbildning. Gruppens storlek varierar

från 15 till över 30. Efter avslutad utbildning blir deltagarna hjälpledare i skriftskolorna och i barngrupper.

– Det är roligt att vara med i gemenskapen och lära känna nytt folk. Man får vänner för livet bland de andra ledarna och lägerdeltagarna. Man lär sig mycket, säger **Diana Grankulla**.

Hon blev konfirmerad ifjol och har nu sin första hjälpledarsommar bakom sig.

”Ett av mina bästa beslut”

Wihtori Karukka och **Fred Svenlin** har varit mer lite längre, i fem respektive fyra år.

– När jag gick i skriftskolan tyckte jag att de hjälpledare vi hade var häftiga. Jag trivdes jättebra på hjälpledarskolningen och jag tycker om att träffa både ungdomar och barn, säger Fred.

– Jag var ganska ensam under skriftskolan och kände att hjälpledarskolningen kunde vara ett ställe att få vänner. Det har varit ett av de bästa besluten jag gjort någonsin. Jag har känt en kallelse länge att fortsätta med ungdomsverksamheten senare i livet, säger Wihtori.

Han säger att det fanns de som försökte övertala honom att inte gå med i utbildningen.

Alla tre nämner gemenskapen mellan ledarna och deltagarna som mycket god.

– Det är viktigt att vi som ledare ser ungdomarna. Vi är ju där för att hjälpa dem hitta sin egen tro och framåt i livet, säger Wihtori.

Lägren med barn och ungdomar är olika. Men Fred trivs på båda.

– På barnläger lär man barnen grundligare vad kristendomen är. Och med konfirmanderna blir det förhoppningsvis mera diskussioner, säger han.

– Det är lättare att få barnen med på programmet och att spela olika spel. Men skriftskolläget var också kul, säger Diana.

Som sitt bästa lägerminne nämner Fred stunden då lägerdeltagarna gått och lagt sig och ledarna tar nattbastu.

I ny utbildningsgrupp har nyss startat. Den pågår hela vintern och våren, sedan blir deltagarna utexaminerade. Det går fortfarande att hoppa på den. Ta i så fall kontakt med Herman Mård.

Någon övre åldergräns för hjälpledarna finns inte. Vanligtvis brukar hjälpledarna sluta när de flyttar till studieorten.

– Vi försöker ha en balans mellan äldre och yngre ledare, säger Herman. De äldre bidrar då med sin erfarenhet till gruppen.

»Det har varit ett av de bästa besluten.«

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Ansvarig redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna.

Kantorsbanan är både fri och kreativ

”Utbilda dig till kantor!” Det är ett tips som Sam Lindén ofta har gett dem med musikintresse. ”Där har du utlopp för allt och kan utforma ditt arbete rätt fritt.”

TEXT: PIAN WISTBACKA

NÄRPES Sam Lindén hann jobba sammanlagt 33 år som kantor i Närpes församling innan han gick i pension för två år sedan. Också efter det har han gärna hoppat in när det funnits behov.

Han har trivts bra med det omväxlande arbetet.

– Du är ganska fri att utforma arbetet enligt egna intressen. Orgeln har varit mitt instrument, och det håller jag vid liv fortfarande.

Det ingår en hel del planering i jobbet.

– Jag har tyckt om att planera själva gudstjänsterna, och det har jag gjort noggrant genom alla tider. Det är fint att få välja psalmer och sånger som passar ihop med texterna i gudstjänsten.

Blir det tråkigt att spela de mest populära psalmerna om och om igen?

– Nej, man får tänka att det här är nytt för dem som kommer hit, fast jag skulle spela en psalm för trehundra gången!

Förändringar hör till

Sam Lindén har hunnit vara med om en hel del reformer under åren. Bland annat har det kommit en ny gudstjänstordning och ett nytt psalmbokstillägg.

– Inte är det något fel på förändringar, bara det sköts på ett bra sätt. För några år sedan slogs ju våra tre församlingar i Närpes, Pörtom och Övermark samman. Det har varit en stor process som känns av ännu.

När det gäller musikönskemålen vid förrättningar, speciellt jordfästningar, mär-

Sam Lindén har trivts som kantor och fortsätter gärna som frivillig i församlingsverksamheten.

FOTO: PRIVAT

»Det är fint att få välja psalmer och sånger«

Sam Lindén

Född och bosatt i Närpes, Närpes.

Familj: Två barn och ett bonusbarn, alla vuxna.

Hobbyer: Kommunalpolitik, musik, ordförande för nämnden för musikinstitutet Legato. ”När jag kopplar av hemma tar jag gärna ett korsord i handen.”

ker han en tydlig förändring. I början av hans kantorstid frågade många efter klassisk musik eller folkmusik, men idag kommer det önskemål om musik från nya håll. Det ger många frågor att ta ställning till.

– Vad är texten och musiken associerad till? Kan man spela den i kyrkan, eller kanske hellre på en minnesstund? Där måste man som kantor ta en linje. Det är i alla fall fråga om ett gudstjänstillfälle.

Han leder fortsättningsvis Laudate-kören. Ett annat uppdrag är att administrera musikserien Aftonmusik i Sankta Maria.

– Den börjar i september och håller på till första advent, och fortsätter sedan i januari fram till påsk. Det är en musikstund

på 30–40 minuter varje lördag kväll kl. 18 i samband med helgmålsringningen. De gånger det inte finns andra som medverkar spelar jag orgel själv.

Hur gör du när du väljer musiken?

– Jag följer ofta ett tema: det kan vara någon viss kompositör, musik från ett visst land, eller ämnen utgående från kyrkoåret.

Någon favoritkompositör vill han inte nämna, ”det varierar från tid till tid”. Men en favoritpsalm har han.

– Det finns en psalm som jag alltid har tyckt om och fört fram i olika sammanhang. Det är Lina Sandells ”Jag kan inte räkna dem alla”.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 16.9 kl. 18: Mission&Motion i Harrström, samling vid båthuset.

To 16.9 kl. 18: Barnkör för åk 1–6 i församlingshemmet
To 16.9 kl. 19: Kyrkokör, välkomna med gamla och nya sångare!

Fr 17.9 kl. 18: Kara- och kvinnosamling i församlingshemmet, gäst: Göran Östberg. Kom och hör om sommarens livliga sommar vid gruvområdet med cafégäster från när och fjärran.

Sö 19.9 kl. 11: Gudstjänst, Timo Saitajoki, Robin Heikkilä. Kyrkkaffe!

Sö 19.9 Söndagsskolan startar i församlingshemmet kl. 11–12. För 4-åringar och äldre!

Må 20.9 kl. 09.30–11: Mission&Motion i Korsnäs församlingshem

Må 20.9 kl. 13–14.30: Vänstugan i församlingshemmet. Gemenskap och kaffeservering, handarbete tillika om du vill!

Ti 21.9 Mamma-barn-träffar varje tisdag kl. 10–12 i församlingshemmet. Kom när det passar!

Ti 21.9 Baltikumvännerna har öppet kl. 13–18. Hela, rena och fläckfria kläder mottages, inga möbler!

Ti 21.9: Mission&Motion i Taklax. Möjlighet att först samlas i bykyrkan på kaffe och därefter cykeltur för den som vill och kan.

On 22.9 kl. 13: Silver Sisters, sångövning inför Silvergruppen följande onsdag.

To 23.9 kl. 09.30–11: Mission&Motion i Korsbäck

To 23.9 kl. 20: Projektkören övar

Sö 26.9 kl. 11: Gudstjänst i Molpe bykyrka, Heikkilä, Granholm. Kyrkkaffe. Därefter bönehusföreningens årsmöte. Skjuts ordnas mot beställning, tel. 044-4101821, start från FH kl. 10.30

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Lö 18.9 kl. 10: Utetalko på Jonnsborg. Servering.

Sö 19.9 kl. 10: Gudstjänst i Lappfjärds kyrka.

Eklöf Johan, Martikainen Anna Karin.

Sö 19.9 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Eklöf, Martikainen.

Sö 19.9 kl. 18: Konsert i Krs kyrka med Erica Nygård, flöjt, Niels Burgmann, orgel.

Ti 21.9 kl. 11.30: Pensionärssamling i Krs förs.hem. Vi sjunger, lyssnar, äter och umgås. OBS! Både veckodag och klockslag ändrat.

Ti 21.9 kl. 19: Nådejonens övningar inleds i Lfds förs.hem. Välkommen med!

To 23.9 kl. 18: Lappfjärds kyrkokörs övningar inleds i kyrksalen i Lfds förs.hem. Välkommen med!

NÄRPES Musik

Musikverksamhet

Närpes: Sång- och musikstund för daglediga. Onsdagar 3 ggr/mån. i Arken. Start 15.9 kl. 14.45. (Gerd Lindén-Liljehage)

• **S:ta Maria församlingsskör.** On. i Arken. Start 8.9 kl. 16.00. (GLL)

• **Familjesång.** Onsdagar v.v. i Arken. Start 22.9 kl. 18.00. (GLL)

• **Joy Adonai.** Lovsångsgrupp 1 g./mån. i Arken. Ta kontakt med ledaren! (GLL)

• **Glad Ton.** Barnkör för i första hand åk. 0–4. Fredagar i Arken. Start 3.9 kl. 16.00. (GLL)

• **Arkens band.** Musikgrupp för åk 5 och uppåt. Fredagar i Arken. Start 17.9 kl. 16.30. (GLL)

KRISTINESTAD Sorg

Samling för sörjande

”Sorgen drabbar oss alla. Nu har den drabbat mig.”

Samling för sörjande **söndag 26.9 kl. 16.00** i församlingshemmet i Kristinestad. Leif Westerlund, präst och familjeterapeut med lång erfarenhet av sorgearbete gästas vår samling.

Anm. senast 22.9 till Inga-Lene, 040 5277611.

Lö 25.9 kl. 10–14: Basar till förmån för Gemen-samt Ansvar i Krs förs.hem. Blommor, bakverk, stickat, loppis.

Sö 26.9 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Martikainen.

Sö 26.9 kl. 15: Skördegudstjänst i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen. Man kan ha med av egen skörd eller produkter som kan säljas till förmån för Nådens hem. Servering.

Sö 26.9 kl. 16: Sorgesamling i Krs förs.hem. Samling för människor i sorg. Vår gäst Leif Westerlund talar om sorgen vi känner när vi har förlorat någon som stått oss nära. Anm. till Inga-Lene af Hällström, 040 5277611 senast 22.9.

On 29.9 kl. 13: Pensionärssamling i kyrksalen i Lfds förs.hem. Vi sjunger, lyssnar, fikar och umgås. Lotteri.

To 30.9 kl. 19: Kristinestads kyrkokörs övningar inleds i Krs förs.hem. Välkommen med!

• **Projektkör.** Vi övar före gudstjänsten och deltar med sång. Övningar söndagar kl. 10.45 i Närpes kyrka. (GLL)

Pörtom: Pörtom Musikgäng. Barnkör för åk. 0–6. Onsdagar i församlingshemmet. Start 8.9 kl. 15.00. (Jan-Ola Granholm)

• **Seniorkören.** Onsdagar i församlingshemmet. Start 8.9 kl. 13.30. (J-O.G)

• **Pörtomkören.** Kyrkokör som också sjunger lite knepigare repertoar. Torsdagar i församlingshemmet. Start 9.9 kl. 19.00. (J-O.G)

Övermark: Övermark barnkör. Övningar i församlingshemmet. Start 16.9 kl. 13.00. (Kristina Heikkilä)

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

OBS! För att beställa ämbetsbevis, släktutredningar m.m. ska Kustens och Ålands Centralregister kontaktas på nummer 040 759 1204.

Öppethållningstider för Pastorskansliet måndagar 10–13, onsdagar 10–13 och fredagar 10–13.

Närpes:

OBS! Morgonandakt från kyrkkanalen varje vardag kl 9.30.

Lö 18.9 kl. 18: Aftonmusik i St:a Maria. S. Lindén, orgel.

Sö 19.9 kl. 13: Högmässa. Audas-Willman, Lindén-Liljehage. Kyrkkaffe vid torget och öppet hus i de nya kansliutrymmena.

Ons 22.9 kl. 13: Pensionärssamling i församlingshemmet. Kaffe. Blomberg, Lillbäck Engström, Ingvesgård.

MALAX Musik

Körer, sång och musik

PYSSEL – SÅNG – SKOJ, för årskurs 1–3, torsdagar **15.00–16.30** i KH. Vi börjar **23.9**.

Anm. till ledare Jenni Broo, 050-441 8292 eller Katri Lax, 050-550 3452.

THE GOSPEL VOICE, i KH. För dig som tycker om att sjunga på engelska och svenska i stämmor. Anm. till kantor Katri Lax, katri.lax@evl.fi eller 050-550 3452.

Kom igång med Sång, to **23.9 kl. 19–20** i KH. Församlingens körer och övriga sångintresserade är välkomna till höstens första övning. Kaffe kl. **18.30**.

SISU-lauluryhmä, suomenkielinen lauluryhmä kirkkokodilla keski-viikkoisin **klo. 16.15–17.15 (alk. 22.9)**. Ilmoittautuminen katri.lax@evl.fi tai puh. 050-550 3452.

KRISTINESTAD GA-basar

Basar för Gemensamt Ansvar

Blomplantor, sticklingar, bakverk och stickat är sånt som säljs till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar **lördag 25.9 kl 10–14** i Kristinestads församlingshem.

Kanske du själv har någon planta du vill ge till försäljningen? Ta i så fall kontakt med Erica Norrback eller Jeanette Ribacka-Berg.

BERGÖ-PETALAX Grupper

Terminsstart

Må. 20.9 kl. 10 startar **familjeklubben** på Bergö, församlingshemmet. Info om familjeklubben i Petalax senare.

Syfoöreningen träffas i församlingshemmet i Petalax on. 22.9 kl. 13.30.

On. 22.9 startar **kyrkokören** och **mini-or-juniorgruppen** i Bergö församling, båda kl. 18 i församlingshemmet.

To. 23.9 startar **kyrkokören** och **mini-or-juniorgruppen** i Petalax församling, kören kl. 18.30 i församlingshemmet och miniorerna-juniorena kl. 18.30 i ladan. Körerna övar därefter varje vecka och miniorerna-juniorena träffas varannan vecka.

Nya deltagare välkomna med!

Ons 22.9 kl. 18: Litteraturskafferiet. Blomberg, Grönberg.

Lö 25.9 kl. 18: Aftonmusik i S:ta Maria, S. Lindén.

Lö 25.9 kl. 18: Höstfest i Frönäs bönehus. Tomas Klemets, Bertel Lindvik, Heikkilä.

Sö 26.9 kl. 18: Samling i Luthergården. Isak Snickars, Heikkilä, S:ta Marian kuoro.

Ons 29.9 kl. 19: Höstauktion i Luthergården.

Övermark:

Fre 17.9 kl. 18.30: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Sö 19.9 kl. 10: Gudstjänst. Sundqvist, Granholm.

Må 27.9 kl. 13: Syfoöreningens möte i församlingshemmet. Örn.

Pörtom:

Fre 17.9 kl. 9.30: Motion med mission. Vi

startar vid församlingshemmet med en kort andakt varefter vi går en ca 1 tim. promenad. Valfri gåva till missionen. Välkomna i ur och skur! Örn.

Sö 26.9 kl. 10: Gudstjänst. Sundqvist, Heikkilä.

To 30.9 kl. 13: Pensionärssamling i församlingshemmet. Örn, Granholm.

Lö 2.10 Prosteriets familjesamling i Lappfjärds församlingshem. Vivian och Boris Salo.

OBS! Barnpassning.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 19.9 kl. 14: Familjemässa. Heddy Norrgård avtackas. Servering.

Må 20.9 kl. 10: Familjeklubben i församlingshemmet. Terminsstart!

On 22.9 kl. 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet. Terminsstart!

On 22.9 kl. 18: Minior-junior i församlingshemmet. Terminsstart!

Sö 26.9 kl. 14: Gudstjänst. Englund, Brunell.

On 29.9 kl. 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.

MALAX

Sö 19.9 kl.10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Kjell Lolax.

Sö 26.9 kl.10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax.

Ti 28.9 kl.13: Missionssyfoöreningen tisdagar i KH.

To 30.9 kl.13: Missionssyfoöreningen torsdagar i FH.

Ti 28.9 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i KH. Vi diskuterar aktuellt och gammalt inom teologi, psykologi och filosofi.

PETALAX

Sö 19.9 kl. 11: Familjemässa i kyrkan. Heddy Norrgård avtackas. Servering. OBS tiden!

On 22.9 kl. 13.30: Syfoöreningen samlas i församlingshemmet. Terminsstart!

To 23.9 kl. 18.30: Kyrkokören övar i församlingshemmet. Terminsstart!

To 23.9 kl. 18.30: Minior-junior i ladan. Terminsstart!

Sö 26.9 kl. 10: Radiogudstjänst från Petalax kyrka. Deltagare välkomna till kyrkan kl. 10. Gudstjänsten sänds i radion kl. 13. Isaksson, Brunell.

To 30.9 kl. 18.30: Kyrkokören övar i församlingshemmet.

KOLUMNEN

JANNE HEIKKILÄ

Vila från börda och bekymmer

”KOMTILL MIG, alla ni som är tyngda av bördor” (Matt. 11:28). Med en sådan här varm hälsning välkomnar Jesus människor till sitt sällskap.

Men vänta en stund, är den här inbjudan faktiskt till för alla? Hur är det med de människor som upplever sig vara helt fria från alla bördor? Hur är det med dem som endast har små och obetydliga bekymmer? För nog är väl livet för de flesta mest vardag som bara rullar på.

Så borde även jag, som just nu i skrivande stund väl har det rätt så hyfsat, också vända mig till Jesus i bön? Ja, det tror jag. För jag tänker att ingen av oss kan vara helt fri från alla bördor och bekymmer, åtminstone inte här i tiden. Vi kan börja med att berätta det som är på tok för Jesus, liksom även de problem och synder som – mer eller mindre medvetet – tynger våra axlar.

FÖR VISSA är det relativt lätt att tala om sina bekymmer, medan det är lite svårare för andra. Åtminstone drabbas jag ibland av tanken om jag faktiskt ska besvär andra med mina egna problem, som hittills varit förhållandevis små. Den som jag öppnar diskussionen med har kanske större problem, och då blir kontrasten stor. Kanske jag bara gnäller i onödan.

Det är förstås mänskligt att tänka så. Men det kan också vända för mig – nästa dag kan det bli min tur att hamna i svårigheter som jag inte ens hade en aning om.

Herre, ge mig ödmjukhet och insikt!

DET FINNS ett ställe i Bibeln som är till för både dig och mig, och som passar för situation som situation: ”Bär varandras bördor, så uppfyller ni Kristi lag.” (Gal. 6:2) Vi uppmanas att bära varandras bördor, och inte jämföra dem. Vår uppgift är bara att stå vid vår nästas sida, vandra en bit med honom eller henne längs vägen, visa medmänsklighet i tanke, ord och i gärning.

Herre, ge oss seende ögon och hörande öron samt händer som är villiga att hjälpa!

Janne Heikkilä är kyrkoherde i Korsnäs.

NÄRPES Samtal

Om Liv & Död med Ann-Mari och Kerstin

Vad tror vi om livet och döden, och vad tror vi om livet efter döden? Vad innebär döden och vad innebär livet?

Välkommen med! Vi träffas **fyra onsdagskvällar kl. 18-20** i Närpes församlingshem. Vi samtalar om de existentiella frågorna, öppet, nyfiskt, frimodigt. Vi respekterar varandras tro och tankar. Kvällen inleds med kaffe eller te och avslutas med en kort aftonbön.

Vi träffas **13.10, 27.10, 10.11** och **24.11**. Ingen deltagaravgift. Om du har frågor kontakta Ann-Mari Audas-Willman 0500 269789 eller Kerstin Berg. Anmälan till Ann-Mari, ann-mari.audas-willman@evl.fi el. 0500 269789.

Hjälpen nådde fram

700 dagar på 7 år. Så lång tid visar tullstämplarna att **Karl-Gustav Söderlund** vistades i Baltikum på 1990-talet. Han körde ner en stor mängd hjälpsändningar från Kristinestadstrakten till sjukhus och barnhem framför allt i Litauen.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KRISTINESTAD När de baltiska länderna fick sin självständighet i början av 1990-talet fanns det ett skriande behov av materiellt stöd. Karl-Gustav Söderlund i Tjock hade besökt Kaunas i Litauen redan 1989. Då gällde det projekt inom växthusnäringen. När han frågade tolkarna om situationen visade det sig att Kaunas hade fått väldigt lite bidrag.

– Hjälpsändningarna kom igång kring 1991.

Lionsklubben i Kristinestad var språngbrädan nummer ett. Också andra föreningar och personer i Kristinestadstrakten ställde upp:

– NADA, Hoppets stjärna, byarna och skolorna i Kristinestadsområdet, marthorna, Diakoniföreningen i Lappfjärd och många privatpersoner gjorde stora insatser.

De lokala tolkarna kunde berätta om barnhemmen.

– Vi visste ju inte om att det fanns sådana stora barnhem, men då fick vi inbjudan att komma dit och se. Det första barnhemmet hette Partizanu nummer 1. Det hade ganska precis hundra barn.

Ibland var det tungt att se de elementära förhållandena.

– Min fru Benita var ibland med på resorna. Första gången vi besökte barnhemmet fick vi nog gå och sätta oss i caféet efteråt för att samla oss.

Barnhemmets injektionsnålar var av den gammaldags sorten: grova och ovasa. Barnen var små, från några månader gamla uppåt.

– Vilyckades få kretssjukhuset i Kristinestad att beställa en sats på tusen sprutor. Jag hade en jättestor kappsäck som jag packade ner dem i, och fick dem genom tullen.

Ett av barnhemmen var placerat i ett äldre trevåningshus utan hiss. Det betydde att barnen med funktionshinder som bodde på översta våningen inte kunde komma sig ut.

– Anders Österback i Kristinestad iståndsatte två rullstolar som jag körde ner. Nerfar-

Karl-Gustav Söderlund.
FOTO: PRIVAT

Benita Söderlund möter en flicka på ett barnhem i Kaunas 1991. FOTO: KARL-GUSTAV SÖDERLUND

Injektionsnålar och sjukhussängar överlämnas. FOTON: KARL-GUSTAV SÖDERLUND

ter byggdes så att barnen kom sig ner. Senare fick vi åtta rullstolar till. Det var till stor hjälp!

Också sjukhusen fick hjälp. Vid renoveringen av kretssjukhuset i Kristinestad byttes mycket saker ut: röntgenapparater, köksutrustning och desinciferingsutrustning. Allt kom väl till pass på sjukhuset i Kaunas. Till Röda Korsets sjukhus i Riga kördes en hel långtradare med sängar ned. Sängarna kom ursprungligen från Central-sjukhuset i Vasa och hade ombesörjts av doktor Bernhard Utter.

Förutom medicinsk utrustning fick de behövlig köksutrustning och kläder i mas-

sor. Skolorna i Kristinestadsområdet gjorde julpaket med mjukisdjur som var mycket uppskattade.

– Vi fick också en del pengar. När jag köpte direkt från grossister i Vilnius och Kaunas fick vi mera för pengarna, till exempel godis, mjöl, salt och makaroner.

Vännerna finns kvar

Idag är mycket annorlunda. Han säger att det skulle vara roligt att kunna åka till Kaunas en gång till för att se hur barnhemmen har utvecklats. På grund av hälsoläget är det ändå inte möjligt.

– Jag har besökt Litauen på nytt, men nu är det nästan tjugo år sedan.

Samarbetet under hjälpsändningstiden var intensivt. Många av personerna han träffade i Kaunas har han kontakt med fortfarande.

– Det blev många goda bekanta under den tiden.

Karl-Gustav Söderlund

Bor i Tjock, Kristinestad.

Är pensionär, har jobbat i olika företag bl.a. inom teknik.

Familj: hustru Benita, två söner och en dotter, tre barnbarn, katten Lurjus.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Ansvarig redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna.

Det är fantastiskt!

Benjamin Häggblom är ny präst i Åbo svenska församling. Han har inte ångrat yrkesvalet en dag. – Min iver och längtan har bara vuxit.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO När Benjamin Häggblom i tiden blev aktiv i församlingens ungdomsarbete i Karleby var det mest på grund av vännerna.

– Men där fanns också en känsla av varm vänlighet, av att vara accepterad som man är.

För honom var det ingen självklarhet att börja studera teologi, han var snarast intresserad av psykologi. Även om han varit aktiv i församlingens ungdomsarbete bar han på en känsla av att inte kunna citera Bibeln lika exakt som en del vänner, som kom från mer kyrkligt aktiva familjer.

– Jag var på ett nyårsläger i Karleby innan jag skulle söka in till universitetet. Huvudtalare var en ung, manlig präst från Sverige. Han kändes som en frisk fläkt, jag hade inte sett många unga präster tidigare. Jag upplevde ett tilltal från Gud: Kanske också jag kunde vara huvudtalare vid något liknande evenemang i framtiden?

Min längtan har vuxit

Han sökte in till teologin vid Åbo Akademi och har inte ångrat det en dag.

– Min iver och längtan att få tjäna kyrkan har bara vuxit.

Idag oroar han sig inte för att han inte kan rabbla upp en massa bibelställen ordagrant ur minnet.

– I början av studietiden var jag ännu lite osäker på mig själv. Men efter något år och efter att ha mött många präster märkte jag att en präst behöver ha många olika egenskaper, och att jag kan min bibel tillräckligt bra.

Du prästvigdes i juni och nu är du församlingspastor och studentkaplan i Åbo. Hur känns det?

– Det är helt fantastiskt! Jag trivs jättebra. Det kändes lite som att hoppa in i något okänt, men eftersom jag gjort min försam-

Benjamin Häggblom stortrivs i Åbo svenska församling. FOTO: PRIVAT

lingspraktik i Åbo hade jag en liten grund att stå på och kände kollegerna.

Vad har känts mest utmanande?

– Kanske enskilda själavårdssamtal, där det kommit upp svåra saker. Då har jag känt mig väldigt liten. Men jag har tänkt att min roll kanske inte är att lösa problem utan bara lyssna, finnas till som stöd och vara någon som kan be och vandra tillsammans med den andra.

Du är 24 år. Är det bra eller dåligt att vara en ung präst?

– Det beror på sammanhanget. Vissa kanske tycker att jag är ung och saknar livserfarenhet, andra tycker det är fräscht med en ung präst. Jag har lätt att relatera till ung-

domar och studerande eftersom jag har min egen ungdomstid i färskt minne. I jobbet som studentkaplan är det ett stort plus att jag själv precis varit studerande.

Benjamin Häggblom

Ny församlingspastor och studentkaplan i Åbo svenska församling.

Växte upp i Karleby, bor i Åbo med sin fru Alice.

Tycker om Åbo svenska församling för att: Åbo svenska är en öppen församling som välkomnar alla. "Jag hoppas att studerande från andra orter ska känna sig hemma här."

Gör på fritiden: läser, följer med hockey, motionerar (spelar squash), umgås med vänner och ser på Netflix.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 19.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Harry S. Backström, Markus Ollila. Predikan av Kristian Gæddnäs från LFF.

On 22.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Harry S. Backström, Hanna Lehtonen.

Sö 26.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Päivi Nuotio-Niemi, Hanna Lehtonen.

On 29.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Päivi Nuotio-Niemi, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 17: Kvällsyrka med nattvard i församlingshemmet, Kjell Granström, Robert Helin, Eeva Granström, Johannes Johansson. Gemenskap kring kaffe- och tebordet.

Må 20.9 kl. 14: Kaffestuga för alla i Nagu församlingshem, Eeva Granström. Även 27.9.

Korpo kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

To 23.9 kl. 19: Korpo Sångkör inleder terminen, körövning i Korpo församlingshem.

Sö 26.9 kl. 13: Pensionärsträffens terminsstart med lunch på restaurang Buffalo (obs datum och klockslag!). Pris 15 euro för andra än pensionärsträffens medlemmar. Anmälan senast ti 21.9 till Esa Killström tel 040 312 4442.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Peter Blumenthal, Robert Helin.

On 22.9 kl. 17.30: Mariakören inleder terminen, körövning i Houtskär kyrka.

Sö 26.9 kl. 11: Finsk högmässa i Houtskär kyrka, Peter Blumenthal, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Sö 19.9 kl. 13: Predikogudstjänst i Iniö kyrka, Joakim Oldmark.

Sö 26.9 kl. 13: Predikogudstjänst i Iniö kyrka, Joakim Oldmark.

ÅBO

sön 19.9 kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Högmässan kan även ses via www.virtuaalikirkko.fi. Häggblom (pred), Björkgren-Vikström (lit), Juslin. Barnhörna. Gudstjänstgrupp Ester medverkar.

ÅBO

Vetenskap

Forskarnatt i Åbo domkyrka

Kan konst göra vetenskap mer begripligt för allmänheten? Kan forskning ha nytta av konstnärliga tolkningar av vetenskapliga rön?

Bland annat de här frågorna tas upp under Forskarnatten **24.9**, vars program huvudsakligen går av stapeln i Åbo domkyrka samt på Lilla Fabbes och Sibeliusmuseet.

Forskarnatten presenterar ett antal vetenskapskonstnärliga samarbeten som kommit till inom ramarna för ÅA-projektet "Avtryck i det okända - Forcing the Impossible".

I programmet ingår vernissager, ett uruppförande av en interaktiv originalkomposition samt ett Kvanthopp-samtal med öppen frågestund lett av **Marcus Rosenlund**. Visionär för projektet är TD, projektforskare **Laura Hellsten**.

Evenemanget riktar sig till alla intresserade. På grund av rådande läge är antalet deltagare för varande begränsat. Läs mer och boka din plats via hemsidan: <https://forcing-the-impossible.com/>

De medverkande konstnärerna är Antonia Ringbom, Ru Runeberg, Jan-Erik Andersson, Jan Kenneth Weckman samt Ulf Långbacka. De medverkande forskarna är Cecilia Sahlgren, Ronald Österbacka, Guillaume Jacquemet, Tan Phat Huynh, Anna Fogde och Anna Törnroos-Remes.

mån 20.9 kl. 18-20: Unga vuxna, Aurelia.

tis 21.9:

- **kl 14.30-18:** Ungdomshålan, Aurelia.

- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 22.9:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

- **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia.

- **kl 18:** Bönegruppen, Aurelia.

tor 23.9:

- **kl 9.30-11.30:** Familjecafé, Aurelias innergård.

- **kl 10-12:** Psalmboksutdelning, Aurelia (3 vån.).

Församlingsrådet i Åbo svenska församling vill med anledning av 100-årsjubileet ge en psalmbok i gåva till alla medlemmar som önskar få en (max en psalmbok per hushåll). Välkommen att hämta din psalmbok!

fre 24.9 kl 10.30-12: Anhörigvårdarcafé, Kvarterssklubben (Henriksgatan 7, Åbo).

sön 26.9:

- **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Högmässan kan även ses via www.virtuaalikirkko.fi. Grahns (pred), Wikstedt (lit), Danielsson. Barnhörna. Gudstjänst-

grupp Sefanja medverkar.

mån 27.9 kl. 14-15.30: Missionskretsen, Aurelia.

tis 28.9:

- **kl 14.30-18:** Ungdomshålan, Aurelia.

- **kl 17.30-19:** Psalmboksutdelning, S:t Karins kyrka. Församlingsrådet i Åbo svenska församling vill med anledning av 100-årsjubileet ge en psalmbok i gåva till alla medlemmar som önskar få en (max en psalmbok per hushåll). Välkommen att hämta din psalmbok!

- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 29.9:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem

- **kl 12:** Frukostklubben, Kåren (Tavastg. 22, Åbo).

"Kan man dansa teologi?" Laura Hellsten. Anmälan senast 27.9 innan kl. 18 till tkurten@abo.fi, 045-125 5880.

- **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia.

tor 30.9:

- **kl 9.30-11.30:** Familjecafé, Aurelias innergård.

JOMALA Skördemässa

Välkommen på mässa och skördefest!

Söndagen den 19.9 firar vi skördemässa

kl. 11 i kyrkan. Efter mässan firar vi skördefesten tillsammans i Olofsgården med lunch, café, pyssel och aktiviteter för alla åldrar.

MARIEHAMN Lunchmässa

TORSDAGAR i Kvarter 1!

Lunchmässa i S:t Görans kyrka **torsdagar kl. 11.30** och direkt efter den kan du äta en god soppa med tillbehör i församlingshemmet (**kl. 12.00**).

Välkommen på en lunchpaus i vår gemenskap!

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Församlingen och Covid-19

Ändringar kan förekomma, följ med i församlingens information på jomala.evl.ax och facebook.com/jomalafor-samling.

Mässor och andakter

Mässor och andakter firas i Sankt Olofs kyrka om inte annat anges. Församlingen följer smittläget och de anvisningar som medföljer.

Söndag 19.9 kl. 11.00: Högmässa Sjuttonde söndagen efter pingst – Jesus ger liv

Söndag 26.9 kl. 11.00: Högmässa Ader-tonde söndagen efter pingst – En kristen människan frihet

Barn och unga

Sjung och gung: för barn ca 0–4 år.

Torsdagar kl. 9–11, sångstund 9.30.

Tisdagsklubben: åk. 1–4, tisdagar kl. 18–19.30.

Klubb på Frideborg: åk. 1–3, torsdagar kl. 18–19.30.

Barn- och ungdomskörer

Tonikan: åk. 1–2, tisdagar kl. 14–15. Pys-sel 13–14.

Kvinten: åk. 1–4, onsdagar kl. 13–14 i Södersunda skola.

Dominanten: åk. 3–4, torsdagar kl. 14–15.

Jomala Joy: åk. 5–9, torsdagar kl. 15–16.15.

Vuxenkörer

S:t Olofs kyrkokör: torsdagar 19.00.

Övrig verksamhet

Kenyamissionen: måndagar kl. 13–15

Missionssyfsöreningen: tisdagar kl. 12.30.

Gregoriansk sång: varannan måndag (jämn vecka) kl. 19 i kyrkan.

Sopplunch: torsdag 23.9 kl. 12.00. 5€ för soppa, bröd och kaka.

Helgälsvesper: lördag 25.9 kl. 18.30.

Vesper: onsdag 29.9 kl. 19.00.

Skriftskola

Inskrivning: 31.8–19.9 via hemsidan: jomala.evl.ax

Torsdag 30.9 kl. 18.30: Samling för för-äldrar och konfirmander i kyrkan.

All verksamhet hålls i Olofsgården om inte annat nämns.

MARIEHAMN

FR 17.09 kl. 10.00: Önskepsalmen i församlingshemmet.

LÖ 18.09 kl. 10.00: Katolsk mässa i S:t Mårtens kyrka.

SÖ 19.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, S:t Mårtenskören medverk. Även livestreaming på församlingens Facebooksida.

TO 23.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 23.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet. Pris: 5€/pensionärer, 7€/övriga.

SÖ 26.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Även livestreaming på församlingens Facebooksida.

SÖ 26.09 kl. 18.00: Innerlighetens mässa i S:t Mårtens kyrka. Servering, program och samvaro från kl. 17.15.

TO 30.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 30.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet. Pris: 5€/pensionärer, 7€/övriga.

Kyrktaxi till Gudstjänst, tfn 018–19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 19.9 kl. 14.00: Gudstjänst i Sunds kyrka. Carolina Lindström, John-Adam Sjölund.

Måndag 20.9 kl. 14.30: Kyrkis i Sunds församlingshem. Kia Mansén. Anmälan till Kia, 0400 944 841.

Tisdag 21.9 kl. 10.00: Småbarnsmusik i Sunds församlingshem. Kati Juntunen.

Söndag 26.9 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Ingemar Johansson, John-Adam Sjölund.

Måndag 27.9 kl. 14.30: Kyrkis i Sunds församlingshem. Kia Mansén. Anmälan till Kia, 0400 944 841.

Tisdag 28.9 kl. 14.00: Tillsammans-träff i Sunds församlingshem. Kom och drick ditt eftermiddagskaffe i trevligt sällskap!

Med reservation för ändringar.

<https://www.sund-var doforsamling.fi>

KOLUMNEN

LARS-RUNAR KNUTS

Spara eller slösa?

FRÅGAN BERÖR oss alla, men det finns inget allmänt giltigt svar på den, eftersom svaret beror på i vilken livssituation man befinner sig. Jag kommer livligt ihåg vår femåring som lärt sig att spara och som hade bankkonto och bankbok. Hen ville köpa godis som kostade 80 penni och gick till banken och lyfte en mark. Köpte godiset och gick tillbaka till banken och satte in 20 penni. Hen hade lärt sig att spara.

När man växer upp kommer man säkert i ett läge där man vill göra ett inköp, men först måste man spara ihop pengarna via veckopeng och sommarjobb. Man sparar och slösar inte bort pengarna på småsaker. Man lär sig att planera och spara för sitt mål. Det är viktigt att lära sig ekonomiskt tänkande för det behövs senare i livet, när man vill hyra eller köpa bostad eller bil. Här gäller det igen att spara och inte slösa.

»Det finns plats för ett personligt engagemang för utsatta.«

SKA MAN fortsätta att spara hela livet ut? Här blev jag starkt berörd av temat för andra söndagen efter pingst, ”förgängliga och oförgängliga skatter”. Där varnas jag för att fästa mig för mycket vid jordisk egendom. Mitt i förvaltandet av mina besparingar glömmar jag bort att jag inte får något av förmögenheten med mig in i evigheten. Trots varningen sparar jag för att klara av eventuella stora sjukhusutgifter eller för att trygga ålderdomen. Detta hindrar inte att jag kan hjälpa dem som inte har möjlighet att spara beroende på arbetslöshet, sjukdom eller något annat. Vårt socialskydd och våra församlingars diakonala verksamhet är nödvändig, men det finns plats för ett personligt engagemang för utsatta. Man kan också välja att månatligen stödja missionsverksamhet, Kyrkan utlandshjälp, Unicef, Röda Korset, Amnesty International och så vidare.

Det finns många aspekter på att spara och slösa. Det påminns vi om beträffande naturen och klimatet. Vi bör spara på naturens resurser för att kommande generationer ska kunna leva drägligt.

Lars-Runar Knuts är förtroendevald i Åbo svenska församling.

VÄSTÅBOLAND Körsång

Sjung ut i skärgården

Hösten är här och kyrkokörerna återupptar verksamheten igen.

Onsdagen den 22.9 kl. 17.30 inleder Mariakören i Houtskär terminen med körövning i Houtskär kyrka.

Torsdagen den 23.9 kl. 19 inleder Korpo Sångkör sin hösttermin med körövning i Korpo församlingshem.

Båda körerna leds av kantor Mikael Granlund. Alla sångglada församlingsbor är hjärtligt välkomna!

Mehdiya och Raja på sommarutfärd till Korpo. FOTO: SONJA TOBIASSON

Sonja Tobiasson säger att språket är den enda vägen in i vårt samhälle. FOTO: PRIVAT

”Vi vill stöda och hjälpa”

Sonja Tobiasson är med i en förening som jobbar för att integrera invandrare. – Jag har lärt mig att ta långsamma steg framåt och vara lyhörd.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS När flyktingvägen svepte ända fram till Finland år 2015 ledde det till en ivrig, stundvis hetsig, debatt i Pargasregionen.

– Vi var hundratals som samlades till öppna möten där vi diskuterade hur vi skulle ta emot invandrarna. Motsättningarnas var ganska hårda, det fanns ett motstånd som kom från orter utanför Pargas, och det var ganska högljutt. Det kanske stärkte vår grupp till att visa att vi vill stöda och hjälpa invandrarna, berättar **Sonja Tobiasson**, som idag är ordförande för föreningen Skärgård utan gränser – Saaristo ilman rajoja. Flyktingförläggningen öppna-

des sedan i ett hotell i Nagu. På huvudorten Pargas bodde flyktingarna i lägenheter. Den 6.2.2016 ordnade man en stor fest för invandrare från Pargas och Nagu.

– Det blev väldigt lyckat. Sedan grundade vi Skärgård utan gränser, som är både en understödsförening och en rörelse. Jag har suttit som kassör utanför styrelsen i alla år och är nu ordförande. När man en gång blir kassör i en förening hamnar man i en rävsax som man inte kommer ur, skrattar hon.

Simning har lockat

Förläggningen i Nagu stängde gan-

ska fort och flyktingarna flyttade till lägenheter eller sökte sig till andra orter. Under åren har Skärgård utan gränser ordnat allt från picknick-träffar, språkstöd, besök till skärgården och aktivitetsparker till simskola.

Särskilt simskolan har varit populär. Den ordnas egentligen av Folkhälsan men föreningen hjälper till med anmälningar och finansiellt stöd. Nu ordnas också en simskola för vuxna kvinnor, inomhus, i bassäng, också i Folkhälsans regi. Föreningen sköter anmälningar och information.

– Deltagarna har varit väldigt ivriga och det blir nystart för den i september.

En av de saker Skärgård utan gränser satsat på är att engagera invandrare själva. Nu sitter två invandrarkvinnor i föreningens styrelse.

– Jag känner att det fött ett större intresse för vår verksamhet att

»Integration är att förändra attityder.«

vi har invandrare med i styrelsen.

Vad har ni lärt er av det arbete ni gjort?

– Att det inte lönar sig att göra reklam för att gå en naturstig, för det lockar inte! skrattar hon.

En annan sak hon märkt är att frivilliga språkkurser och -kaféer inte lockar särskilt många deltagare. Det tycker hon är bekymmersamt.

– Ibland tänker jag att vi inte lyckats kommunicera att språket är den enda biljetten in i det finländska samhället.

Samtidigt vet hon att det finns solskenshistorier, kvinnor som kämpat och lärt sig finska eller svenska, som kommit in på utbildningar och fått jobb.

– Jag hoppas att de får vara en förebild för andra.

Själv har hon lärt sig att integration handlar om att förändra attityder – men att det inte alltid är lätt att veta hur.

– Jag har lärt mig att man gång på gång måste försäkra sig om att den andra förstår, ta långsamma steg framåt och vara lyhörd.

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 17.9 Maria Repo-Rostedt, Helsingfors

Måndag 20.9 Johanna Evenson, Hammarland

Tisdag 21.9 Milja Westerlund, Sibbo

Onsdag 22.9 Milja Westerlund, Sibbo

Torsdag 23.9 Milja Westerlund, Sibbo

Fredag 24.9 Milja Westerlund, Sibbo

Måndag 27.9 Catharina Englund, Jakobstad

Tisdag 28.9 Catharina Englund, Jakobstad

Onsdag 29.9 Catharina Englund, Jakobstad

Torsdag 30.9 Jan Edström, Esbo

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 19.9 Gudstjänst med Andreas-kyrkan i Helsingfors. Predikant: Markus Österlund. Mötesledare: Tuija Österman. Kantor: Jeremy Wong. Körledare: Susanna Sandell. Sång: Andreaskyrkans barnkör och lovsångsteam. Solister: Anna Korkman Lopes och Bo Ekman. Föredjare: Tor Göte Gull. Vittnesbörd: Jenny Myllyharju.

Söndag 26.9 Gudstjänst med Petalax församling. Predikant: Frank Isaksson. Kantor: Peter Brunell.

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 17.9 Lucas Snellman, Vanda

Lördag 18.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 19.9 Jesus ger liv. Textläsare: Hedvig Långbacka och Kalle Sällström. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 16.9.2018)

Måndag 20.9 Monica Lundgren, Borgå

Tisdag 21.9 Marina Motaleff berättar om Katarina av Siena

Onsdag 22.9 Joanna Nylund, Helsingfors (repris från 5.9.2014)

Torsdag 23.9 Håkan Nitovuori, Kevlax

Fredag 24.9 Samuel Erikson, Vörrå

Lördag 25.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 26.9 En kristen människas frihet. Textläsare: Linda Wahrman och Rasmus F. Forsman. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 23.9.2018)

Måndag 27.9 Monica Lundgren, Borgå

Tisdag 28.9 Hans Växby, Vanda (repris från 20.5.2020)

Onsdag 29.9 Janne Kütimaa, Tallinn

Torsdag 30.9 Håkan Nitovuori, Kevlax

Samuel Erikson från Vörrå har Aftonandakten fredagen 24.9.

AVSLUTANDE OPEN HOUSE PÅ MATASKÄR

Mataskär lägergård har sålts och vi öppnar lägergården en sista gång, Lördag 18.9 kl.14-17.

Kom med och ströva omkring på området och ta en titt in i byggnaderna. Mataskärs kapell kommer att avsakraliseras eftersom den nya ägaren inte fortsätter med gudstjänstverksamhet.

Vi bjuder på samtal, kaffe, saft och bulle.

VÄLKOMNA!

Lösningsfokuserad kristen terapeut – utbildning 80 sp

Nya kurser börjar i Åbo och i Vasa i januari 2022. Smågruppsundervisningen även på svenska.

Läs mera om vår högklassiga, tvååriga utbildning på vår webbplats och anmäl dig!

www.kristillinterapia.fi

KRISTILLINEN TERAPIAINSTITUUTTI

kti

WWW.KYRKPRESSEN.FI

Mer läsning från Svenskfinland

På vår webbsida hittar du artiklar från olika regioner i Svenskfinland. Gå in på kyrkpressen.fi/lokalt och fortsätt läsningen! I detta nummer kan du bland annat läsa om:

"Min iver har bara vuxit!"

Benjamin Häggblom är ny präst i Åbo svenska församling. Han har inte ångnat yrkesvalet en dag.

Åboland-Åland

"Här fick jag ny kraft"

Nanna-Lisa Finskas fick kraft för ande, kropp och själ när hon åkte på retreat till Tankar.

Pedersöre

Barnhemmen fick hjälp

Tusen injektionsnålar och en hel långträdare med sjukhussängar. Bland annat det här har Karl-Gustav Söderlund kört ner till Baltikum.

Sydösterbotten

"Ungdomarna har jättebra tankar"

Nadine Mabinda önskar att vita oftare skulle fundera över vad de kan göra för att motverka rasism.

Helsingfors

Så gick det till förr i tiden

Ossi Pursiainen minns en tid när området kring Korsholms kyrka var fullt av livliga barn, hundar, gårdfarihandlare och byoriginal.

Korsholm

Mitt sätt att hjälpa

Lotte Stolt ville hjälpa familjer som kämpar med ekonomin. Resultatet blev 156 gåvokort till lokala restauranger.

Borgå

Harry Månsus har skrivit om ekoteologi i decennier.

VI MÅSTE VÅGA MÖTA VÅR SKAM

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD FOTO: LEA MÅNSUS

Vårt beroende av konsumtion och fossila bränslen kan liknas vid alkoholism, skriver ekoteologen **Harry Månsus** i sin senaste bok.

Harry Månsus växte upp i Kaitsor, Vörå, på 40-talet. Han hörde inte till dem som skickades bort som krigsbarn, men kriget påverkade ändå hans barndom mycket.

– Jag tror att det präglat min själ mycket att växa upp bland kvinnor som arbetade dag och natt och hela tiden levde med ångest över vem som kommer att få nästa dödsbud.

Som ung hade han tänkt bli sjöman, men hamnade i stället i predikantskola i Vasa. När han gift sig flyttade han och frun Lea till

Schweiz där hon jobbade på bank medan han studerade teologi i Zürich.

– Undervisningen om evangelierna blev en chock. I Österbotten delade man in människor i vi och dom. I Schweiz konfronterades jag med en Jesus som rörde sig i marginalerna.

Sedan tiden i Schweiz har han velat behålla den värme och hängivelse som han mötte i österbottenska kapell och mötestält, men samtidigt representera en Jesus som hade något att säga folk ute på stan en fredagskväll i Stockholm.

– Det sträcker sig ända till dem

Alla barn som inte kom

»Om en av fyra kvinnor får uppleva det här är det fortfarande konstigt tyst om missfall.«

DET FINNS en sorts magisk gräns i en graviditet när tolv veckor passerat och missfallsrisken sjunker dramatiskt. Det är då det anses tillåtet att berätta om den kommande babyen för släkt och vänner. Då är den liksom på riktigt, och fram till dess ska man gärna hålla sin trötthet, sitt illamående, sin glädje och sin oro för sig själv. Frågar någon hur man har det borde svaret vara "som vanligt".

STATISTIKEN SÄGER att en av fyra kvinnor kommer att uppleva missfall. Men den gången det hände mig kändes det som om tomheten ekade omkring mig. Jag hade fått ett viktigt uppdrag som skulle vara i nio månader och sedan övergå i ett ännu större uppdrag – men plötsligt hade jag inte längre vare sig uppdrag eller riktning i livet. Och jag kände knappt någon som varit öppen med att de gått igenom samma sak.

När det barn jag just nu bär under mitt hjärta kommit igenom de första skälvande månaderna och fortfarande levde och rörde sig började jag känna att det tidigare missfallet var något jag kunde nämna på ett ganska alldagligt sätt.

Det som sedan hände var att jag mötte medkänsla och överraskande ofta andra berättelser om graviditeter som gått om intet eller om väldigt lång väntan på det där positiva graviditetstestet. Ibland korta konstateranden, ibland längre berättelser som spred en slags lättnad omkring sig.

VAD VI ÄN gått igenom är vi knappast ensamma om den svåra upplevelsen eller om de mörka tankarna. Med lite avstånd till upplevelsen kan man välja att dela med sig av den. Jag väljer att vara den som jag själv saknade när det kändes som värst, den som säger: Jag också. Du är inte ensam.

Om en av fyra kvinnor får uppleva det här är det fortfarande konstigt tyst om missfall. Tystnad göder ofta skam, som om det skulle vara något fel på den som inte fick behålla sin graviditet, den som blev fråntagen drömmen om att bli förälder?

Nu tycker jag att det är dags att prata om missfallen. Om de som redan har hänt, och de som vi fasar för. Att de händer, att det gör ont och att alla positiva graviditetstest inte leder till en baby nio månader senare – inte ens i de fall där allt de väntande vill är att graviditeten ska sluta med en levande baby.

Erika Rönngård är redaktör.

att en dag i taget göra vad han kan och lita på att det finns någon som har ett större perspektiv.

– Sedan låter jag den högre makten ta hand om resten och jag får sova gott – trots att jag är del av världens brustenheter.

Men, inskräpper han, det innebär att han ska leva ett hållbart liv för att inte göra Gud till medberoende.

– Jag tror att Gud vill alla människors väl, men jag kan inte be att han ska rädda oss ur det vi själva ställt till med.

»Jag kan inte be Gud rädda oss ur det vi själva ställt till med.«

Se verkligheten i vitögat

Månsus arbetade länge med tolvsstegsmetoden och med Anonyma alkoholister och i sin senaste bok, *Sången om livet*, drar han paralleller mellan alkoholism och nutidsmänniskans beroende av konsumtion och fossila bränslen.

Precis som alkoholisterna bär vi på sorg, skuld och skam över att vi lämnar över en sådan här värld till våra barn och barnbarn.

– Jag vet från min tid i behandlingsteamet att inte en enda knarkare eller alkoholist hade gått hem nykter om vi inte gått in i det där landskapet med sorg, skuld, skam och rädsla och avmagnetiserat skulden och skammen så att de kunde se sitt livs verklighet i vitögat.

Det räcker inte att tala om att allt nog kommer att ordna sig – vi måste också vara ärliga med det liv vi levte.

– Vi måste våga se de skador vi tillfogat till exempel Stora barriärrevet. Det är en chock som ingen kan bära ensam, och det är därför vi behöver rörelse av gemenskap.

I din senaste bok skriver du om Petrus som misslyckas djupt men ändå får en ny chans. Tror du att mänskligheten också får det?

– Jag har levt nära AA länge och sett att det är vid vägs ände som det nya börjar. Jag tycker det är så tragiskt med en alkoholist som supit bort företag och familj, men jag vet att när man ser verkligheten i vitögat och vågar be om hjälp finns det alltid hjälp att få.

som i dag sitter på Mynttorget och demonstrerar för att rädda klimatet.

Hur gör du för att hålla hoppet vid liv?

– Jag har sagt hela livet att jag är troende till kanske 57 procent och tvivlar 43 procent. Tron är att våga lita på det vi kallar Gud, Jesus och Ande och ge sig hän åt det.

När han ser på skapelsen märker han att livet fotfarande är starkare än döden. Flyttfåglarna fortsätter göra sin långa resa till Norden varje vår, bygger bo och föder upp ungar.

– Skapelsen fungerar. Ska jag tro att Gud vill varenda människa som föds och att alla bär hans avbild, då är det helt omöjligt för mig att tro att Gud är så cynisk att människor fortsätter att födas när det är kört.

För honom handlar hoppet om

Lasse Wendelin har alltid varit en presterare med en överfull kalender. Efter en hjärtinfarkt är hans hjärta så dåligt att han inte kan jobba heltid. – Först nu, när min kalender är tom, börjar jag inse hur mycket jag gjort för att få bekräftelse på att jag duger.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

NÄR KROPPEN SÅ STOPP

Förtvårsedan var Lasse Wendelin i sitt livs form. Några årtidigare hade han sprungit flera maratonlopp. Han hade en mängd olika arbetsuppslag och reste till Asien 40 gånger under loppet av tre år. Han kände aldrig av någon jetlag.

– Kroppen kändes stark, jag kände mig oövervinnerlig. Jag kände att jag klarar allt. Folk sa: Vilken fart du har, måste du hålla på så där? Men jag tyckte inte att jag höll på med så mycket.

Sedan kom hjärtinfarkten. Han repade sig från den. I sommar drabbades han av envisa rytmstörningar som förekommer i sådana mängder att han blir tvungen att ta en tupplur på eftermiddagen för att orka med dagen.

Förr var han hela tiden på väg. Nu är kalendern nästan tom.

– Jag är 59 år och jag vill inte gå i pension. Men jag orkar inte jobba en normal dag just nu.

När kommer man fram?

Han är en person som alltid varit på väg vidare, som haft svårt att stanna i ett nu. I varje livsfas har han redan funderat på nästa steg.

– När jag som liten kille växte upp i pingstkyrkan var jag på väg till himlen, och sedan dess har det varit nästa fas, näs-

ta mål. Men när kommer man fram?

Efter hjärtinfarkten var det många som sa till honom: Var försiktig med ditt sinne. Det är många som genomlevt en infarkt mellan 50 och 60 som blir deprimerade efter ett tag.

Han trodde inte att det gällde honom.

– Men nu har jag, för första gången i mitt liv, haft perioder då jag känt mig riktigt nere. Tidigare förstod jag inte att människor kan ta livet av sig, nu förstår jag det.

Den tomma kalendern har ställt honom öga mot öga med saker som han inte hunnit tänka på särskilt mycket tidigare.

För vem har han presterat? Vems förväntningar har han uppfyllt? Har de varit sanna?

– Så här i efterhand har jag sett på så mycket jag gjort i mitt liv och undrat: är det bara ett enormt bekräftelsebehov som drivit mig? Har jag varit den mobbade lilla killen som försökt få fotfäste genom att som konsult hjälpa olika organisationer?

Kalendern har varit full. Många har efterfrågat hans tjänster.

– Men har jag gjort det jag egentligen vill göra?

Våga vara dig själv

Just nu är hans kalender vidöppen.

– Jag har inte haft det så här på tjugo år. Jag vill stanna upp och fundera på vem jag ska tjäna under de följande fem eller tio

Lasse Wendelin tränar på att ta det lugnt och göra nästan ingenting.

Lasse Wendelin

Ledarskapskonsult som anlitats mycket också av församlingar i Borgå stift.

59 år, uppvuxen i Sverige i en finsk familj, bor idag på Drumsö i Helsingfors.

Familj: Fru, fyra vuxna barn och två barnbarn.

»Det kan störa mig att jag inte kunde förutse detta och reglera mig själv i tid.«

åren. Nu vill jag bara vänta och se.

– Jag spelar ganska mycket golf om dagarna. Jag försöker ta igen mig, och bara det är svårt.

Han har ju känt sig accepterad av andra för att han presterat. Han är ju den som sträckt upp handen i de församlingar där han varit aktiv och sagt: jag kan ordna, jag kan sjunga, jag kan spela, jag kan vittna. Han har varit den som andras blickar sökt sig till när något frågat: Vem kan ställa upp?

– Jag har märkt att det är dags för mig att säga nej och låta andra axla ansvar.

Det var inte en psykisk process som tvingade dig att trycka på bromspedalen, det var din kropp. Men den vägen kanske du tvingades in i en psykisk process?

– Helt riktigt. Det kan störa mig att jag, som under en lång tid jobbat med självledarskap och ledarskap, inte kunde förutse detta eller reglera mig själv i tid. Det var tvunget att bli så att det var kroppen som sade ifrån. Det mentala har kommit i släptåg. Det finns en stolthet ... Men å andra sidan säger läkarna att jag har en ärftlig hjärt- och kärlsjukdom och det kan jag inget åt.

Han har fungerat mycket på sin självbild. Vad gör man åt att kroppen nästan är sextio, men man känner sig som trettio inombords?

Det är svårt att acceptera sitt åldrande och sin skörhet.

– Det är säkert en orsak till att så många har svårt för den kronologiska åldern. Man vill inte acceptera att det verkligen händer.

Men samtidigt: det måste gå så. Ibland funderar han på vad skulle säga till sig själv idag om han var åttio. Ibland funderar han på vad han skulle vilja säga till sitt tjugoföråriga jag.

– Kanske skulle jag säga: var dig själv. Våga trotsa andras förväntningar. Bara genom att på ett äkta sätt vara sig själv tror jag att man kan vara jag och du med andra. Om jag känner en tillåtelse att vara mig själv, då tillåter jag ju dig att vara dig själv. Annars kanske vi båda kontrollerar varandra.

När hon föddes gav läkarna henne fyra år att leva, på grund av ett allvarligt hjärtfel. Nu är **Mikaela Ahola** 37 år och i hennes kropp bultar ett nytt hjärta.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

HON FICK EN NY CHANS

En ovädersmorgon i januari för fyra år sen fick hon beskedet.

– Det var en väldig snöyra och jag skulle just precis gå in i i skolklassen där jag är assistent. Min telefon ringde. "Var är du? Vi har ett hjärta i Helsingfors som väntar på dig."

När hon kom hem tog hon väskan, som hon alltid hade packad, och hon och hennes man Jimmy Ahola satte sig i taxin.

– Taxichauffören hade knappt varit utanför Karleby. Jimmy måste berätta hur han skulle köra till Helsingfors, berättar Mikaela road.

En gång pausade de för att gå på toaletten och för att chauffören måste tanka bilen.

– Det var en mycket märklig känsla. Jag skulle bara velat säga till människorna på bensinstationen: "Titta nu på mig! Om några timmar skär kirurgerna upp mig och tar ut mitt hjärta!" Deras liv fortsatte som vanligt, medan jag stod inför mitt livs kanske största händelse.

Föddes med ett enkammarhjärta

Mikaela Ahola föddes 1984 i en familj i Ytterse. När hon var bara tre timmar gammal opererades hon i magen. Andra operationen gjordes då hon var nio måna-

der gammal, en armartär förbands då med lungpulsådern.

Hennes hjärta var missbildat, ett så kallat enkammarhjärta. I hennes fall betydde det att syrerikt blod blandas med syrefattigt blod, vilket leder till att blodet som pumpas ut har sänkt syrehalt.

När hon var fyra år genomgick hon en stor hjärtoperation. Då opererades en konstgjord shunt in. Sjukhusbesöken och operationerna fortsatte.

Ända sedan Mikaela Ahola var barn har hon fått höra att hon behöver ett nytt hjärta. Men tidpunkten var oklar.

– På i det stora hela var jag ett vanligt barn. Jag försökte att hänga med så mycket som jag orkade men jag blev snabbt trött. Jag var bland annat befriad från gymnastiken hela skoltiden.

När Mikaela Ahola var femton år började hon i yrkesskolan i Jakobstad.

– De tre åren var verkligen tunga. Mitt hjärta orkade inte med min matsmältning så jag kastade upp nästan varje dag.

Åren gick och hon åkte in och ut på sjukhuset. Ändå var hennes tillstånd relativt stabilt.

– Jag tror inte att människor i min omgivning som inte kände mig förstod att jag var så allvarligt sjuk.

– Jag glömmer hur svag jag faktiskt var före transplantationen, säger Mikaela Ahola.

I ett fotoalbum har Mikaela Ahola samlat bilder från sjukhustiden. FOTO: PRIVAT

Jimmy Ahola var med varje dag under sex veckors tid. FOTO: PRIVAT

»Mina inre organ höll helt enkelt på att ge upp.«

Hon började jobba som assistent i en skola och på kvällarna gjorde hon sig behörig.

– Livet fortsatte, jag gifte mig med min kärlek Jimmy och gjorde det som hälsan och hjärtat tillät.

Hennes läkare sa gång på gång att hon mådde för bra för en hjärttransplantation. Men tiden gick och hennes hjärta började må sämre och sämre. 2016 var hon trött hela tiden, hade svårt att andas, hostade mycket och hennes mage var ständigt upp och ner.

– Jag hade svårt att ens orka gå uppför tre trappsteg. Det var som ett maratonlopp att ens klä på sig och borsta håret.

Det blev en akut ambulansresa till Helsingfors.

– Mina inre organ höll helt enkelt på att ge upp på grund av akut hjärtsvikt.

Där var hon på sjukhusets intensivvårdsavdelning i tre veckor, mediciner justerades och hon blev långsamt bättre.

– Jag var sjukledig en tid, men sen ville jag börja jobba igen. Men den här gången satte äntligen läkarna mig i transplantationskö.

Hon blev långsamt sämre igen.

Forts. på följande sida. ►

Transplantationen tog hela natten

Tillbaka till den där vintermorgonen 2018.

– Jag hade fått höra så många gånger att en transplantation inte blir av. Nu när det väl hände kunde jag inte riktigt förstå det.

Väl framme i Helsingfors tog hon en dusch och väntade på att bli nedsövd.

Transplantationen tog hela natten. Hennes man Jimmy Ahola berättar att han var konstigt lugn under natten.

– En mycket skicklig hjärtkirurg från England var i Finland då just då. Vi tror att Gud sände honom till Mikaelas operation, säger han.

Operationen gick bra. Men väntan på att hon skulle vakna var lång.

– När en vecka började närma sig så märkte man att vårdpersonalen blev lite oroliga, säger Jimmy Ahola.

Lyckligtvis vaknade hon, efter en vecka. Sex långa veckor av rehabilitering på sjukhuset låg framför henne. Jimmy Ahola var med varje dag.

– Jag hade en familjemedlem eller vän med mig nästan varje dag. Jag var helt slut efter varje dag på sjukhuset fast jag inte hade gjort någonting, det var så mycket att ta in.

– Den kristna gemenskapen och alla förböner betydde otroligt mycket för oss.

»Det är svårt för mitt huvud att hänga med kroppen.«

Livet efter transplantationen

Det har nu gått nästan fyra år sen transplantationen.

– Jag glömmer hur svag jag faktiskt var innan, säger Mikaela Ahola.

Nuförtiden älskar hon att gå på gym, cyklar med sin man i skogen och städar och klipper gräset utan bekymmer.

– Jag har försökt mig på att skida, och det var inte det lättaste, skrattar hon hjärtligt.

På grund av Finlands lagstiftning får hon inte veta någonting om donatorn.

– Det enda de sa var att det var ett ungt hjärta.

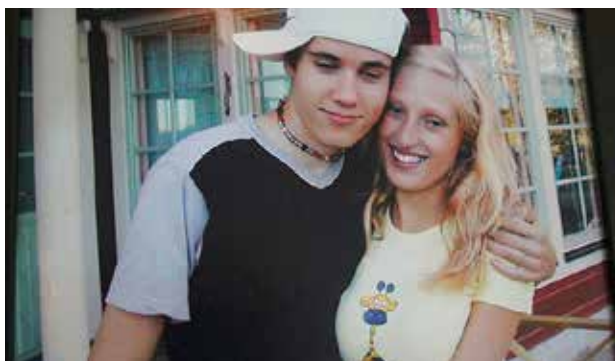
Hon är oerhört tacksam för sitt nya hjärta och sitt nya liv.

– Men livet efter transplantationen är inte alltid lätt. Ibland kan jag inte förstå att jag har ett nytt hjärta.

Hon fokuserar ofta på det fysiska, men säger att den mentala kampen är mycket svårare.

– Jag är ofta rädd för att något ska vara fel när jag går på kontroll. Det är svårt för mitt huvud att hänga med kroppen, och det gör det svårare. Jag har gråtit ibland utan att förstå varför.

Mikaela och Jimmy Ahola har alltid vänt sig till Gud – innan och efter transplantationen.

Mikaela och Jimmy Ahola träffades som tonåringar.

Mikaela Ahola

- född 1984.
- gift med Jimmy Ahola.
- bor i Karleby, född i Ytterse.
- jobbar som skolassistent i Larsmo.

– När de har varit som värst har jag bara kommit inför Jesus, säger Mikaela Ahola.

– Gud vill naturligtvis inte att sjukdom ska finnas – men han kan vända sjukdomen till en välsignelse, säger de.

Längtan efter barn

Redan som tidig tonåring fick Mikaela Ahola veta att hon inte kan bli gravid, på grund av att hennes hjärta inte skulle orka med graviditeten.

– Det har varit den största sorgen för oss som par, säger Jimmy Ahola. Vi visste från första början, men när kompisar och syskon började få barn blev det uppenbart att vi faktiskt inte skulle få barn.

Efter transplantationen tändes ett lite hopp.

– Det finns kvinnor som har blivit mammor efter en transplantation, men min läkare avrådde mig, säger hon.

Under graviditeten måste man sluta med medicinerna som gör att det nya hjärtat inte avstöts från kroppen.

– Att bli gravid är helt enkelt för riskfyllt.

Mikaela Ahola har många syskonbarn och fadderbarn.

– Inget barn kan ersätta ett eget barn men det är en stor tröst. Jag hoppas att jag kan betyda mycket för dem.

SEPTEMBERKRYSSSET

HJONE LAG	SPREJ	VAS ABRAHAM BRORSON 1 Mos 12:5	SÅNG- GRUPP	MAN	TYG- HANDLARE APR 16:14 STAPEL	KARIN SVENSSON	ESAU HUSTRU 1 Mos 26:34	VARA STOLT
→				→			BILD- DYRKAN	
HERR- STÄMMA				KASUS I FINSKA SIMON Mat 4:18				
			LOV ÄR MEDIUM			BAK- STRÖM ITU		
LÄPP- SÄLYA NEJ I LONDON		SKYND	MELLAN- SPEL I PSALTAREN GAMMAL SKIVA		JESAJAS FAR Jes 1:1 KRYPTON			
				TVÄT- NING AV TVÄ?	PLAGA PÅ VÄG MOT FINALEN ÖSTEN ALMBERG			HUND- GÅRD
TALLRIK EN SOM SÄLJER SKRIFTER						ÖVER HUVUD STUNTID PÅ SVENSKA		
			LIGGA PÅ ÄGG DRT I ÖSTER- DOTTEN		TURE MATSSON	DRYCK MENA		
PRE- DIKA		FOLK- HÄR	BESKOW OTUR		SKOGS- SJO			
STAD Apg 19:1	↓	VI SOM OBJEKT KOMMUN I LAPPLAND	POJK- NAMN	LEAS SON 1 Mos 35:23	JETROS SVÄRSON 2 Mos 3:1	FÖRENING	SERIE- FIGUR FAKTA	
				FÖRBÄR- MANDE GLENN ISAKSSON			OKÄND	DEN BÄSTA KRYDDAN
DEL AV PROGRAM				TRYGVE I FN VINGLA		ANSIKTE KANT PÅ HATT	ROALD, FÖR- FÄTTARE	
		EGYPTISK GUD			POTATIS- SORT BOGSERA		KAN VARA TECKNAD	VILL NOG DEN SOM HÄLLER MASKEN
ISRÄNNA NUMMER		FREDRIK KARLSSON MILJARD- DELS	KADAVER TECKNA		BERUSA KLYSCHA		IOR MILLI- GRAM	
		ILSKEN DUO		BESK		EFTER ESTER	INNE- HAV	VASS KANT LIGGER LAGT
RASKAR RÄVEN ÖVER?	↓	MÄNAD LÄGGER SKYTT		AVBE- TALNING JUNGFRU		TRAPPERN JUNIOR		
			SOM HUND OCH KATT		2.0 ST.		SPELA	
Flick- NAMN	→			→				BMA 2021

BRIT-MARI ANDFOLK

AUGUSTIKRYSSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på pos-
ten. Vi gratulerar: **Berndt Schauman**, Ekenäs, **Ann-Mari Walls**, Barösund och **Märtha
Hempel**, Ekenäs.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 5 oktober 2021 till: Kyrkpressen,
Tölötorggatan 2 vån. 8, 00260 Helsingfors. Märk kuvertet "Augustikryssset". Du kan
också ta en bild av kryssset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade
rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000.
Lycka till!

Namn & adress:

.....

.....

.....

BMA 2021	LAND HIST	PRIN- CES VÄRST	A	INOM ROST TRÄS	S	HAND	S	INTELL FELT ENHET	I	DEBYT FÖR MILLEN SVAR
→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→
SE	T	T	T	A	O	G	I	N		
SEREN	A	B	E	U	R	O	P	A	A	
K	L	A	R	T	A	P	T	O		
I	B	N	O	E	L	S	A	B	E	
S	H	A	L	O	M	O	V	A	N	L
TÄNKS SPRÅK	A	F	O	R	I	S	M	E	R	S
UNG	A	L	K	A	S	K	E	N	R	A
INTELL GAP	H	A	L	L	E	R	H	E	L	A
TVE- MANN CYVAL	A	L	I	D	E	I	L	T	V	A
T	A	N	D	E	M	I	S	T	A	L
ORDON TIE TÄR TIRSLA	P	I	E	T	E	T	S	H	A	H
RE	S	R	U	T	I	L	P	A	U	L
L	T	A	V	R	O	I	N	E	O	V
B	A	N	A	N	L	E	D	S	E	N

Välkommen till Pedersöre

H & M
Entreprenad

Jordbruks-
entreprenad

tfn:
050-5171247

Ab Kvalitimmer Oy

Ålandsvägen 17
68840 Nederlappfors
Tfn 040 583 5096

Specialträvaruaffär

esse elektro-kraft
www.eekab.fi

Pedersöre
Skogsentreprenad

050-308 8041

SERVA DIN BIL I ESSE!

Ahlviks Garage
Tfn 06-766 2301, 050 552 4180, 0500 567 201
Öppet: må-fre 8-18.30 eller enligt överenskommelse

- AC-service
- Avgastest och OBD test
- intervallservice
- besiktningsservice
- avläsning och tolkning av felkoder
- reparationer o. motorarbeten
- rengöring av diesel-partikelfilter m.m. m.m.
- reparation av stenslott i vindrutan!

Välkommen!

Taxi

OLAV NORRBÄCK, ESSE

minibuss 8+1 pers.
invataxi
tfn: **0500-836 127**

Ris-Esset Ab

* Det mesta inom skog och energi
* Taxi

Esse, Peter tel. 0400848 815

Johan Sjölin

- ELINSTALLATIONER
- ELPLANERING
- ELMATERIAL-FÖRSÄLJNING

Västerbackavägen 234,
68930 Purmo
0500 368 172
johan.sjolind@gmail.com

K WILLMAN
DIN EGEN NÄRBUTIK I PURMO
Tel **06 727 2087**

VINTERDÄCK!

ESSPART

LEIF RÅDMANS
ESSEVÄGEN 312, 68820 ESSE

GSM 050-562 2491
GSM 040-703 9164
VÄLKOMMEN!

KOM OCH NJUT
av god mat, kaffe
och bakverk

- À la carte-restaurant
- Lunch
- Pizza, grillmat
- Catering

Uffes
MAT & CAFÉ
Purmo, tfn 067272255
www.uffes.fi

BERNT NYLUNDS
FASTIGHETSSERVICE

UTFÖR:

- * Renovering
 - * målning
 - * tapetsering
 - * mattläggning
 - * kakelarbeten
- (VTT-certifikat)

Tfn 050 350 1366
Bernt Nylund

Elfirma K&T
BORGMÄSTARS

tel. 050 5622445 kent.borgmastars@multi.fi

Wärns Metall Ab

Gunnilsvägen 7, 68820 Esse
050-515 1215, www.warnsmetall.fi

Sittdynor för kyrkbänkar

Bekvämare och varmare
med sittdynor. Vi har
specialiserat oss på tunna
sittdynor för kyrkbänkar.
Kontakta oss för mer
information.

Tel. 06 7898100, Fax 06 7898199
e-post essma@multi.fi
www.essma.fi

Esma
COMFORT ONBOARD
Leverantörsv. 6, 68810 Ytteresse

Jakobstads kyrka

När döden berör, står vi hos Lexly till din tjänst.

Bouppteckning och arvskifte
tillförlitligt och med medkänsla.

Gratis
samtal med
vår jurist

 010 3379 150
lexly.fi

LEXLY
LAW MADE EASY

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna, så berättar vi mer.

Blomsterfonden, Helsingfors.....044 333 1628
Brummerska hemmet, Helsingfors.....040 749 4194
Kristinagården, Helsingfors.....050 575 8899
Seniorhemmet, Helsingfors.....050 400 2078
Silviahemmet, Helsingfors.....044 722 4567
Grupphem, Vanda.....050 330 5237
Villa Rosa, Raseborg.....044 788 6041
Gemenskapsboende i Seniora, Raseborg.....044 788 6041
Gemenskapsboende i Åbo.....044 788 6312

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt.
www.folkhalsan.fi/bo

Bo hemma på
Folkhälsan

 folkhälsan 100

**FINLANDS STÖRSTA
FÖNSTER- & DÖRRLAGER**

BILLIGASTE!

**LEVERANS
GENAST!**

NORDIC sale

Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

KUNGÖRELSE

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

Skötseln av nedan nämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har försumrats väsentligen. Direktören för fastighetssektorn i Esbo kyrkliga samfällighet har i enlighet med gemensamma kyrkorådets delegeringsbeslut med stöd av 17 kap. 5 § kyrkolagen ålägga gravrättsinnehavaren av varje nedan nämnda grav att iståndsätta graven inom ett år räknat från nedan nämnda datum. Gör han inte det, kan gravrätten förklaras förverkad.

För att uppfylla skötselpikten räcker det med att man ombesörjer den allmänna skötseln av graven (= skötseln av gräsmattan eller grusytan på graven samt vid behov en uträtning av minnesmärket och eventuella kantstenar). Genom att enbart hämta blommor till graven, vilket är frivilligt, uppfyller man inte förpliktelsen gällande gravskötsel.

Instruktioner gällande iståndsättningen och skötseln av graven ges på begäran av arbetsledarna på begravningsplatserna. Dessa är i regel anträffbara på begravningsplatserna vardagar kl. 7.30–14.30 fränsett lördagar samt per tfn 09 80 501, säkrast kl. 13–14.

Esbo kyrkliga samfällighets gravskötsel fond åtar sig skötsel av gravar. Ytterligare information ges på gravkontoret tfn 09 8050 2200. Gravkontoret är öppet mån.–tis. kl. 9–15 och ons.–tor. kl. 9–12.

Ärendet har delgivits i dag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

PÅ KAPELLETS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning: grav

E: 5, 150 G: 35, 39, 92, 128, 149, 162 H: 28, 87, 116 I: 134 K: 74
L: 91, 99, 110, 115, 131, 146 O: 4, 65 P: 109, 129

PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning: grav

A: 23, 26, 27, 58 D: 5, 41, 67, 103, 127, 161, 202, 208, 231, 246, 254
E: 134, 199 F: 18, 204 G: 115, 164, 199, 201, 203, 235, 242, 272
H: 8, 45 I: 26, 27, 40, 46, 71, 90, 134 N: 5, 6, 22 O: 97, 108, 116
P: 8, 31, 46, 85 R: 17, 28, 57, 61, 66, 80 T: 9, 13
U: 12, 22, 47, 48, 83, 167, 172 V: 50, 171 W: 21, 23, 90, 96, 114
X: 93, 152 Y: 16, 65, 99, 100, 114, 126, 131 Z: 25, 133 Å: 126
Ä: 10, 49, 52, 59, 89, 177, 223, 346 Ö: 62, 117 A1: 16, 25 F1: 38

PÅ KLOCKARMALMENS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning: grav

C: 2, 8, 4, 21 D: 3, 11, 5, 54

Rättelseyrkan rikad till gemensamma kyrkorådet får lämnas in av den som beslutet gäller eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Besvärstiden är 14 dagar och adresseras gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt utdrag ur gemensamma kyrkorådets beslut i denna fråga utfärdas av Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk, tfn 09 80 501.

I Esbo 16.9.2021

KUNGÖRELSE

**KYRKAN⁺
I ESBO**

Gemensamma kyrkofullmäktige i Esbo kyrkliga samfällighet sammanträder onsdagen den 22 september 2021 kl. 18.00 i Esbo stads fullmäktigegård, Esbogatan 5.

Ärenden

1. Aleksi Salminens avsked från suppleantskapet i gemensamma kyrkorådet och suppleantskapet i personaldirektionen
2. Ändring av tjänstebeteckningen chef för gemensamt församlingsarbete
3. Tillsättning av en tjänst som ledare för barnverksamheten i Leppävaaran seurakunta
4. Tillsättning av en sakkunnigtjänst (konfirmationsarbete) i Espoon tuomiokirkkoseurakunta
5. Fastställelse av kyrkoskattesatsen för år 2022
6. Tablå över budgetutfallet 1.1–30.6.2021
7. Tilläggsbudgeten och rapporten för Hagalunds kyrka
8. Behovsutredning gällande grundrenoveringen av Hagalunds kyrkas bostadsbyggnader
9. Försäljning av fastigheten Klockarmalm, tomt 72002/2
10. Försäljning av fastigheten Klockarmalm, tomt 72002/3
11. Kostnaderna för tidningen Kirkko ja Kaupunki och utgivning av tidningen 2022

Esbo, 8.9.2021

Heikki Sorvari

Ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige

BYGG & RENOVERING - FRÅN GRUND TILL TAK

Vi är en bygg- och renoveringsfirma från Korsholm som utför mångsidiga arbeten åt både små och stora kunder.

Läs mer: timbergs.fi

- grundarbeten, tak, murning och nybyggen
- köks- och badrumsrenoveringar (VTT:s våtrumscertifikat)
- målning och tapetsering, kakelarbeten
- montering av inredningar
- VVS-arbeten
- cellulosaisolering som lösull och skiva
- även större projekt t.ex. industrierhallar och radhus

TIMBERG
BYGG & RENOVERING

Hultvägen 180, 65630 Karperö
Ring 040 910 4166 eller 050 525 6673
dennis@timbergs.fi, www.timbergs.fi

MARKNAD

UTHYRES

Ljus Borgåetta på 32 kvm, översta våningen, fin utsikt. Separat kök, badrum med tvättmaskin, alkov, stor balkong, Ledig 1.10. Tel. 0505250930, marina@markservice.eu

Liten mysig etta i Majstad. Nära till Arcada o Prakticum. Hyra: 550 €/mån inkl. vatten och el. Tel: 040-672 5010

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (cirka 30 m²) i Nordsjö, Hfors, ej serviceboende. 0505903780 tis-to kl. 10-12.

Uthyrer tvåa på Brändö, Hfors. Nära metron. Genast ledig. Hyra 1000€. T.0405134785

Liten etta i gott skick vid Tempelplatsens kyrka i Tölö uthyrer från 3.10.2021 till skötsam, rök- och djurfri person. Hyra 750€ + vatten. Hyresgaranti 2 mån. Tel: 040-5032795

Liten lugn etta i Tölö, Hfors i gott skick. Kokvrå 27 kvm. Tel. +358 503424337

KÖPES

Par önskar köpa bostad 60-80m² i centrala Hfors, gärna med balkong/bastu. Tel.0407521549/Kristiina.

Söker efter min första egna lägenhet. Köpes etta eller tvåa kring 40 kvm på Drumsö. Tel: 040-5070691 / Matias

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på **www.kyrkpressen.fi**. Priset är 4,50€ per rad.

Pedersöre prosteris kyrkosångskrets r.f. kallas till

ÅRSMÖTE

i Kyrkostrands församlingshem torsdagen 7.10.2021 kl. 18.00. Stadseenliga ärenden.

Styrelsen

LEDIGA TJÄNSTER

Vi har en ledig tjänst inom diakonisektorn

Tjänsten kan sökas senast 1.10.2021.

Närmare info ger kyrkoherde Anders Lindström per tfn 0400-527 488 eller per e-post: anders.lindstrom@evl.fi

Kompletterande info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

Kom och jobba med oss! Vi söker en

DIAKONITJÄNSTEINNEHAVARE

till Tammerfors svenska församling

Behörighetskrav enligt biskopsmötets beslut, avtalsenlig lön (503). Närmare upplysningar ges av diakon Eila-Sisko Helisma tel. 050 527 2290 eller kyrkoherde Kim Rantala tel. 050 464 8460. Tjänsten tillträds 1.2.2022. Elektronisk ansökan senast 17.10.2021.

Läs mer på tampereseurakunnat.fi/tyopaikat

VIKARIERANDE UNGDOMSLEDARE

Karis-Pojo svenska församling är en svenskspråkig församling med ca 5 200 medlemmar som hör till Raseborgs kyrkliga samfällighet. Församlingen har verksamhet i Karis, Pojo och Svartå. Nu söker vi en vikarierande ungdomsledare för 6 månader fr.o.m. november 2021. Är du intresserad att jobba med barn- och ungdomar? Hör av dig!

Ring kyrkoherde Pentti Raunio 0503003683 eller ungdomsarbetsledare Birgitta Udd 0405687580

Mera info: www.karis-pojo.forsamling.fi

JAKOBSTADS SVENSKA FÖRSAMLING SÖKER

EN DIAKONIARBETARE (100 %)

Vi söker nu dej som har den av kyrkan fastställda diakonisexamen eller diakonixamen.

Du behöver vara konfirmerad medlem i ev.luth. kyrkan, dela kyrkans tro och värderingar samt ha förmåga att möta människor i olika livssituationer. Du behöver vara lyhörd, empatisk, kommunikativ och ha god samarbetsförmåga samt förmåga att engagera och inspirera frivilliga medarbetare och leda grupper.

Tjänsten tillträds 1.1.2022. Lön enligt KyrkTAK kravgrupp 502. Prövotid är 4 månader. Ett godtagbart läkarintyg över hälsotillståndet samt utdrag ur straffregistret ska uppvisas innan tjänsten tillträds.

Ansökan inlämnas senast 30.9.2021 kl. 16 till Jakobstads svenska församling, Ebba Brahe esplanaden 2, 68600 JAKOBSTAD.

Närmare information ger kyrkoherde Jockum Krokfors 0403 100 412 eller jockum.krokfors@evl.fi

Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet söker en

CHEF FÖR FAMILJERÅDGIVNINGEN

Din ansökan behöver vi senast 4.10.2021 kl 12. Läs hela annonsen på vår webbsida www.pnks.fi

Ytterligare information om tjänsten fås av den nuvarande chefen Jan-Erik Nyberg, tel. 040 310 0486

Vasa svenska församling söker en

LEDARE INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN, 80 %

Platsannonsen finns i sin helhet på webbsajten vasasvenskaforsamling.fi/rekrytering

Ansökningstiden går ut 12.10.2021 kl. 12.00.

VASA SVENSKA FÖRSAMLING⁺

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

Kunde man tänka sig en mera inbjudande idyll att tillbringa sin ålderdom i, knappast.

Mera information om Hedvig Sofiahemmet får du av hemmets föreståndare Johanna Börman-Långström eller disponent Björn Sundqvist (tel 0400 444 393)

Kantorer

Kantorstjänster försvinner mystiskt

För några dagar sedan avslutades det 22:a nordiska kyrkomusiksymposiet i Helsingfors. Symposiet som skulle ha haft 350 deltagare genomfördes som alla förstär under exceptionella omständigheter och flyttades till ett online-evenemang endast tio dagar innan det inleddes.

I vilket fall som helst blev det ett mycket lyckat symposium där man kunde ta del av den otroliga stilistiska bredd som kyrkomusiken av våra dagar har. Här fanns renässansmusik och musiklektioner, nyskriven orgelmusik och ungdomskörer, traditionell kammarkörmusik, improvisation, dans och nord-

isk folkmusik om vartannat. Detta är en mångfald som inte är reserverad endast för kyrkomusiksymposier vart fjärde år, utan som motsvarar en kantors normala arbetsbild. Dag ut och dag in.

De senaste åren har jag med oro och förvåning lagt märke till att kantorstjänster som kräver högre utbildning, i synnerhet de som förr kallades A-kantorstjänster, då de blir lediga antingen görs om till tjänster som kräver lägre utbildning, utannonseras endast på församlingens anslagstavla eller under mystiska omständigheter försvinner då församlingar slås

"Flera tjänster skulle ha fått flera sökande om de högre behörighetskraven bibehållits."

sammans. Argumenten för att sänka behörighetskraven har i samtliga fall jag hört om varit antingen att man tror sig få flera sökande eller att man tror att en musiker med lägre utbildning har en större stilistisk bredd (läs: tyngdpunkten i kunskandet ligger på kontemporär populärmusik). Eller tvärtom, att en musiker med hög utbildning skulle

vara främmande för stilistisk bredd. Alla dessa argument är gravt felaktiga. Flera tjänster skulle ha fått flera sökande om de högre behörighetskraven bibehållits.

I synnerhet vill jag dock diskutera den fördömda att en välutbildad musiker inte skulle ha ett brett kunnande. För vem kan möta de krav på en mångsidig kyrkomusik som vi har? Jo, naturligtvis endast den musiker som har en lång och gedigen utbildning. De musiker som obehindrat kastar sig från orgelpallen efter att ha framfört Bachs d-molltriosonat till att instruera konfirmand-

gruppen strummis och basist så att de kan spela "Let it be known" vid nästa morgonandakt har denna förmåga endast och allenast på grund av sin långa erfarenhet och sin omfattande utbildning.

Så, snälla kyrkoherdar och församlingsrådsmedlemmar: värdera era musiker. Och framför allt, värdera era församlingsmedlemmar så att de även i framtiden har möjlighet att få del av hela den rika skatt som vår så mångsidiga kyrkomusik utgör. Ge dem kantorer med en ordentlig utbildning!

NIELS BURGMANN

Ordförande

i Kyrkomusikerförbundet

Frimurare

Präster i frimurares band

Kyrkoherde Fred Wilen polemiserar (KP nr 17) mot min kritik av prästers tillhörighet till frimurare. I sitt svar förbiser han både argument och fakta, vilket inte är överraskande. Han har låst sin ståndpunkt så starkt vid sina bindningar till frimurarna att möjlighet till sakdebatt saknas för honom.

Hälften av sitt svar ägnar han åt en berättelse om en man som tvångsintas på ett mentalsjukhus. Detta för att mannen fixerat sin person så starkt vid vanföreställningar att han anses ha förlorat kontakt med verkligheten och övergått i ett fantasitillstånd och behöver vård. En sådan berättelse har ingenting med debattämnet att göra och det är lindrigt sagt smaklöst att koppla till det.

Vidare poängterar han att de källor jag hänvisat till är

"I de katolska och ortodoxa samfundet är präster förbjudna att vara frimurare."

vaga, sådana som det gäller att vara rädd för. Speciellt då det gäller Svenska Frimurareorden är dokumentationen mycket stark då frimurarna i den inte förmått dölja sina hemliga ockulta, makabra riter från att spridas till offentligheten. Många har utträtt, även från höga grader, och berättat om dem.

Fart på debatten satte även händelsen med den spruckna väggen till utrymmet i frimurarhuset i Stockholm, där människokranier och benknötar förvarades. Man undrar var frimurarna inhandlar dessa, för i butiker säljs inte mängder av skelettdelar. Skulle de hittas hos privata personer skulle utredningar inle-

das omedelbart, för sådant avvikande samlarintresse väcker förundran.

I de katolska och ortodoxa samfundet, som representerar över hälften av världens kristna, är präster förbjudna att vara frimurare, liksom i många andra kristna kyrkosamfund; lutherska kyrkan i Estland hör till dem. Även i en utredning av vår kyrkas forskningscentral ifrågasattes prästers medlemskap i frimurarordnar och den konfliktproblematik som uppkommer.

BO HOLMBERG,
Karis

Föräldraskap

Hej Amanda!

Ditt Inkast under den fina rubriken "Trött och tacksam" ställer en fråga till oss läsare av Kyrkpressen 17/21. Får man tala och skriva om det svåra med barn?

Det negativa har dominerat texter under senare år, många tycker att det känns befriande medan jag längtar efter andra berättelser. Inte behöver man be om lov, ingen kan svara för en annan.

Vill inte förneka vare sig trötthet eller frustration, den vuxna har en förmåga att samtidigt hålla i flera motstridiga tankar och känslor, som du skriver. Den förmågan saknar barnet, därför blir frågan hur man riktars in

trötthet relevant. Vuxna behöver sina pauser från ständigt närvaro och uppmärksamhet, att förneka det behovet hjälper ingen.

Många av oss vill vara "den bästa av mödrar" fastän "good enough" räcker. Lika självklart är att inget barn vill känna sig vara i vägen eller "för mycket". Det ska inte heller bära föräldraskapet ("det är mitt fel att..."). Ingen tillåtelse, inget förbud i det att för mig låter "trött av" mindre beskyllande än "trött på". Både förälder och barn rymmer in, samtidigt.

ELLINOR SILIUS-AHONEN,

Esbo

Sähköasennukset & Sähkötarvikemyymälä
Elinstallationer & Eltillbehörsbutik

KONTAKTOR

Myllärinkatu 26, 65100 Vaasa
06 3177 900 kontaktor@kontaktor.fi

Möte med livets stora frågor

Monica Vikström-Jokela & Heli Pukki

Hurdan är himlen?

"När någon dör saknar vi den människan jättemycket. Vi har liksom ett tomt hål inuti oss."

Det finns många olika berättelser om himlen. Den här handlar om att komma hem. Barn har ofta frågor om döden och om himlen. Berättelsen i *Hurdan är himlen?* kan vara till hjälp i det samtalet. Boken riktar sig till åldersgruppen 4-9 år.

Fontana Media,
inb. 24,50

Monica Vikström-Jokela:

"Jag hoppas att boken ska locka barn att plocka fram sina egna bilder och känslor i relation till liv och död och evighet, och att den som är rädd ska hitta en god tråd att nysta på."

Christa Mickelsson

Ett blodkärl som brast

Bara 33 år gammal drabbas journalisten och tvåbarnsmamman Christa Mickelsson av en massiv hjärnblödning. Då hon vaknar upp på sjukhuset är hon förlamad på högra sidan och alla orden är borta.

Fontana Media, hft. 24,90

Finns också som e-bok!

Sören Dalevi & M-G Pettersson

Barnens Bästa Bibel

En unik barnbibel för barn och vuxna att upptäcka tillsammans. Här finns ett 40-tal berättelser, liksom böner, psalmer och bibelord som sätter texterna i ett större sammanhang.

Speja, inb. 29,90

Kommer i höst!

John Vikström
Det handlar om frihet

– Tankar under åren som emeritus

En dag full av hopp
– 100 andakter

